

**STRATEŠKI RAZVOJNI
PROGRAM OPĆINE
SLAVONSKI ŠAMAC
2015.-2019.**

**STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM OPĆINE SLAVONSKI ŠAMAC
2015. – 2019.**

Strateški razvojni program izradila tvrtka:

EDUCATORIUM D.O.O.

Novska, 2016. godine

UVODNA RIJEČ NAČELNICE OPĆINE.....	3
I. OCJENA POSTOJEĆEG STANJA.....	4
1. OPĆE ZNAČAJKE PODRUČJA OPĆINE	5
1.1. Iz povijesti.....	5
1.2. Geo-strateški položaj.....	6
1.3. Reljefne karakteristike	7
1.4. Klima	7
1.5. Hidrološke i hidrogeološke osobine.....	8
1.6. Pedološka obilježja	9
2. STANOVNIŠTVO	10
3. GOSPODARSTVO	14
3.1. Razvijenost gospodarstva.....	14
3.2. Osnovna obilježja i struktura gospodarstva	16
3.3. Infrastruktura u funkciji razvoja gospodarstva.....	21
3.4. Potporne institucije za razvoj gospodarstva	23
3.5. Tržište rada	26
3.5.1. Zaposlenost.....	26
3.5.2. Nezaposlenost.....	27
4. POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO	29
5. TURIZAM.....	32
5.1. Turistički potencijali	33
5.2. Turističke manifestacije i događanja	37
6. INFRASTRUKTURA	39
6.1. Promet.....	39
6.1.1. Cestovni promet.....	39
6.1.2. Željeznički promet.....	41
6.1.3. Riječni promet	42
6.2. Vodoopskrbni sustav.....	43
6.3. Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	44
6.4. Obrana od poplava	46
6.5. Postupanje s otpadom	48
6.6. Javna rasvjeta	50
6.7. Groblja	52
7. KULTURNO-POVIJESNA BAŠTINA	53
8. PRIRODNI RESURSI.....	58

9.	DRUŠTVENE DJELATNOSTI I INFRASTRUKTURA	60
9.1.	Javna uprava.....	60
9.2.	Društveni domovi.....	63
9.3.	Odgoj i obrazovanje	65
9.3.1.	Predškolski odgoj i obrazovanje	65
9.3.2.	Osnovnoškolsko obrazovanje	65
9.4.	Sport i rekreacija.....	66
9.5.	Zdravstvo i socijalna skrb	67
10.	CIVILNO DRUŠTVO	68
11.	LOKALNE AKCIJSKE GRUPE	74
11.1.	LAG „Slavonska ravnica“	74
II.	STRATEGIJA RAZVOJA	76
1.	METODOLOGIJA IZRADE	77
2.	SWOT ANALIZA.....	79
3.	VIZIJA RAZVOJA OPĆINE SLAVONSKI ŠAMAC	84
4.	STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE	85
5.	BAZA PROJEKTNIH IDEJA / RAZVOJNIH PROJEKATA	110
6.	FINANCIJSKI PLAN	113
7.	IZVORI FINANCIRANJA	115
7.1.	EU razina	115
7.2.	Nacionalna razina.....	127
7.3.	Proračun općine	129
7.4.	Ostali izvori.....	130
8.	DOKUMENTACIJA ZNAČAJNA ZA OBLIKOVANJE STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA 132	
8.1.	EU razina	133
8.2.	Nacionalna razina.....	134
8.3.	Regionalna razina.....	139
9.	PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	141
10.	AKCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU	143
	DODATAK I.....	144
	OBRAZAC ZA PRIJAVU PROJEKTNIH IDEJA / RAZVOJNIH PROJEKATA	144
	DODATAK II.....	149
	REZULTATI PROVEDENOOG ANKETIRANJA	149
	DODATAK III.....	179
	POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA	179
	IZVORI PODATAKA, KORIŠTENE PUBLIKACIJE I FOTOGRAFIJE	182

UVODNA RIJEČ NAČELNICE OPĆINE

Poštovani!

Općina Slavonski Šamac prepoznala je potrebu primjene planiranja razvoja sustavu kakav se primjenjuje u EU, te je stoga odlučila izraditi Strateški razvojni program Općine za razdoblje 2015. – 2019. godine. Strateški razvojni program predstavlja sredstvo za učinkovitije i uspješnije upravljanje razvojem gospodarstva, poljoprivrede i turizma, ali i poboljšanje kvalitete života na području općine Slavonski Šamac.

Izrađen za razdoblje do konca 2019. godine, Strateški razvojni program definira što se sve u narednim godinama treba učiniti kako bi život na području naše Općine bio bolji i lakši. U skladu s razvojnom strategijom Brodsko-posavske županije koja programski objedinjuje i određuje opće smjernice razvoja cjelokupnog područja županije, jedna od osnovnih zadaća u procesu izrade ovog programa bila je odrediti razvoj područja Općine vrednovanjem i prepoznavanjem potencijala i resursa koji mogu doprinijeti sveobuhvatnom razvoju općine.

Ciljanim planiranjem i ulaganjem u neposredni gospodarski razvoj, te ulaganjima u infrastrukturu, općina Slavonski Šamac stvara preduvjete za značajniji gospodarski rast i razvoj. Planirajući ulaganja u infrastrukturu, racionalno i dugoročno, imajući u vidu potrebe stanovništva i gospodarskih subjekata, općina Slavonski Šamac želi biti partner gospodarstvenicima i pojedincima koji svoj interes vide kroz ulaganje na našem području. S druge strane, gospodarski razvoj uvjetuje razvoj društvene infrastrukture, te poboljšanje kvalitete života i zadovoljstva domicilnog stanovništva.

Strateški razvojni program sadrži i niz konkretnih projekata, koji se nalaze u određenom stadiju pripreme, a koji će se nadograđivati i prilagođavati uvjetima i mogućnostima. Realizacija definiranih mjera i projekata svakako je izazov, no to je izazov kojemu moramo biti dorasli i na čijem ostvarenju moramo ustrajati, kako bismo ostvarili osnovne prepostavke za skladan razvoj i kvalitetan život svih stanovnika na području naše općine.

Načelnica:
Vera Bošnjak, dipl.oec.

I. OCJENA POSTOJEĆEG STANJA

1. OPĆE ZNAČAJKE PODRUČJA OPĆINE

1.1. Iz povijesti

Sjeveroistočno od današnjeg naselja Slavonski Šamac u srednjem vijeku nalazio se kaštel Kostroman. Bio je smješten nedaleko od današnje županijske ceste Babina Greda - Slavonski Šamac na zavodu bare Saonice i crkve sv. Dionizija na obali rijeke Save na mjestu Rudine Seoce na kojoj se po predaji nalazilo i naselje Vrbica, spaljeno prilikom povlačenja Turaka u Bosnu. Kostroman (Gradinu), utvrdu barskog tipa, spominje Deszo Canki 1506. godine. Slavonski Šamac dobio je svoje ime za vrijeme protuturskih ratova koji su se vodili na tom području od 1687. do 1696., na mjestu pored rijeke Save, gdje su se naselili stanovnici selišta Mihaljevica i Vrbica (*Verbicza, D. Canki 1506., Viribica, B. W. McGowan 1571.*), te Šabac (*Kyffabacz, Lazius 1556., Kifabatz, A. Hirschvogela 1570., Sapica, B. W. McGowan 1571., Kissabac, Pierre du Val 1663.*), dio današnjeg sela Kruševice. Dio naselja Mihaljevica (Mihaljevc) postojao je i na desnoj obali Save, napuštena Mihaljevica (*Miichalonecz, karta A. Hirschvogela iz 1570., Michalowatz, ou Nicholowatz, Pierre du Val iz 1663.*). Naseljavanje se vrši nakon utvrđivanja (gradnje šančeva) kako bi se Turcima sprječio prijelaz u Slavoniju. Carski kapetan Lukač u okviru Vojne krajine gradi šančeve za obranu od povremenih turskih upada. Po njemu novo naselje dobiva ime Lukačev Šanac (od šanac - prokop, rov, kanal), a kasnije ostaje samo Šamac.

Oko 1930. godine dobiva pridjev „Slavonski“ da bi se razlikovao od susjednog Bosanskog Šamca. U tadašnjem Lukačevom Šancu je od 1710. godine bilo sjedište župe kojoj su pripadala naselja Kruševica, Šabac, Babina Greda i dio naselja Štitar naseljen Hrvatima. Župa je postojala do 1789. godine, a nakon toga je premještena u Babinu Gredu gdje je ranije 1785. godine preselio tadašnji župnik Ivan Lipljanić, među Šamčanima poznat kao Ivan Lopužić. U to vrijeme u Šancu su postojale dvije bogomolje (župna crkva sv. Petra i Pavla i kapela sv. Ivana Nepomuka u dvorištu župnog stana). Groblje u Slavonskom Šancu je najstarije groblje u okolici, a na tom groblju od osnivanja Šamca sahranjivani su mještani Šamca desno od crkve, stanovnici Kruševice iza crkve i stanovnici Sikirevaca lijevo od crkve sv. Petra i Pavla.

1.2. Geo-strateški položaj

Područje općine Slavonski Šamac zauzima krajnji jugoistočni dio Brodsko-posavske županije, uz rijeku Savu, odnosno uz državnu granicu sa susjednom državom BiH. Općina Slavonski Šamac na sjeveru i sjeverozapadu graniči s područjem općine Sikirevci, a na sjeveroistoku s općinom Babina Greda (Vukovarsko-srijemska županija), dok je južnom i jugoistočnom granicom, odnosno rijekom Savom, okružena prostorom Federacije BiH.

Ukupan prostor općine nalazi se u nizinskom području Brodsko-posavske županije. Prostором опћине Slavonski Šamac prolaze trase državne ceste D7 i željeznička pruga za međunarodni promet M303 Strizivojna – Vrpolje - Slavonski Šamac - Državna granica - Bosanski Šamac koje pozitivno vrednuju prostorno-prometni položaj same općine. Obje prometnice položene su u okviru paneuropskog prometnog koridora V, ogrank „C“.

Prema podatcima Državne geodetske uprave, općina Slavonski Šamac obuhvaća površinu od 22,53 km², te čini udio od 1,1 % površine Brodsko-posavske županije.

U sastavu općine Slavonski Šamac nalaze se dva naselja: Slavonski Šamac kao administrativno središte općine te naselje Kruševica.

Slika 1: Položaj općine Slavonski Šamac u okviru Brodsko-posavske županije

1.3. Reljefne karakteristike

Osobine reljefa na prostoru općine Slavonski Šamac određene su položajem u ukupnom prostoru Brodsko-posavske županije, u čijem reljefu se izdvajaju dva osnovna tipa: prigorski na sjeveru i nizinski uz rijeku Savu. Kako je područje općine Slavonski Šamac smješteno uz rijeku Savu, ono je u cijelosti nizinskog reljefa.

Nizinski prostor je nisko zaravnjeno područje koje se odlikuje velikom vlažnošću zbog blizine Save, ali još uvijek nepotpuno zaštićeno od visokih voda Save. Nizinski prostor je područje akumulacijsko-tektonskog reljefa, čiji su reljefni oblici nastali mlađim tektonskim i klimatskim promjenama u pleistocenu, a koje su imale velikog utjecaja na hidrografske odnose u prostoru.

U morfološkom smislu mogu se izdvojiti manje morfološke cjeline: naplavna ravan Save (poloj), fluvio-močvarna nizina, terasnna nizina (glacis terasa). Poloj ili naplavna ravan je niski pojas uz rijeku Savu, koji je nastao njezinom akumulacijskom aktivnošću. Nadmorske visine ovog pojasa kreću se od 88 do 95 m, a u gradi poloja sudjeluju sedimenti Save predstavljeni pjeskovitom ilovačom i glinovitim pijescima kvartarne starosti.

Iza uskog pojasa nastavlja se niži prostor fluvio-močvarne nizine koja je nastala i oblikovana kombiniranim tektonskim pokretima tijekom holocena. U sastavu nizine prevladavaju gline, silt, sitni pjesak, te proslojci treseta. Ovaj prostor je najniži, s prosječnim nadmorskим visinama od 85 do 88 m.

Nešto viši tereni, od 90 do 100 m nadmorske visine pripadaju pojasu tzv. terasne nizine. Ovaj pojas izgradjuju debele naslage lesa i njemu sličnih sedimenata pleistocenske starosti.

1.4. Klima

Klimatske osobine prostora općine Slavonski Šamac dio su ukupnih klimatskih prilika Istočne Hrvatske, koje odlikuje homogenost klimatskih prilika, odnosno osobine umjereno-kontinentalne klime. Osnovne karakteristike ove klime su srednje mjesečne temperature više od 10° C tijekom više od četiri mjeseca godišnje, srednje temperature najtoplijeg mjeseca ispod 22° C, te prosječna godišnja količina oborina od 700 do 800 mm.

U dvadesetogodišnjem nizu prosječnih temperatura zraka (1959. - 1978.) srednja godišnja temperatura zraka u Slavonskom Brodu iznosila je $10,5^{\circ}$ C. Prema sedmogodišnjem nizu (1993. - 2000.) ona je iznosila $11,2^{\circ}$ C, dok je u Županji srednja godišnja temperatura zraka (1961. - 1978.) iznosila $11,3^{\circ}$ C.

Srednje mjesечne temperature su u porastu do srpnja kada dostižu maksimum $20,4^{\circ}\text{C}$ i $21,8^{\circ}\text{C}$ (Slavonski Brod), odnosno $21,3^{\circ}\text{C}$ (Županja). Najhladniji mjesec je siječanj sa srednjom temperaturom od $-1,2^{\circ}\text{C}$ (Slavonski Brod), odnosno $-0,6^{\circ}\text{C}$ (Županja). Ovakav raspored srednjih temperatura zraka ukazuje da se u godišnjem hodu temperature zraka javlja jedan par ekstrema, jedan maksimum i jedan minimum.

Prosječna godišnja količina oborina na ovom području kreće se od 777,8 mm i 836,7 mm (Slavonski Brod) do 748,9 mm (Županja).

1.5. Hidrološke i hidrogeološke osobine

Cjelokupni prostor općine Slavonski Šamac u hidrološkom smislu dio je šireg prostora sljeva rijeke Save koja mu daje osnovna obilježja. Ukupna dužina Save iznosi 950 km, a sljev koji je u horizontalnom prikazu vrlo nesimetričan i nekoncentriran jako utječe na formiranje hidroloških veličina, posebno maksimalnih protoka. To se posebno očituje u odnosu dužina vodotoka i veličina gravitirajućih površina s lijeve i desne strane.

Sava ima tipično kišno-snježni režim koji karakterizira glavni maksimum u ožujku, a sekundarni u prosincu. Glavni se minimum, jako izražen, javlja u kolovozu, a sekundarni, vrlo slabo izražen, u siječnju. Veličine mjesecnih koeficijenata varijacije Cv, za Savu u Slavonskom Brodu, kreću se, izražene pokretnim prosjecima, između 0,37 (za veljaču) i 0,57 (za rujan), dok su koeficijenti asimetrije između 0,13 (za veljaču) i 1,90 (za kolovoz). Ovo govori o specifičnosti protoka i znatnim odstupanjima od prosječnih veličina.

Na prostoru općine Slavonski Šamac može se izdvojiti nekoliko hidrogeoloških cjelina. Po vertikali razlikuju se dvije zone. Prvu zonu čine naslage s vodama čije fizičko-kemijske osobine odgovaraju normama za opskrbu vodom, a drugu naslage čija temperatura prelazi 20°C . Mineralizacija im je veća od 2.000 mg/l.

Hidrogeološka cjelina, „ravničarsko područje izgrađeno od stijena gornjeg pliocena i kvartara“, proteže se uz rijeku Savu i druge vodotoke koji pripadaju sljevu Save. Izgrađena je od starijih i mlađih nanosa spomenutih vodotoka. Područje je, dakle, izgrađeno od nanosa krupnog šljunka koji nizvodno prelaze u sitnozrne pjeskovite šljunke i šljunkovite pjeske, a na kraјnjem nizvodnom dijelu u pjeske.

Debljina vodonosnog horizonta varira u širokim granicama od 5 do 100 m, najčešće 15 do 30 m. Prihranjivanje se događa infiltracijom oborina ili iz Save.

Između Save i vodonosnog horizonta postoji neposredna hidraulička veza, tako da prihranjivanje ovisi o visini i trajanju vodostaja Save. U prvih 100 m debljine može se razlikovati 3 do 5 jasno izraženih vodonosnih horizonata koji su odijeljeni slabo propusnim naslagama. Idući od Save prema sjeveru debljina horizonata se smanjuje i povećava se udjel sitnih frakcija, tako da debljine variraju od nekoliko desetaka metara do nule (isklinjenja). Prvi vodonosni horizont nalazi se na području uz Savu na dubini 5 do 10 m. Sjevernije debljina pokrivača postupno raste pa se prvi vodonosni horizont nalazi na prosječnoj dubini od oko 30 m. Debljina mu se kreće od 10 do 20 m, a bliže Savi doseže i do 40 metara. Do sada provedenim hidrogeološkim istraživanjima na području općina Slavonski Šamac, Sikirevci i Oprisavci (istočni dio) utvrđene su zalihe vrlo kvalitetne podzemne vode koje su značajne za vodoopskrbu kako za naselja u neposrednoj blizini, tako i za šire područje.

1.6. Pedološka obilježja

Pedološke osobine prostora općine Slavonski Šamac dio su pedoloških obilježja šireg prostora. Različite pedološke jedinice nastale su pod utjecajem reljefa, te specifičnih vodnih prilika u određenim klimatskim uvjetima, koji su utjecali na postanak i zastupljenost, te rasprostranjenost pojedinih vrsta tla.

Na području općine prevladavaju hidromorfna tla, što je u skladu s položajem općine uz rijeku Savu. Pedološke jedinice rasprostranjene na području općine Slavonski Šamac izdvojene su na temelju studije "Bonitetno vrednovanje, zaštita i gospodarenje tlima Brodsko-posavske županije", koju je izradio Zavod za pedologiju Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1999. godine, za potrebe izrade Prostornog plana županije (PPŽ). Od ukupno 46 različitih pedoloških jedinica izdvojenih na prostoru Brodsko-posavske županije, njih ukupno 6 zastupljeno je na prostoru općine Slavonski Šamac.

Tablica 1: Popis pedoloških jedinica na području općine Slavonski Šamac

Broj kartirane jedinice	Sastav i struktura
23	ALUVIJALNO KARBONATNO OGLEJENO VRLO DUBOKO - ALUVIJALNO LIVADNO KARBONATNO, obranjeno od poplava
24	ALUVIJALNO KARBONATNO OGLEJENO, VRLO DUBOKO - HIPOGLEJ MINERALNI KARBONATNI, obranjeno od poplava
25	ALUVIJALNO PLAVLJENO (unutar zone inundacije)
27	ALUVIJALNO LIVADNO (HUMOFLUVISOL) - HIPOGLEJ MINERALNI
30	HIPOGLEJ MINERALNI NEKARBONATNI - AMFIGLEJ MINERALNI NEKARBONATNI VERTIČNI - PSEUDOOGLEJ NA ZARAVNI, srednje duboki, djelomično hidromelioriran
32	HIPOGLEJ MINERALNI - RITSKE CRNICE DJELOMIČNO HIDROMELIORIRANO - ALUVIJALNO LIVADNO

Izvor podataka: Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za pedologiju: Bonitetno vrednovanje, zaštita i gospodarenje tlima Brodsko-posavske županije, Zagreb, 1999.

Svaka od navedenih pedoloških jedinica sastoji se od više sustavnih jedinica.

Neposredno uz rijeku Savu rasprostranjena su aluvijalna plavljeni tla, unutar zone inundacije, a na njih se nadovezuju aluvijalna karobnatna oglejena i livadna karbonatna tla, obranjena od poplava.

U središnjem i južnom dijelu Općine zastupljena su aluvijalna karbonatna tla i hipoglej mineralni karbonatni, te aluvijalno livadno tlo, što su bonitetno vrlo vrijedna tla za poljoprivredno korištenje, te ih je za tu namjenu potrebno i sačuvati.

U zapadnom dijelu Općine rasprostranjena su tla iz skupine hipoglejnih mineralnih nekarbonatnih i amfiglejnih mineralnih nekarbonatnih vertičnih tala (pseudoglej na zaravni) koja su djelomično hidromeliorirana.

Sjeverni i sjeveroistočni dio Općine je pod hipoglejnim mineralnim tlama, ritskim crnicama djelomično hidromelioriranim, odnosno aluvijalnim livadnim tlama.

2. STANOVNIŠTVO

Promatrajući kretanje ukupnog broja stanovnika u razdoblju od 1981. godine do posljednjeg službenog popisa stanovništva 2011. godine, na području općine Slavonski Šamac razvidan je kontinuiran pad broja stanovnika, koji je posebice izražen u razdoblju 2001. – 2011. godine.

Tablica 2: Broj stanovnika u razdoblju 1981. – 2011.

Godina	Ukupan broj stanovnika
2011.	2.169
2001.	2.649
1991.	2.665
1981.	2.808

Izvor podataka: DZS, PPUO Slavonski Šamac

Od ukupnog broja stanovnika na području Općine, gotovo podjednak udio čine muškarci (1.089) u odnosu na žene (1.080).

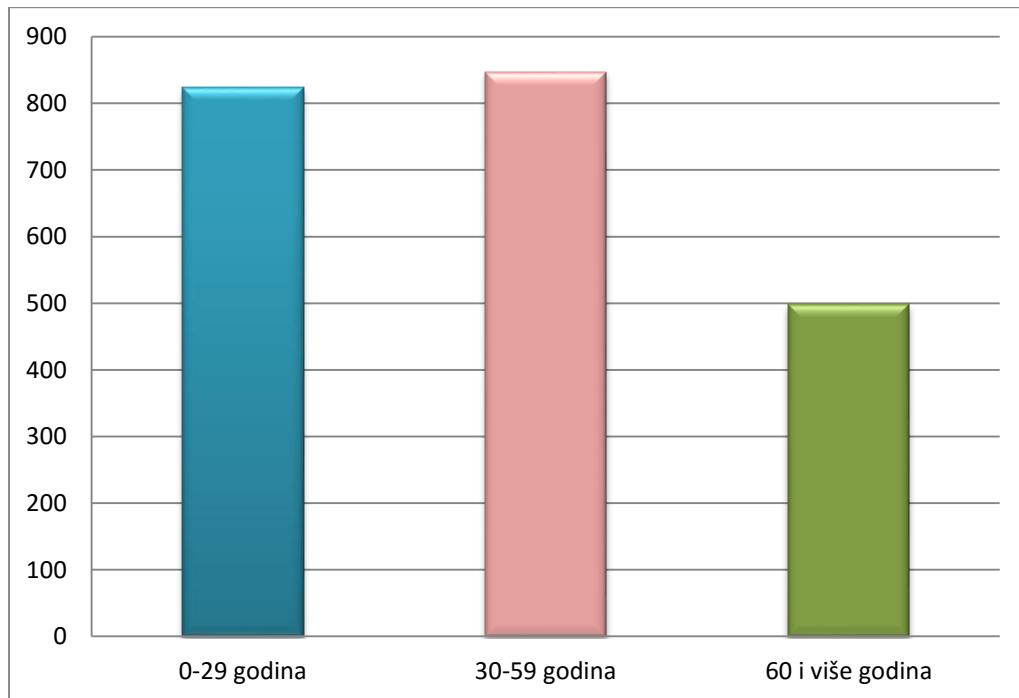
Iako je Slavonski Šamac administrativno središte Općine, naselje Kruševica ima registriran veći broj stanovnika s gotovo identičnim udjelom muškaraca i žena, dok je u naselju Slavonski Šamac neznatno veći udio muškaraca u ukupnom broju stanovnika.

Tablica 3: Broj stanovnika po naseljima

2011.	Ukupno	Muškarci	Žene
Kruševica	1.173	586	587
Slavonski Šamac	996	503	493

Izvor podataka: DZS, 2011.

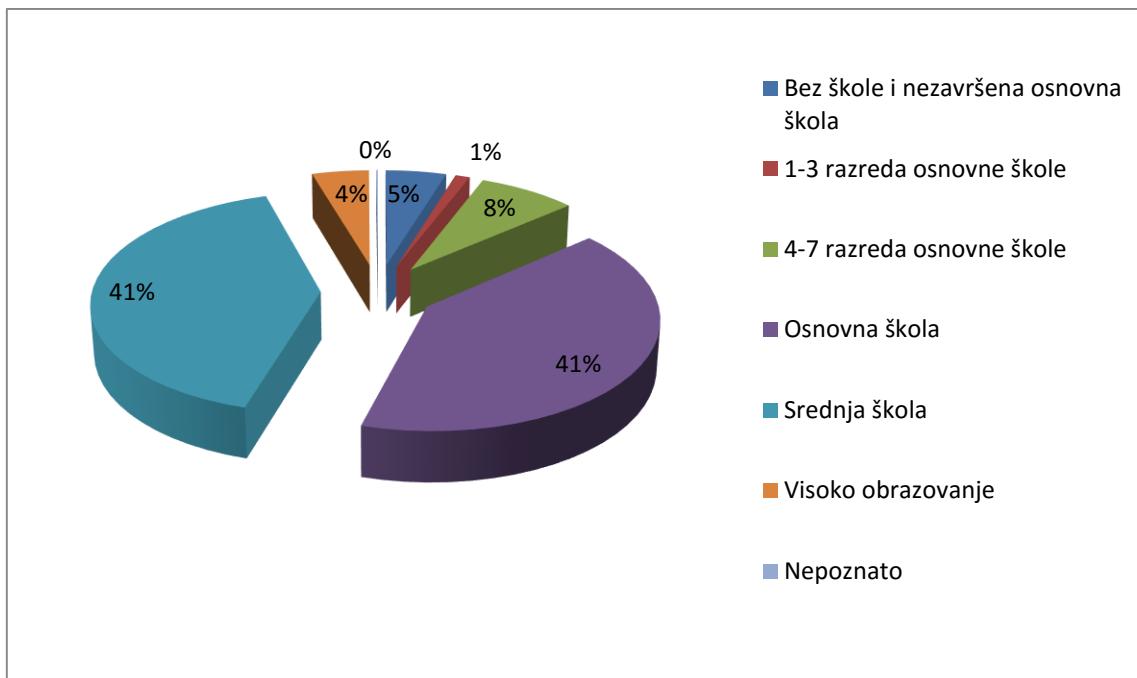
Sljedeći grafikon prikazuje strukturu stanovništva prema starosti na području Općine:

Grafikon 1: Starosna struktura stanovništva

Na području Općine, starosna struktura stanovništva iskazuje relativno povoljne pokazatelje:

- 23 % ukupnog stanovništva čine mladi u dobi 15 - 35 godina
- 23 % ukupnog stanovništva čine osobe u dobi od 60 godina i više

Grafikon 2: Stanovništvo prema stupnju obrazovanja

Obrazovna struktura stanovništva vrlo je nepovoljna. Prema posljednjim službenim podatcima DZS-a iz 2011. godine, čak 82 % stanovništa čine osobe sa završenom osnovnom i srednjom školom, dok udio visokoobrazovanog stanovništva iznosi 4 %.

Promatrajući kontigente stanovništva na području općine Slavonski Šamac, radno sposobno stanovništvo u dobi 15 - 64 godine čini 63 % ukupnog stanovništva, dok prosječna starost stanovništva iznosi 39,6 godina.

U pogledu narodnosti stanovništva, 99,12 % stanovništva na području općine Slavonski Šamac čine Hrvati, dok je od nacionalnih manjina najzastupljenije stanovništvo srpske narodnosti (8 stanovnika).

Prema podatcima Državnog zavoda za statistiku na području općine Slavonski Šamac registrirano je 681 kućanstvo u kojima živi 2.163 osoba. Prosječan broj osoba u kućanstvu iznosi 3,18, a najveći udio čine kućanstva s jednim članom, tj. samačka kućanstva kojih je na području općine 169.

Tablica 4: Stanovništvo prema izvorima sredstava za život

Glavni izvori sredstava za život	Općina Slavonski Šamac
Ukupno*	2.169
Prihodi od stalnog rada	381
Prihodi od povremenog rada	35
Prihodi od poljoprivrede	234
Starosna mirovina	208
Ostale mirovine	240
Prihodi od imovine	2
Socijalne naknade	223
Ostali prihodi	37
Povremena potpora drugih	115
Bez prihoda	874
Nepoznato	2

Izvor podataka: DZS, 2011.

3. GOSPODARSTVO

3.1. Razvijenost gospodarstva

Koncem 2013. godine Vlada Republike Hrvatske sukladno Zakonu o regionalnom razvoju (NN 153/09, 147/14) donijela je Odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 158/13). Predmetnom odlukom jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se u 5 kategorija.

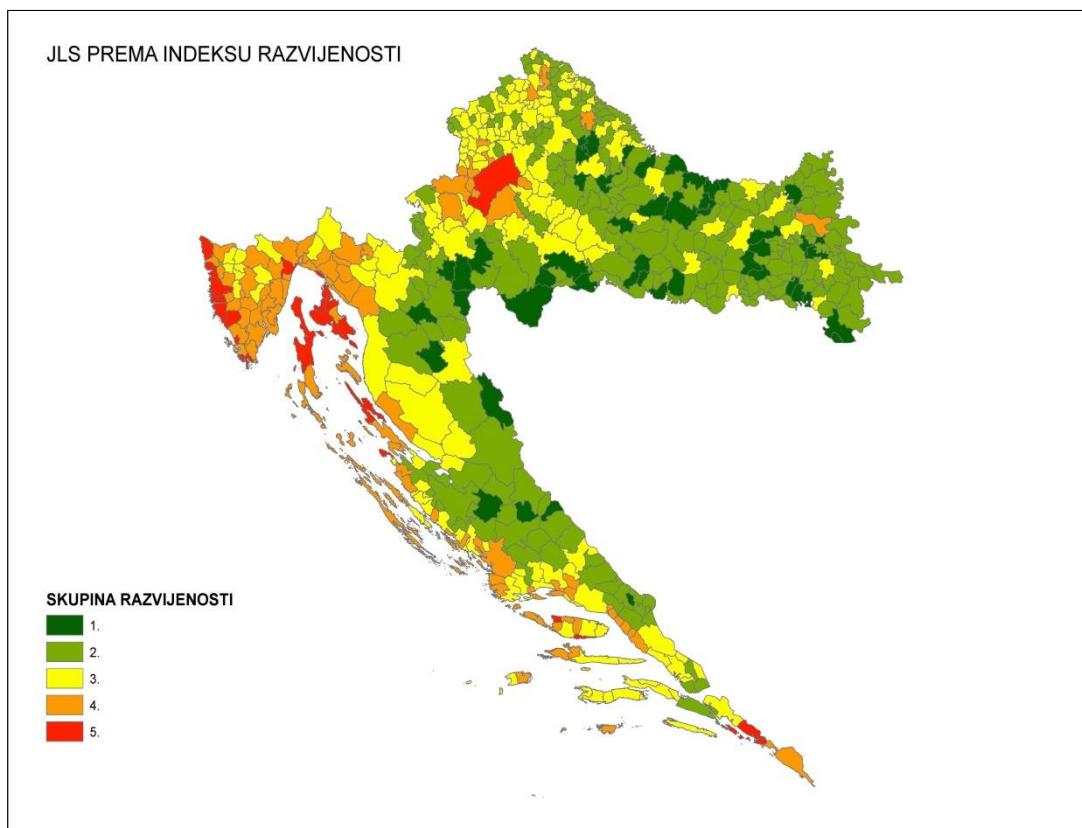
U prvu kategoriju ubrajaju se JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50 % prosjeka Republike Hrvatske, u drugu skupinu ubrajaju se JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50 i 75 % prosjeka Republike Hrvatske, u treću skupinu ulaze JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75 i 100 % prosjeka Republike Hrvatske. Četvrtu skupinu karakterizira indeks razvijenosti između 100 i 125 %, a petu indeks razvijenosti veći od 125 % prosjeka Republike Hrvatske. Indeks razvijenosti izračunava se na temelju sljedećih pokazatelja: stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku, općeg kretanja stanovništva, te stope obrazovanosti.

Teritorijalne jedinice koje više od 25 % zaostaju u razvoju za prosjekom Republike Hrvatske (tj. imaju vrijednost indeksa razvijenosti manji od 75 %) imaju pravo na status potpomognutih područja.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske utvrđeno je da se postupak ocjenjivanja provodi svakih pet godina, a posljednji postupak ocjenjivanja i razvrstavanju svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti proveden je koncem 2013. godine.

Prema rezultatima kategorizacije jedinica na lokalnoj razini ukupno 264 od 556 jedinica lokalne samouprave, odnosno njih 47,48 %, ispunjava uvjete za stjecanje statusa potpomognutog područja. Od toga najveći dio (82,19 %) čine JLS razvrstane u II. skupinu (217 JLS), dok je unutar I. skupine razvrstano 47 JLS.

Geografski gledano, većina područja s razvojnim poteškoćama smještena je u središnjem i istočnom dijelu zemlje, a posebice uzduž granice s Bosnom i Hercegovinom te Srbijom.

Slika 2: Razvrstavanje JLS prema indeksu razvijenosti

Prema stupnju razvijenosti područje općine Slavonski Šamac razvrstano je u II. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50 % i 75 % prosjeka Republike Hrvatske, tj. iznosi 53,05 %, te pripada potpomognutim područjima.

U razdoblju 2010. – 2012. prosječni dohodak po stanovniku na području općine Slavonski Šamac iznosio je 11.787 kn, dok je prosječna stopa nezaposlenosti u istom razdoblju iznosila visokih 24,4 %.

3.2. Osnovna obilježja i struktura gospodarstva

Unatrag nekoliko godina, eksploatacija šljunka i pijeska iz rijeke Save bila je jedna od prevladavajućih gospodarskih djelatnosti u sektoru malog i srednjeg poduzetništva na području općine Slavonski Šamac koja je generirala značajne prihode, te zapošljavala značajan broj lokalnog stanovništva. 2010. godine dolazi do izmjene Zakona o vodama kojim je zabranjena eksploatacija pijeska i šljunka ne samo iz rijeke Save, već iz svih naših rijeka, koja se pravdala nelegalnim vađenjem navedenih sirovina koje je uzrokovalo ukapanje korita i poremećaj razina podzemnih voda. Navedena situacija rezultirala je gašenjem brojnih tvrtki koje su se bavile šljunčarenjem, otpuštanjem radnika i padom gospodarskih aktivnosti, dok s druge strane ležišta pijeska i šljunka leže neiskorištena, a hrvatske građevinske tvrtke potreban šljunak i pijesak uvoze. Prema procjenama, od početka zabrane, samo iz Srbije i BiH uvezeno je mineralnih sirovina u vrijednosti od oko 100 milijuna dolara. U navedenoj situaciji najviše su profitirale tvrtke s područja Bosne i Hercegovine koje taj isti šljunak i pijesak vade i prodaju u Republici Hrvatskoj preko uvoznika.

Iako je tijekom 2013. godine izmijenjen spomenuti zakon i ponovno dozvoljena eksploatacija, nedostatak provedbenih akata i dalje onemogućuju tvrtkama koje se bave eksploatacijom ponovno pokretanje poslovanja i nastavak rada. Zahvaljujući absurdnoj legislativi, nefunkcioniranju institucija i nepostojanju strategije eksploatacije mineralnih dobara, pijesak i šljunak kojima područje općine Slavonski Šamac obiluje, danas samo predstavljaju mrtvi kapital. Prema podatcima Hrvatske gospodarske komore, u Registru poslovnih subjekata danas na području općine Slavonski Šamac od ukupno 15 aktivnih tvrtki tek jedna tvrtka posluje u djelatnosti šljunčara i pješčara.

U svrhu dobivanja konkretnih informacija o stanju u gospodarstvu, tijekom procesa izrade Strateškog razvojnog programa provedeno je anketiranje na području Općine koje je obuhvatilo i sve poslovne subjekte s područja Općine uključujući i obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Analizom prikupljenih podataka na uzorku od 13 ispitanika (poslovnih subjekata) razvidno je sljedeće:

- tek 4 % ispitanika izvozi svoje proizvode na inozemna tržišta
- od 25 % ispitanika koji koriste sezonsku radnu snagu, 20 % iskazalo je probleme s pronalaženjem iste
- tek 3 % ispitanika članovi su neke proizvođačke udruge/organizacije (zadruga, klaster i sl.)
- 52 % ispitanika zainteresirano je za udruživanje u proizvođačke udruge/organizacije
- tek 9 % ispitanika planira nova ulaganja u poslovanje od kojih 53 % planira ulaganja u poljoprivrednu mehanizaciju, a 27 % u strojeve i opremu
- planirana ulaganja ispitanika ne obuhvaćaju ulaganja u nove tehnologije i uvođenje i primjenu suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija
- tek 2 % ispitanika do sada je apliciralo za bespovratna sredstva iz EU fondova i programa

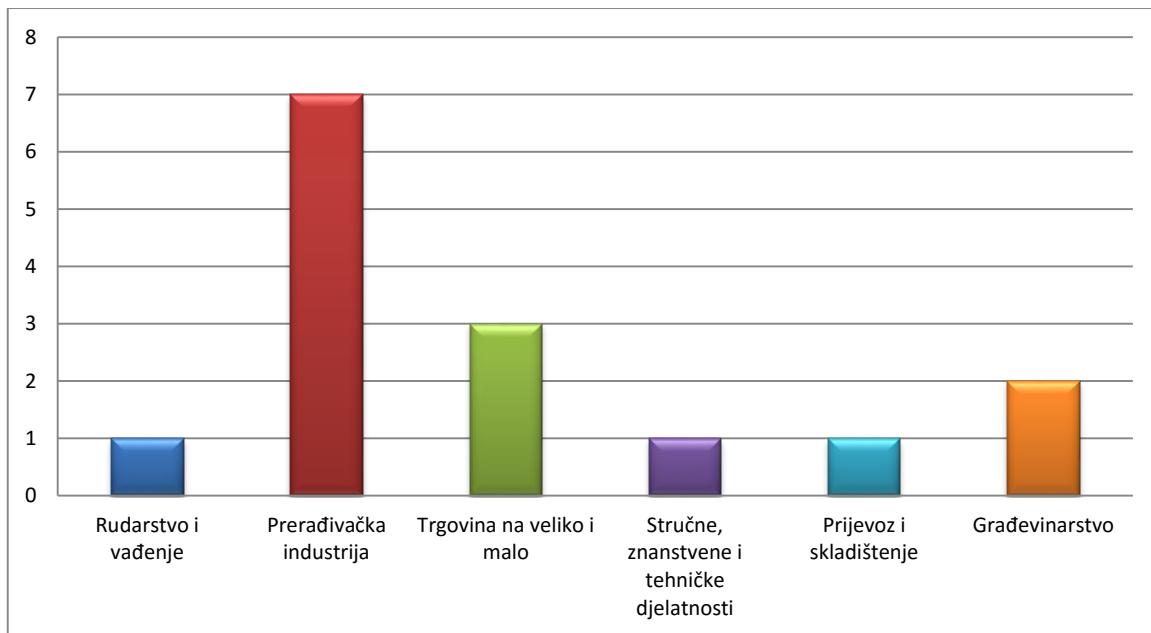
- 88 % ispitanika smatra da nije dovoljno informirano o bespovratnim sredstvima koja se mogu ostvariti iz EU fondova i programa.

Iz dobivenih pokazatelja razvidno je da je poslovni sektor na području općine Slavonski Šamac potrebno restrukturirati i usmjeriti u pravcu razvoja i unapređenja poslovanja i konkurentnosti kako bi se ojačale gospodarske aktivnosti i generirali pozitivni učinci na socioekonomski razvoj. U tablici koja slijedi prikazane su sve aktivne tvrtke s područja Općine, prema glavnoj djelatnosti i broju zaposlenih:

Tablica 5: Popis aktivnih tvrtki na području Općine

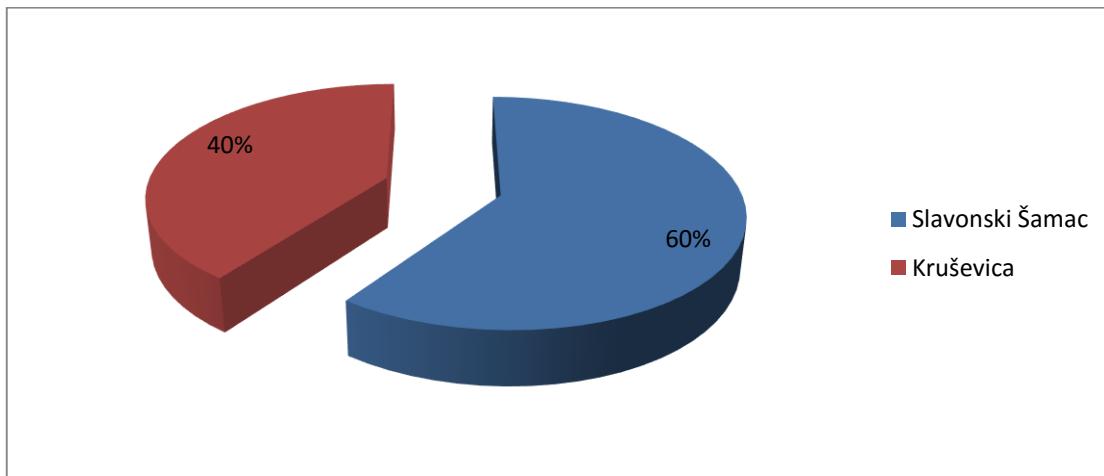
R.br.	Skraćena tvrtka/naziv	Glavna djelatnost (NKD 2007.)	Broj zaposlenih
1.	BOŽIĆ-GRANIT d. o. o., Slavonski Šamac	Djelatnosti šljunčara i pješčara; vađenje gline i kaolina	2
2.	DANI j. d. o. o., Kruševica	Piljenje i blanjanje drva	3
3.	GRABOVINA d. o. o., Kruševica	Proizvodnja ostale građevne stolarije i elemenata	5
4.	INOX CENTAR KRUŠEVICA d. o. o., Slavonski Šamac	Trgovina na veliko metalima i metalnim rudama - G	2
5.	INTERLOGISTIK d. o. o., Slavonski Šamac	Cestovni prijevoz robe	-
6.	INVERSIO d. o. o., Kruševica	Trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom	4
7.	KRUŠEVICA GRADNJA d. o. o., Slavonski Šamac	Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	9
8.	LENIO d. o. o., Kruševica	Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	2
9.	MIA STIL d. o. o., Slavonski Šamac	Proizvodnja kuhinjskog namještaja	6
10.	MONTAŽA NAKIĆ d. o. o., Slavonski Šamac	Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova	1
11.	MRVICA d. o. o., Kruševica	Proizvodnja kruha; proizvodnja svježih peciva, slastičarskih proizvoda i kolača	5
12.	NAKIĆ d.o. o., Slavonski Šamac	Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova	7
13.	RAČUNOVODSTVO BOLIĆ I CVITAN d. o. o., Slavonski Šamac	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje	2
14.	ŠLJUNČARA I SEPARACIJA d. d., Slavonski Šamac	Trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom	-
15.	VAK d. o. o., Kruševica	Proizvodnja ostalih strojeva za opće namjene	6

Izvor podataka: HGK, registar poslovnih subjekata, 2015.

Grafikon 3: Aktivne tvrtke prema glavnoj djelatnosti

Promatrajući aktivne tvrtke s područja općine prema glavnoj djelatnosti, vidljivo je da je najveći broj tvrtki registriran u prerađivačkim djelatnostima, trgovini na veliko i malo, te građevinarstvu.

Grafikon 4: Aktivne tvrtke po naseljima u Općini

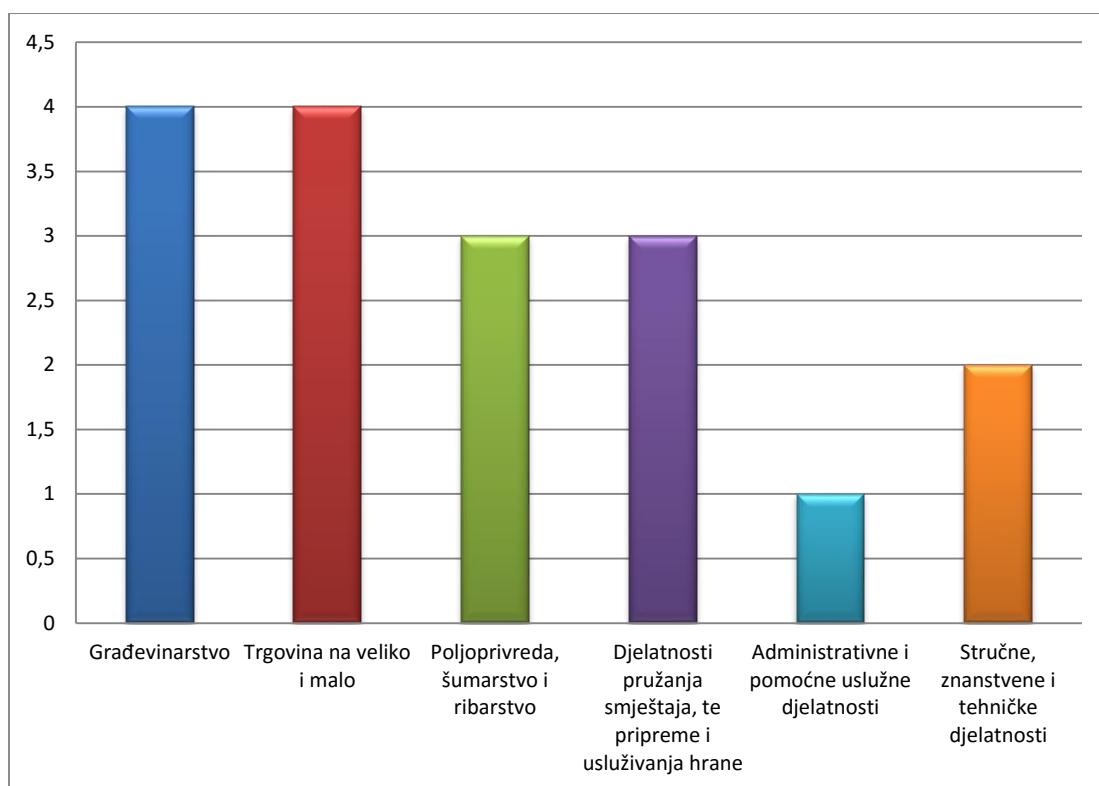
S obzirom na prostorni raspored, pretežiti udio tvrtki smješten je na području naselja Slavonski Šamac kao administrativnom središtu Općine.

U pogledu obrta na području Općine, prema podatcima Ministarstva poduzetništva i obrta, Obrtni registar, od ukupno 17 aktivnih obrta, ni jedan nije registriran za eksploraciju šljunka i pjeska. U tablici koja slijedi prikazani su svi aktivni obrti s područja Općine, prema pretežitoj djelatnosti:

Tablica 6: Popis aktivnih obrta na području općine

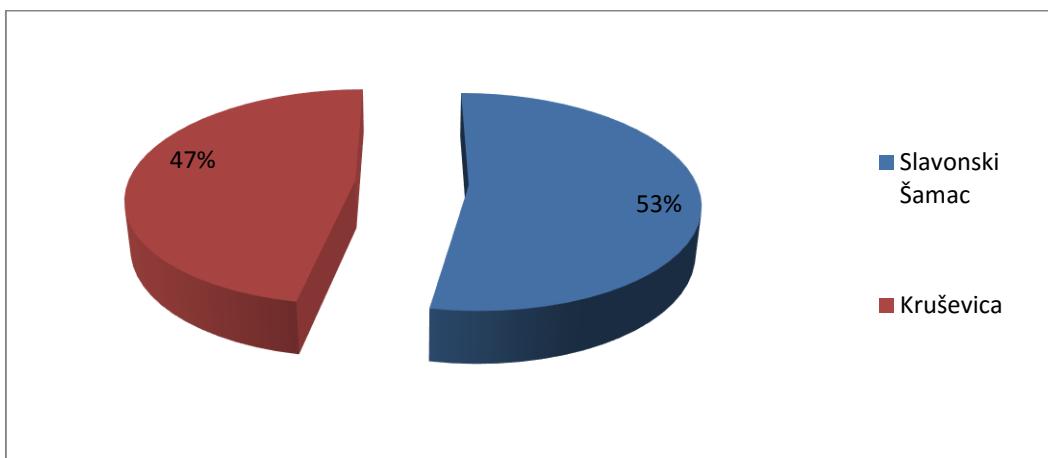
Rbr.	Naziv obrta	Pretežita djelatnost (NKD 2007.)
1.	BOSS instalaterski obrt, Slavonski Šamac	Elektroinstalacijski radovi
2.	BOSS, obrt za trgovinu, ugostiteljstvo i usluge, Kruševica	Caffe barovi, noćni barovi, noćni klubovi, disco barovi i disco klubovi
3.	Caffe bar Fortuna, ugostiteljski obrt, Kruševica	Caffe barovi, noćni barovi, noćni klubovi, disco barovi i disco klubovi
4.	COLIN - TRADE , Kruševica	Posredovanje u trgovini tekstilom, odjećom, krznom, obućom i kožnim proizvodima
5.	DERBY - obrt za trgovinu i usluge, Slavonski Šamac	Soboslikarski i staklarski radovi
6.	GRUPA BOŽIĆ, obrt za preradu drveta, izradu betonskih elemenata i iznajmljivanje i usluge građevinskim strojevima, Slavonski Šamac	Iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) ostalih strojeva, opreme i materijalnih dobara, d. n.
7.	JAKI - PROFIL, obrt za usluge u graditeljstvu, Slavonski Šamac	Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti, d. n.
8.	JAKŠIĆ - soboslikarski i ličilački radovi, Slavonski Šamac	Soboslikarski i staklarski radovi
9.	Knjigovodstveni obrt Bilanca, Slavonski Šamac	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje
10.	LUIS, obrt za ugostiteljstvo, trgovinu i graditeljstvo, Kruševica	Caffe barovi, noćni barovi, noćni klubovi, disco barovi i disco klubovi
11.	NEIR, računovodstveni i knjigovodstveni poslovi, Slavonski Šamac	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje
12.	Obiteljsko gospodarstvo Branković, Kruševica	Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća
13.	Obiteljsko gospodarstvo Kocić, obrt za usluge i proizvodnju, Kruševica	Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarki i uljanog sjemenja
14.	OMEGA autolimarski obrt, Kruševica	Održavanje i popravak motornih vozila
15.	ORHIDEJA cvjećarnica, Slavonski Šamac	Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, gnojivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijaliziranim prodavaonicama
16.	Poljoprivredno gospodarstvo ČIČAK, Slavonski Šamac	Uzgoj peradi
17.	TIM, obrt za proizvodnju, trgovinu i usluge, Kruševica	Posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima

Izvor podataka: MINPO, Obrtni registar, 2015.

Grafikon 5: Aktivni obrti prema pretežitoj djelatnosti

Prema pretežitoj djelatnosti, najveći broj obrta s područja općine Slavonski Šamac registriran je u djelatnostima građevinarstva i trgovine na veliko i malo.

Grafikon 6: Aktivni obrti po naseljima

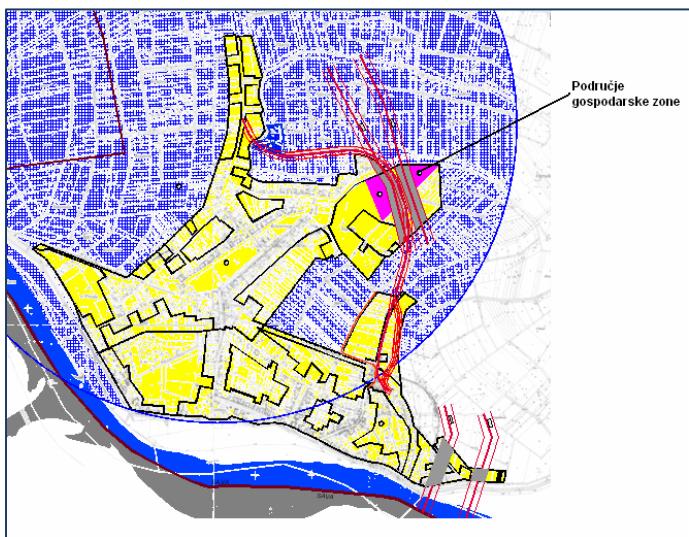
Nešto veći broj obrta smješten je na području naselja Slavonski Šamac u odnosu na Kruševicu.

3.3. Infrastruktura u funkciji razvoja gospodarstva

Kao jedan od uspješnih modela poticanja lokalnog ekonomskog razvoja te gospodarskog rasta u Republici Hrvatskoj, još 1980-ih započela je provedba projekta izgradnje poduzetničkih zona u svrhu ujednačenog regionalnog razvoja cjelokupnog područja. Od 2001. godine se, putem nadležnih ministarstava, provode programi Vlade Republike Hrvatske za poticanje malog gospodarstva: Program razvoja poduzetničkih zona 2004.- 2007. i Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008. - 2012. U srpnju 2013. Donesen je Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture (NN 93/13, 114/13 i 41/14) kojim su definirana osnovna pitanja uređenja sustava poduzetničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj, u okviru kojega su detaljno definirani temeljni pojmovi unutar sustava, poput vrsta i tipova poduzetničkih zona, kategorizacija PZ/PPI u Republici Hrvatskoj, kako bi se postojećim i potencijalnim korisnicima (poduzetnicima) omogućilo pokretanje i obavljanje poduzetničkih aktivnosti u standardiziranim uvjetima visoke infrastrukturne opremljenosti unutar PZ/PPI te konkurentnom i transparentnom sustavu poticajnih mjera i olakšica, kako u fazi početnog investiranja, tako i u fazi proširenja postojećih investicijskih aktivnosti poduzetnika koji posluju unutar PZ/PPI.

Poduzetničke zone predstavljaju ograničeni prostor unutar kojih se odvijaju određene gospodarske aktivnosti koje dugoročno rješavaju potrebe poduzetnika za poslovnim prostorom, omogućuju im zajedničko korištenje infrastrukture i pospešuju poslovno povezivanje poduzetnika.

Poduzetničke zone su uglavnom lokalnog karaktera i obično je to dio teritorija neke općine ili grada koji je zbog poticanja gospodarske djelatnosti infrastrukturno opremljen, a nadležna općina omogućava dodatne pogodnosti (npr. komunalne olakšice, oslobođanje plaćanja dijela komunalnog doprinosa i sl.). Relativno povoljnom cijenom zemljišta koje je kompletno infrastrukturno opremljeno, lokalna samouprava privlači ulagače. Kroz ugovorene obveze može biti definirano da se u „zamjenu“ za povoljnu cijenu zemljišta ulagači obvežu za zapošljavanje određenog broja radnika s područja grada/općine gdje se zona nalazi. Privlačenjem ulagača i ostalo gospodarstvo, pa i društveni život, može imati dobre benefite kao što je povećana potražnja za stambenim objektima, unapređenje školskog sustava, poboljšana društvena događanja i dr.

poduzetničkoj zoni s obzirom da do iste nije izgrađena pristupna cesta.

Kako bi se omogućio kvalitetan pristup zoni, a izbjegao prolaz kroz naselja, planirana je izgradnja obilaznice na ulazu u naselju Kruševica do državne ceste D520 prema graničnom prijelazu. Nositelj navedenog projekta su Hrvatske ceste d. o. o. U razvoj poduzetničke zone do sada su uložena finansijska sredstva u iznosu od 3.574.729,00 kn, od kojih su vlastita sredstva Općine u iznosu od 746.373,00 kn. 200.000,00 kn dala je Brodsko-posavska županija, te 2.628.356,00 kn Republika Hrvatska. Sredstva su odobrena za parcelaciju zemljišta, izradu projektne dokumentacije, te za izgradnju trafostanice, vodoopskrbnog sustava i glavne prometnice u zoni.

Prostornim planom uređenja na području općine Slavonski Šamac formirana je poslovna zona Slavonski Šamac, uslužno-proizvodne namjene, ukupne površine 18,99 ha. Poslovna zona djelomično je infrastrukturno opremljena s izgrađenom elektroopskrbnom mrežom i sustavom vodoopskrbe, te je izgrađena glavna prometnica koja prolazi središtem zone uz koju se s obje strane nalaze parcele zemljišta. Jedan od značajnijih problema predstavlja prilaz

Slika 3: Glavna prometnica u poslovnoj zoni

Općina Slavonski Šamac kao osnivač poslovne zone do sada je sklopila 5 predugovora o ulasku poduzetnika u zonu (Metalac – obrt za usluge i održavanje - Slavonski Brod, Crnjac d. o. o. - Slavonski Brod, Božić-Granit d. o. o. - Slavonski Šamac, Proizvodnja tlačne opreme d. o. o., Grabovina d. o. o., te jedan kupoprodajni ugovor s tvrtkom VAK d. o. o. iz Kruševice.

3.4. Potporne institucije za razvoj gospodarstva

Na području općine Slavonski Šamac nema registriranih pravnih osoba za operativno provođenje mjera za razvoj gospodarstva i poduzetništva, poticanje i privlačenje investicija, te iniciranje i realizaciju projekata poticanja gospodarskog razvijanja i poduzetništva na lokalnoj razini.

Na regionalnoj razini djeluje razvojna agencija Centar za tehnološki razvoj Brodsko- posavske županije d. o. o. u Slavonskom Brodu. Agencija potencijalnim klijentima pruža usluge informiranja te savjetovanja o registraciji djelatnosti i početku poslovanja. Tu su i konzultantske usluge, informiranje o projektima i programima u poduzetništvu, savjetovanja vezana za tekuće poslovanje poduzetnika, testiranje poduzetničkih sposobnosti i ideja, informiranje o programima ministarstava Vlade RH, pomoć inovatorima pri zaštiti, provjeri i komercijalizaciji ideje, te izdavanje info biltena. Također, razvojna agencija pruža i usluge poput istraživanja tržišta i marketinga za poduzetništvo. Slijede izrade poduzetničkih projekata i elaborata za kredite, organizacije seminara za poduzetništvo i poduzetnike, organizacije stručnog osposobljavanja i izobrazbe u poduzetništvu, internet usluge i povezivanje poduzetnika, izrade kataloga, studija i programa za lokalnu sredinu, organizacije sajmova poduzetništva ili sudjelovanje na sajmovima, koordinacije poduzetničkih aktivnosti u lokalnoj sredini, te ostale potrebne usluge i aktivnosti.

Osim razvojne agencije Brodsko-posavske županije, na području grada Slavonskog Broda djeluje i Razvojna agencija čiji je osnivač grad Slavonski Brod. Agencija pruža usluge kako prema gradu Slavonskom Brodu, tako i prema ostalim jedinicama lokalne samouprave:

- izrada svih vrsta projekata za privlačenje sredstava fondova EU
- informiranje o natječajima za financiranje projekata raspisanih od strane Ministarstava RH, fondova RH i predpristupnih fondova EU te savjetnička podrška i koordinacija na realizaciji projekata/programa
- pružanje informacija pri ostvarivanju poticaja
- savjetodavna pomoć pri osnivanju i utvrđivanju sadržaja djelatnosti u poduzetničkim zonama, marketinška obrada zone, privlačenje strateških partnera i ostali oblici podrške

- privlačenje stranih investitora (podrška kvalitetnim programima, promocija gospodarstva putem brošura, promotivnih mapa, digitalnih materijala, video zapisa, internet stranica i dr.).

Osim prema JLP(R)S, razvojna agencija pruža sljedeće usluge i poduzetnicima:

- praćenje natječaja za financiranje projekata raspisanih od strane Ministarstava RH, fondova RH i predpristupnih fondova EU te savjetnička podrška i koordinacija na realizaciji projekata/programa
- izrada gospodarskih projekata i studija
- priprema poduzetnika za primjenu standarda i normativa Europske unije
- prikupljanje i analiza poduzetničkih ideja
- pružanje informacija pri ostvarivanju poticaja
- edukacija poduzetnika početnika i poduzetnika u fazi rasta i razvoja
- informacijski konzalting i usluge info-točke o finansijskom tržištu, poticajima, mogućnostima suradnje, izobrazbama, skupovima, seminarima, tehnološkom razvoju.

Na području županije djeluje i poduzetnički inkubator Brodin d. o. o., čiji su osnivači grad Slavonski Brod, Brodsko-posavska županija, Hrvatska gospodarska komora, Udruženje obrtnika Slavonski Brod, te CTR d. o. o. Poduzetnički inkubator BRODIN d. o. o. osnovan je 2001. godine s ciljem poticanja razvoja obrnštva, malog i srednjeg poduzetništva na području grada Slavonskog Broda i Brodsko-posavske županije.

Poduzetnički inkubator je poduzetnicima s područja grada Slavonskog Broda, ali i cjelokupne Županije, omogućio zakup proizvodnih prostora u posebno infrastrukturno uređenoj i prilagođenoj vlastitoj proizvodnoj hali površine 843 m². Hala je opremljena s komunalnom i ostalom infrastrukturom potrebnom za nesmetan rad poduzetnika početnika i poduzetnika u fazi rasta i razvoja, u uvjetima suvremenog poslovanja. Poduzetnički inkubator BRODIN d. o. o. raspolaze i vlastitim uredskim prostorijama veličine 130 m² u Poslovnom tornju Đuro Đaković u Slavonskom Brodu. Stanari Poduzetničkog inkubatora imaju mogućnost koristiti usluge osoblja Poduzetničkog inkubatora uz određenu naknadu. Usluge koje Poduzetnički inkubator pruža obuhvaćaju izradu poslovnih planova i investicijskih programa, provedbu postupka ishođenja kredita, te ispitivanja poduzetničkog potencijala.

Uz navedene razvojne agencije i Poduzetnički inkubator, aktivnosti poticanja razvoja gospodarstva provodi i Brodsko-posavska županija provedbom različitih mjera i projekata kojima se nastoji potaknuti poduzetništvo na lokalnoj razini.

Neki od navedenih projekata su:

- **Projekt „Gazele“** – u okviru navedenog projekta Brodsko-posavska županija dodjeljuje potpore za ulaganja u novu opremu i suvremene tehnologije, proširenje proizvodnih kapaciteta (izgradnja/dogradnja/adaptacija poslovnih objekata), uvođenje novih proizvodnih postupaka i novih proizvoda, razvoj proizvoda s višim stupnjem prerade, uvođenje korištenja obnovljivih izvora energije i povećanja energetske učinkovitosti. Krajnji cilj je povećanje konkurentnosti MSPO sektora Brodsko-posavske županije na domaćem i međunarodnom tržištu. Korisnici sredstava su mikro, mali i srednji gospodarski subjekti (trgovačka društva i obrti) koji se bave proizvodnim djelatnostima i čije je sjedište na području Brodsko-posavske županije.
- **Projekt „Izvoznik“** – u okviru navedenog projekta Brodsko-posavska županija dodjeljuje potpore za poticanje razvoja proizvodnih i izvozno orijentiranih subjekata malog gospodarstva s područja Brodsko-posavske županije koji svojim poslovanjem ostvaruju tržišnu uspješnost, povećavaju izvoz i zaposlenost. Korisnici sredstava su mikro, mali i srednji gospodarski subjekti (trgovačka društva i obrti) koji se bave proizvodnim djelatnostima i čije je sjedište na području Brodsko-posavske županije uz određene uvjete koji se propisuju javnim pozivom.
- **Projekt „Poduzetnik u BPŽ zoni“** – u okviru navedenog projekta Brodsko-posavska županija dodjeljuje potpore za rješavanje komunalnih i infrastrukturnih zahvata na čestici unutar poduzetničke zone, izgradnju poslovnih objekata unutar poduzetničke zone, kupnju strojeva i opreme za poslovanje u poslovnom objektu unutar poduzetničke zone. Korisnici sredstava su mikro, mali i srednji gospodarski subjekti (trgovačka društva, obrti i zadruge) bez obzira na sjedište, ali koji realiziraju svoje investicije u poduzetničkim zonama na području Brodsko-posavske županije.
- **Projekt „Inovatori“** – u okviru navedenog projekta Brodsko-posavska županija dodjeljuje potpore za poticanje razvoja inovatorstva. Krajnji cilj je povećanje konkurentnosti MSPO sektora Brodsko-posavske županije na domaćem i međunarodnom tržištu. Korisnici sredstava potpore su fizičke osobe - inovatori, čije je prebivalište na području Brodsko-posavske županije, te mikro, mali i srednji gospodarski subjekti (trgovačka društva i obrti), čije je sjedište na području Brodsko-posavske županije uz određene uvjete koji se propisuju javnim pozivom.

3.5. Tržište rada

3.5.1. Zaposlenost

Od ukupno 63 % radno sposobnog stanovništva u dobi 15 - 64 godine (1.368 stanovnika), na području općine Slavonski Šamac zaposleno je tek 9 % stanovništva, što je vrlo nepovoljan pokazatelj.

U sljedećoj tablici prikazana je struktura zaposlenih prema osnovama osiguranja:

Tablica 7: Broj zaposlenih prema osnovi osiguranja

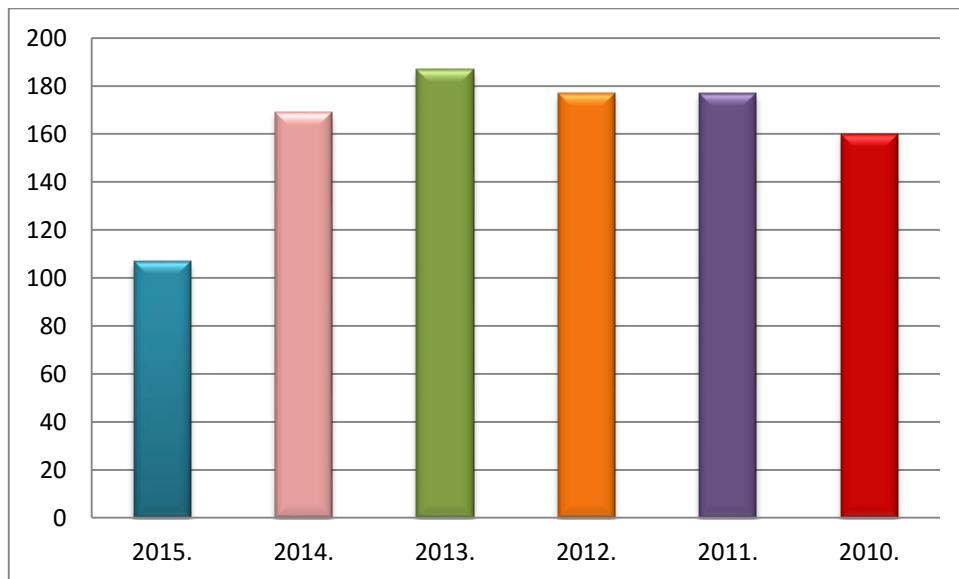
Zaposleni prema osnovi osiguranja	Broj zaposlenih
Radnici kod pravnih osoba	73
Obrtnici	14
Poljoprivrednici	26
Samostalne profesionalne djelatnosti	2
Radnici kod fizičkih osoba	11
Osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu	0
Osiguranici – produženo osiguranje	0
UKUPNO	126

Izvor podataka: HZMO, Sektor za ekonomski poslove, 31.05.2015.

Analizirajući strukturu zaposlenih prema spolu, žene čine udio od tek 35 % od ukupnog broja zaposlenih, dok prema osnovi osiguranja 100 % zaposlenih po osnovi samostalnih profesionalnih djelatnosti čine žene.

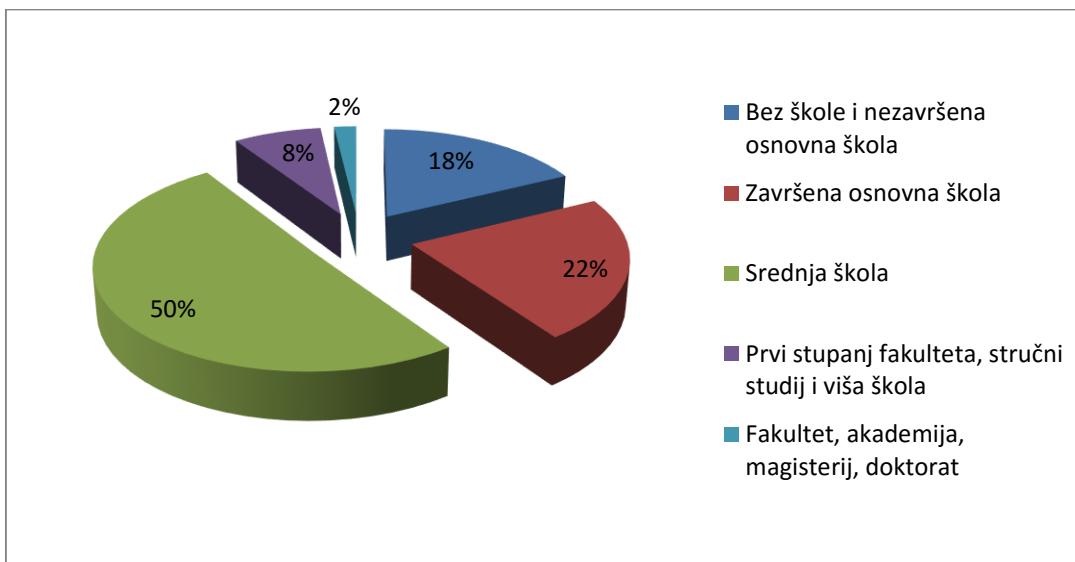
3.5.2. Nezaposlenost

Nezaposlenost predstavlja jedan od glavnih socioekonomskih problema na području općine Slavonski Šamac kao i cijelokupne županije. Prema podatcima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje iz lipnja 2015. godine, na području općine Slavonski Šamac registrirano je ukupno 107 nezaposlenih osoba. Iako je u prvih 6 mjeseci ove godine najveći broj nezaposlenih registriran u mjesecu veljači, kada je prema službenim podatcima u evidenciji HZZ-a bilo registrirano 150 osoba, potrebno je uzeti u obzir da značajan broj nezaposlenog stanovništva s područja Brodsko-posavske županije početkom turističke predsezone odlazi na sezonski rad u primorske županije. Iz tog razloga vidljiv je znatan pad broja nezaposlenih u odnosu na protekle godine. Također, iako ne postoje službeni podatci, jedan od uzroka pada nezaposlenosti svakako je i rastući trend iseljavanja iz Republike Hrvatske, a posebice iz ruralnih područja Slavonije i Baranje.

Grafikon 7: Ukupan broj nezaposlenih u razdoblju 2010. – 2015.

Kako je vidljivo iz prethodnog grafikona, vrhunac nezaposlenosti u proteklih pet godina dosegnut je 2013. godine, kada je na području Općine registrirano 187 nezaposlenih osoba.

Grafikon 8: Nezaposlene osobe prema stupnju obrazovanja

Promatrajući strukturu nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja, razvidno je da najveći udio čine nezaposlene osobe sa srednjom školom, slijede nezaposlene osobe sa završenom osnovnom školom, te nezaposleni bez škole i nezavršene osnovne škole. Tek 2 % nezaposlenih čine visokoobrazovane osobe. Navedeni podatci ukazuju na nepovoljnu obrazovnu strukturu stanovništva.

Tablica 8: Dobna struktura nezaposlenih

Nezaposlenost	Općina Slavonski Šamac
Ukupan broj nezaposlenih	107
15-19	10
20-24	13
25-29	11
30-34	7
35-39	7
40-44	15
45-49	6
50-54	13
55-59	18
60 i više	7

Izvor podataka: HZZ, srpanj 2015.

Od ukupnog broja nezaposlenih osoba na području Općine, najveći udio čine osobe u dobnoj skupini 45 – 59 godina, a slijede mlade osobe u dobnoj skupini 15 – 30 godina.

4. POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO

Jedan od ključnih resursa budućeg razvoja područja Općine svakako je i poljoprivreda koja predstavlja jedan od rijetkih sektora gospodarstva koji najvećim dijelom ima obnovljive resurse. Općina Slavonski Šamac tradicionalno je orijentirana poljoprivrednoj proizvodnji što je vidljivo i iz udjela poljoprivrednih površina koje čine udio od 63,7 % u ukupnoj površini Općine. Prostorno promatraljući, poljoprivredne površine locirane su na cijelom području Općine, sjeverno i zapadno od savskog obrambenog nasipa, a sve površine uređene su otvorenom kanalskom mrežom. Poljoprivredni sektor čini okosnicu gospodarstva na području općine što je vidljivo i iz podataka o broju registriranih poljoprivrednih gospodarstava na području Općine. Prema podatcima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na području općine Slavonski Šamac ukupno je registrirano 155 poljoprivrednih subjekata, od čega su 152 obiteljska poljoprivredna gospodarstva (108 na području naselja Kruševica), 2 poljoprivredna obrta te 1 poljoprivredna zadruga.

Iako je 2003. godine proveden prvi samostalni Popis poljoprivrede u Republici Hrvatskoj, čija je namjera bila dobiti što preciznije podatke o hrvatskoj poljoprivredi i ustanoviti važnost te djelatnosti za hrvatsko gospodarstvo, podatci dobiveni navedenim popisom često su odudarali od stvarnoga stanja, posebice u pogledu uporabe poljoprivrednog zemljišta.

Od 2011. godine započela je primjena identifikacije zemljišnih parcela, odnosno evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj (tzv. ARKOD sustava), čiji je cilj dobiti jasnu sliku koliko se zemljišta u Hrvatskoj koristi za poljoprivrednu proizvodnju, bez obzira na kulture koje se na njima uzgajaju. ARKOD je nadogradnja Upisnika poljoprivrednih gospodarstava, koji je temeljna evidencija koju Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju koristi za dodjelu potpora. ARKOD sustav sastavni je dio Integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IAKS) kojim zemlje članice Europske unije dodjeljuju, prate i kontroliraju izravna plaćanja poljoprivrednicima. Upravo iz navedenih razloga, u analizi poljoprivrednog sektora korišteni su službeni podatci Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, te podatci iz ARKOD sustava.

Tablica 9: Korišteno poljoprivredno zemljište u ARKOD sustavu

Općina Slavonski Šamac	Vrsta uporabe zemljišta	Površina (ha)	Broj ARKOD parcela	Broj PG*
	<i>Oranica</i>	814,23	750	152
	<i>Staklenici na oranici</i>	0,13	3	3
	<i>Livada</i>	9,90	28	17
	<i>Pašnjak</i>	3,53	10	9
	<i>Vinograd</i>	0,13	1	1
	<i>Voćne vrste</i>	62,19	82	54
	<i>Orašaste (lupinaste) vrste</i>	2,16	4	2
	<i>Mješoviti trajni nasadi</i>	0,15	1	1
UKUPNO	-	892,42	879	163

Izvor podataka: APPRRR, 2015.

Promatraljući strukturu korištenog poljoprivrednog zemljišta na području Općine, vidljivo je da najveći udio prema vrsti uporabe zemljišta čine oranice, slijede voćne vrste, dok najmanji udio čine mješoviti trajni nasadi i staklenici, iz čega proizlazi da su ratarstvo i voćarstvo najzastupljeniji sektori na području općine Slavonski Šamac.

U odnosu na 2003. godinu kada je prema podatcima Državnog zavoda za statistiku ukupno korišteno poljoprivredno zemljište obuhvaćalo 1.046,93 ha, razvidan je trend smanjenja obradivih površina poljoprivrednog zemljišta koji je uzrokovani širenjem naselja, izgradnjom prometnica i ostale infrastrukture, ali i napuštanjem poljoprivredne proizvodnje lokalnog stanovništva.

U pogledu osnovnih karakteristika poljoprivrednog sektora, glavna značajka odnosi se na primjenu konvencionalne poljoprivrede i u ratarstvu i voćarstvu, koja sa sobom nosi i određene štetne posljedice kao što su onečišćenje okoliša, pitke vode, tla i zraka. Najveći dio površina obrađuje se poljoprivrednom mehanizacijom, prihranjuje mineralnim i organskim gnojivima, a štiti pesticidima, fungicidima, herbicidima i drugim zaštitnim sredstvima, često u prekomernim količinama. Zastupljenost ekološke poljoprivrede na području Općine vrlo je mala, o čemu govori i podatak o tek tri registrirana ekološka proizvođača na području Općine.

Ratarstvo kao najznačajniju i najzastupljeniju poljoprivrednu granu na području Općine obilježavaju brojni problemi: od nerazvijenosti osnovnih infrastruktunih uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju do neprofitabilne i nekonkurentne poljoprivredne proizvodnje. Jedan od najznačajnih problema čine male parcele poljoprivrednog zemljišta koje onemogućavaju isplativiju proizvodnju. S druge strane, nepostojanje otkupa, neorganiziranost tržišta, dotrajala poljoprivredna mehanizacija, nedovoljna ulaganja u modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava, a posebice nedovoljne prerade primarnih poljoprivrednih proizvoda dodatno otežavaju ionako tešku poziciju poljoprivrednih proizvođača s područja Općine.

Voćarstvo je, kao druga najzastupljenija poljoprivredna grana na području općine Slavonski Šamac, također opterećeno brojnim problemima. Visoki troškovi proizvodnje koji kontinuirano rastu, niske otkupne cijene, ali i samovolja i monopol otkupljivača koji učestalo mijenjaju uvjete otkupa (udio suhe tvari, boja, veličina, debljina kožice), te uvjetuju provedbu analiza kvalitete voća u vlastitim laboratorijima čija je neovisnost samim time i upitna, voćarima uvelike otežava proizvodnju, ali i bilo kakav daljnji razvoj i unapređenje poslovanja. Kako na području Općine nema organiziranog otkupa proizvoda, svaki voćar pojedinačno prepušten je na milost i nemilost otkupljivača, koji ni isplatu otkupljenog voća ne vrše redovito.

Kao i u ratarstvu, vrlo je nizak udio prerade voća zbog nedostatka prerađbenih kapaciteta pa se voćarstvo oslanja pretežito na isporuku primarnih proizvoda. Većina voćnjaka na području Općine nije u zatvorenom ciklusu proizvodnje, što znači da nema protugradnih mreža, te sustava za navodnjavanje, no unatoč tome voćnjaci pretežito daju zadovoljavajuće prinose, a proizvedeno voće visoke je kvalitete. Pozitivan primjer i iznimka u odnosu na većinu voćara s područja Općine svakako je OPG Branković koji je s površinom od 25 ha voćnjaka, izgrađenim sustavom za navodnjavanje, te hladnjacom za skladištenje voća najveći i najuspješniji voćar na području općine Slavonski Šamac.

Za unapređenje voćarstva na području Općine prije svega su nužna ulaganja u kvalitetu, modernizaciju, ali i edukaciju proizvođača kako bi se stvorili preduvjeti za veću konkurentnost i opstanak na tržištu. S druge strane, bolja organiziranost i udruživanje voćara u proizvođačke organizacije imperativ je opstanka voćarstva.

S obzirom na postojeće potencijale u poljoprivrednom sektoru, poljoprivredna gospodarstva mogu postati i okosnica turističkog razvoja ovoga kraja i element prepoznatljivosti i privlačnosti na turističkom tržištu. Kroz turizam kao dopunsku djelatnost mogu se izravno plasirati poljoprivredni proizvodi proizvedeni u domaćinstvima, a posebice oni proizvedeni prema ekološkim načelima.

U pogledu šumskih resursa, na području općine Slavonski Šamac šumom je pokriveno oko 155 ha što je udjel od 6,9 % u ukupnim površinama Općine. U odnosu na pokrivenost područja šumama na razini Županije, gdje udjel šuma iznosi 29,2 %, šume na području Općine imaju znatno manju zastupljenost, odnosno udjel. Šumsko zemljište kojima upravljaju „Hrvatske šume“ zauzimaju 31 ha i imaju udjel u ukupnim šumskim površinama Općine od samo 20 %.

U strukturi šuma, pod upravom „Hrvatskih šuma“, gospodarske šume jedina su kategorija šuma koja se pojavljuje. Na području općine Slavonski Šamac nalazi se dio šuma i šumskog zemljišta koje organizacijski pripadaju Upravi šuma Nova Gradiška.

Šume na području Općine nastale su uglavnom prirodnim putem, a samo dio s nižim ophodnjama i umjetnim putem.

5. TURIZAM

Sukladno Pravilniku o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede (NN broj: 122/09, 9/10, 61/10, 82/10, 36/11, 89/11, 146/11, 141/12, 144/12, 38/13 i 153/13) područje općine Slavonski Šamac razvrstano je u turistički razred „D“, dok je naselje Kruševica kategorizirano kao turistički razred „C“.

Razvrstavanje u turističke razrede temelji se na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijima od kojih su najznačajniji: turistički i smještajni ugostiteljski kapaciteti odgovarajuće kvalitete, razina izgrađenosti infrastrukture, prirodna i kulturna baština, a naročito povijesni i umjetnički spomenici i sadržaji, prirodne ljepote, pojave, običaji i tradicija, te druge turističke zanimljivosti, stanje organiziranosti zdravstvene zaštite, uređenost javnih površina te dodatna ponuda kao što su sport, kultura, trgovine i sl.

Potencijalni turistički motivi na području Općine svakako su kupališno–rekreacijska područja uz rijeku Savu, izletnička područja, lovišta, ali i manifestacije koje se održavaju na području Općine koje su u funkciji održavanja tradicije i kulture stanovništva ovog prostora. Područje općine Slavonski Šamac u početnom je stupnju turističkog razvoja, usprkos svojoj kvalitetnoj atrakcijskoj osnovi.

U cilju ubrzanja turističkog razvoja, opredjeljenje za razvoj ruralnog turizma s njegovim podoblicima predstavlja logičan slijed u promišljanju održivog socio-ekonomskog razvijanja.

5.1. Turistički potencijali

Jedan od najznačajnijih turističkih potencijala na području općine svakako je jezero Šoderica – Topolje koje se prostire na površini od 3,50 ha. Tijekom 90-ih godina, zbog nemogućnosti odlaska na rijeku Savu, mještani naselja Kruševica, Slavonski Šamac i okolnih naselja su šljunak za građevinske radove kopali nedaleko Kruševice i tako je nastalo akumulacijsko jezero Šoderica – Topolje. Jezero mjestimice dosije i dubinu od 17,5 metara, a kvaliteta vode je prve kategorije. Na prostoru u neposrednoj blizini jezera nalaze se ribička kuća ŠRD „Amur“ iz Slavonskog Šamca, lovačka kuća LD „Fazan“ iz Slavonskog Šamca, te kamp Udruge izviđača porječana „Mihaljevica“ iz Slavonskog Šamca.

Do sada je uređen manji dio šetnice oko jezera, no kako bi se razvili kvalitetni turistički sadržaji, potrebna su značajna investicijska ulaganja u infrastrukturu.

Slika 4: Jezero Šoderica - Topolje

Kako bi maksimalno iskoristila potencijale jezera u svrhu razvoja specifične turističke ponude, općina Slavonski Šamac osmisnila je projekt pod nazivom „Regionalni edukativno-turistički centar“ koji je osmišljen kao polivalentni kompleks koji će na jednom mjestu objediniti turističke sadržaje temeljene na lokalnoj tradiciji i kulturi, sportsko-rekreacijske sadržaje, te obrazovanje za potrebe turizma.

U sklopu Centra planirani su sportsko–rekreacijski sadržaji poput odbojke na pijesku, staze za rolere, karting staze, nogometnog igrališta s umjetnom travom, boćanja, teretane na otvorenom, sportova na vodi (kajak, kanu), te hokeja i streličarstva. Od turističko- ugostiteljskih sadržaja projektom su predviđeni smještajni kapaciteti, restoran, suvenirnica, pozornica na otvorenom, organizacija tradicijsko-kulturnih, te brojnih drugih sadržaja.

Kao sastavni dio edukacijskog centra planira se izgradnja objekata – praktikuma koji će poslužiti za praktičnu nastavu svih cjelina potrebnih za izvrsnu edukaciju i sposobljenost budućih polaznika i to: praktikum za mlinare i pekare, praktikum za sušničare, praktikum za mesare, praktikum za pravljenje džemova i marmelada, praktikum za voćare, vinare, vinogradare, praktikum za koktel majstore, sommeliere, praktikum za kuhare, praktikum za soberice i recepcionare, te praktikumi za lov i ribolov.

Od ostalih objekata, u sklopu Centra predviđena je i izgradnja objekta i dvorišta za tradicionalno kolinje, objekta za pripremu zimnice, vinskog podruma, sirane, mlina, pekarne, pušnice – sušare, sušare za voće, vrt, voćnjaka, te staja za životinje (konji, ovce, krave, patke, guske i sl.).

Razvojna komponenta projekta razvidna je s nekoliko aspekata:

- projekt će omogućiti sinergijski razvitak turističkih i poljoprivrednih djelatnosti
- projektom će se promovirati kvalitetna resursna osnova, kulturno-povijesni identitet i tradicijski običaji
- projektom će se potaknuti afirmacija domaćih proizvoda u ugostiteljsko-turističkoj ponudi
- projekt direktno povezuje obrazovanje za specifična turistička zanimanja s praktičnim radom i stjecanjem iskustva.

Uz jezero Šoderica – Topolje na području Općine resurs su lovišta koja svakako treba jače turistički valorizirati s obzirom na dugu lovnu tradiciju, povoljan geoprometni položaj u blizini emitivnih tržišta, raznolikost te očuvane prirodne resurse. Lovni turizam kao oblik sportsko–rekreativne turističke ponude ima značajne potencijale razvoja na području općine Slavonski Šamac, te može biti impuls potreban za dugoročni održivi ekonomski razvoj iz sljedećih razloga:

- lovni turizam potiče razvoj cjelogodišnjeg turizma
- usmjeren je na ekskluzivnost
- privlačan je sudionicima visoke platežne moći
- najčešći inozemni turisti – lovci dolaze iz susjednih zemalja (Italija, Austrija, Njemačka, Švicarska)
- visoki su prihodi od lovnog turizma
- izbjegavanje masovnih oblika turističkih aktivnosti/posjeta.

Uz lovni, ribolovni turizam predstavlja jednu od perspektivnih grana razvoja na području općine Slavonski Šamac, posebice kada se uzmu u obzir prirodni potencijali rijeke Save i jezera Šoderica – Topolje.

Jedan od novih, inovativnih koncepata kreativnog turizma koji je moguće razvijati na području Općine jest i foto turizam. Foto turizam se veže za prirodu i kulturne ljepote, enogastronomiju, arheološka nalazišta, biciklizam, te se može razvijati ili samostalno, samo zbog fotografiranja i razvijanja foto vještina, ili i u obliku organiziranja foto safarija, foto tura ili fotoradionica (npr. fotolov – pojedinačno ili skupno fotografiranje raznih vrsta divljači). Foto turizam idealan je za primjenu u ruralnim područjima jer se može razvijati tijekom cijele godine, doprinosi jačanju konkurentnosti turističke ponude, dovodi nove kategorije posjetitelja/turista, ali i doprinosi promociji i očuvanju estetskog prostora kulturnog krajolika i identiteta.

Razvoju foto turizma posljednjih godina znatno pridonosi porast korištenja pametnih telefona i drugih mobilnih uređaja s ugrađenim kamerama/fotoparatima, te društvenih mreža na putovanjima, čime je sada zapravo i svaki turist fotograf, a svaka fotografija koju snimi i objavi na društvenim mrežama potencijalni je poziv u neko odredište.

Jedna od turističkih grana koja ima vrlo značajan potencijal razvoja na području općine Slavonski Šamac je i cikloturizam koji posljednjih desetak godina bilježi sve veći porast u kontinentalnim dijelovima Republike Hrvatske. Cikloturizam predstavlja najbolji način da se istraži kulturna i povjesna baština nekog kraja, te da se uživa u njegovim prirodnim i gastronomskim bogatstvima. Iz godine u godinu raste broj tzv. *bed&bike* smještajnih jedinica koje se mogu naći u hotelima, hostelima, ali i u privatnom smještaju poput obiteljskih gospodarstava. Oznaka *bed&bike* znači da smještajni kapaciteti biciklistima, osim jednog noćenja, nude zaključavanje bicikala, minimalni servis za popravak, te pranje i sušenje potrebne opreme. Kako cikloturisti ne troše novac na skuplje stavke kao što su cestarina i gorivo, u principu su spremni na dodatne sadržaje potrošiti više od ostalih turista, od čega često profitiraju seoska gospodarstva i lokalni subjekti.

S obzirom da općina Slavonski Šamac raspolaže svim potencijalima potrebnima za razvoj cikloturizma, a posebice uzevši u obzir da područjem općine prolazi i „Savska biciklistička staza“ koja prati tijek rijeke Save, te u dužini od oko 150 km spaja Staru Gradišku na zapadu Županije sa Slavonskim Šamcem na istoku, cikloturizam svakako predstavlja turističku granu koju je potrebno sustavno razvijati.

Slika 5: Smeđa signalizacija koja obilježava biciklističku stazu

Uz vrlo povoljan geoprometni položaj, posebice u odnosu na susjednu Bosnu i Hercegovinu s kojom je povezuje cestovni most i granični prijelaz, općina Slavonski Šamac ima predispozicije i za razvoj tranzitnog turizma, koji je niz godina bio u prekidu, a čiji razvoj je moguće ponovno intenzivirati, posebice zajedničkim projektima prekogranične suradnje.

Analizirajući resurse i potencijale na području Općine, razvidno je da općina Slavonski Šamac raspolaže manjim, ali raznovrsnim turističkim atrakcijama koje, ako se na kvalitetan način umreže, mogu rezultirati vrlo atraktivnim, prepoznatljivim i održivim turističkim proizvodima koji:

- umanjuju negativne učinke na gospodarstvo, okoliš i društvo
- ostvaruju veću gospodarsku korist za lokalno stanovništvo
- uključuju lokalno stanovništvo
- pozitivno utječu na očuvanje prirodne i kulturne baštine
- pružaju ugodnija iskustva turistima i veće razumijevanje lokalne kulture, društva i okoliša
- uvažavaju društveno-kulturnu autentičnost destinacije s očuvanjem kulturnog nasljeđa i tradicijskih vrijednosti
- osiguravaju održive i dugoročne gospodarske aktivnosti
- optimalno koriste okolišne resurse koji su ključni element turističkog razvoja.

5.2. Turističke manifestacije i događanja

Očuvanju i promoviranju lokalne tradicijske kulture i kulturnog identiteta pridaje se posebna pozornost na području općine Slavonski Šamac. U tu svrhu, tijekom godine održava se nekoliko manifestacija i događanja od kojih su neke i međunarodnog karaktera, te privlače velik broj posjetitelja.

„Samica na stanu“ manifestacija je koja se održava svake godine u mjesecu svibnju i okuplja oko 50 samičara, pjevača, gajdaša i frulaša iz gotovo cijele Hrvatske: Osijeka, Breka, Novske, Đurđenovca, Splita, Cerne, Đakova, Rešetara, Valpova, Vrbanje, Drenovaca, Belišća, Kruševice i Jaruga.

Slika 6: „Kad zasvira samica na stanu“

Tradicijska manifestacija koju je svakako potrebno istaknuti je i Pokladno jahanje koje se održava već šest godina zaredom u mjesecu veljači u organizaciji Prve kandžijaške udruge Kruševica. Pokladno jahanje predstavlja stari slavonski običaj koji potječe iz vremena kada su graničari na Savi čuvali Slavoniju od Turaka. Svake godine raste broj sudionika koji uključuje i do 40 konjanika, kako s područja općine Slavonski Šamac, tako i susjednih općina.

Odjeveni u tradicionalne šokačke nošnje, praćeni zvucima tamburice i slavonskih pjesama, sudionici pokladne povorke prolaze kroz oba naselja zaustavljući se u dvorištima mještana koji ih dočekuju s tradicionalnim slavonskim delicijama. Zaustavljaju se kod zgrade Općinske uprave gdje načelnica svakom konjaniku uruči medalju kao znak zahvale za sudjelovanje u povorci.

foto Knežević - pokladno jahanje 2016

Slika 7: Pokladno jahanje

Očuvanje tradicijskih običaja i vrijednosti na području općine vidljivo je i u organizaciji natjecanja stare tradicijske igre pod nazivom „Piriz“. Nekada su ovu igru igrali samo dječaci. Najprije je trebalo izabrati pogodan, tj. ravan teren, makar 20 metara kvadratnih. Nakon toga bi se našao i izdjaljao, da ne bude hrapav, duži štap (oko pola metra) zvan „pala“, te jedan kraći (15-20 cm) zvani „piriz“. Na određenom mjestu bi se postavio znak, obilježje (drugi štap, ukopan u jamici u zemlji) do kojega je trebalo dobaciti piriz odbijen palom s razdaljine najmanje 10-11 metara. Onaj tko bi pogodio što bliže meti, a to se mjerilo stopama, koracima ili upravo palom, bio bi pobjednik. Navedeno natjecanje također se održava u organizaciji Prve kandžijaške udruge Kruševica.

6. INFRASTRUKTURA

6.1. Promet

6.1.1. Cestovni promet

Prostorom općine Slavonski Šamac prolazi trasa državne ceste D7 koja se u okviru paneuropskog prometnog koridora VC proteže u smjeru sjever-jug od graničnog prijelaza (GP) Duboševica (granica Republike Mađarske), preko Belog Manastira, Osijeka i Đakova do graničnog prijelaza Slavonski Šamac (granica Republike Bosne i Hercegovine) u duljini od 5,3 km. Na području općine izgrađen je i most preko rijeke Save koji je obnovljen, nakon što je bio srušen tijekom Domovinskog rata. Radi se o složenom mostu jer preko njega paralelno prolazi trasa magistralne pomoćne željezničke pruge i trasa državne ceste D7.

Slika 8: Most koji spaja Slavonski Šamac i Bosanski Šamac

Područjem općine prolazi i trasa državne ceste D520 u duljini od 4,3 km koja povezuje čvorište Babina Greda na trasi autoceste Zagreb-Lipovac s trasom državne ceste D7 i u nastavku sa stalnim međunarodnim cestovnim graničnim prijelazom I. kategorije Slavonski Šamac na granici s Bosnom i Hercegovinom.

U pogledu ostalih javnih razvrstanih cesta, na području Općine izgrađena je lokalna cesta L 42049 od državne ceste D7 – Kruševica - D520 u duljini od 1,3 km.

Nerazvrstane ceste na području općine Slavonski Šamac obuhvaćaju 18 ulica i to ulice Braće Radića, Kralja Tomislava, Ante Starčevića, Ivana Međstrovića, Matije Gupca, Eugena Kvaternika, Ivana Gundulića, te Kolodvorsku ulicu u naselju Kruševica, dio Savske ceste, Ulicu Kneza Branimira, dio Ulice Matije Gupca, Novu ulicu, Vladimira Nazora, Crkvenu, dio Ulice Kralja Zvonimira, Mostogradnju, Ivana Kozarca, te Ulicu hrvatskih branitelja u naselju Slavonski Šamac, u ukupnoj dužini od 18 km. Sve prethodno navedene nerazvrstane ceste ne zadovoljavaju tehničke standarde u pogledu kvalitete i sigurnosti prometovanja pa je potrebna rekonstrukcija/asfaltiranje istih, zajedno s pripadajućim nogostupima.

Ostala prometna infrastruktura na području općine uključuje i poljoprivredne putove koji se protežu u ukupnoj dužini od 38 km. Na području naselja Kruševica od ukupno 20 km poljoprivrednih puteva u naravi je makadam, od kojih je 10 km donekle uređeno i funkcionalno, dok preostalih 10 km puteva zahtijeva što skoriju sanaciju kako bi se osigurao nesmetan pristup poljoprivrednim površinama na području Općine. Gotovo identična situacija vidljiva je i na području naselja Slavonski Šamac u kojemu poljoprivredni putovi prolaze u duljini od 18 km. Donekle funkcionalno je 5 km poljoprivrednih putova, dok preostalih 13 km ne zadovoljava minimalne standarde. Iako općina Slavonski Šamac kontinuirano na godišnjoj razini osigurava sredstva za uređenje navedenih putova, loše vremenske prilike, te učestalo korištenje teške poljoprivredne mehanizacije uzrokuje kontinuirana oštećenja što zahtijeva učestalu provedbu radova sanacije na tim putovima.

Stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba u cestovnom prometu Slavonski Šamac – Bosanski Šamac smješten je na samom kraju državne ceste D7, a uz navedeni prijelaz proteže se i željeznička pruga Šamac – Sarajevo kojom trenutno prometuju teretni vlakovi. Na graničnom prijelazu nalazi se uređeni teretni robni terminal tako da na izlazu iz Republike Hrvatske ima 13 parkirnih mjesta za teretne automobile, a na ulazu u Republiku Hrvatsku ima 10 parkirnih mjesta. Granični prijelaz opremljen je svom potrebnom infrastrukturom. Raspolaže s ukupno 10 traka za prometovanje osobnih automobila, teretnih automobila i autobusa na ulazu i izlazu iz Republike Hrvatske od kojih su dvije ulazne i dvije izlazne trake namijenjene prometovanju osobnih automobila, po jedna traka na ulazu i izlazu namijenjena je prometovanju autobusa, te su dvije ulazno-izlazne trake namijenjene prometovanju teretnih automobila.

Na graničnom prijelazu dozvoljeno je prometovanje tereta težine do 40 tona ukupne mase vozila, a u slučaju potrebe, na temelju ishodene suglasnosti od nadležnih službi, može se dozvoliti prometovanje i težih vangabaritnih tereta, pod uvjetom pratnje policije i nadležnih službi koje vrše prijevoz. Promet visokotarifne robe, te životinja i bilja zabranjen je sukladno Uredbi o prometovanju na graničnim prijelazima.

Slika 9: Granični prijelaz Slavonski Šamac

Prema podatcima MUP-a Policijske uprave Brodsko-posavske Policijske postaje Vrpolje, tijekom 2014. godine na graničnom prijelazu Slavonski Šamac prometovalo je ukupno 2.056.432 putnika, što je u odnosu na 2013. godinu smanjenje od 4,62 %.

U pogledu prometovanja vozila, tijekom 2014. godine zabilježeno je prometovanje ukupno 592.809 osobnih automobila, 103.260 teretnih automobila, te 7.109 autobusa. U odnosu na 2013. godinu prometovanje osobnih automobila je smanjeno za 4,31 %, teretnih automobila za 21,40 %, te autobusa za 5,12 %.

U objektima na graničnom prijelazu smješteno je sedam špeditorskih službi.

6.1.2. Željeznički promet

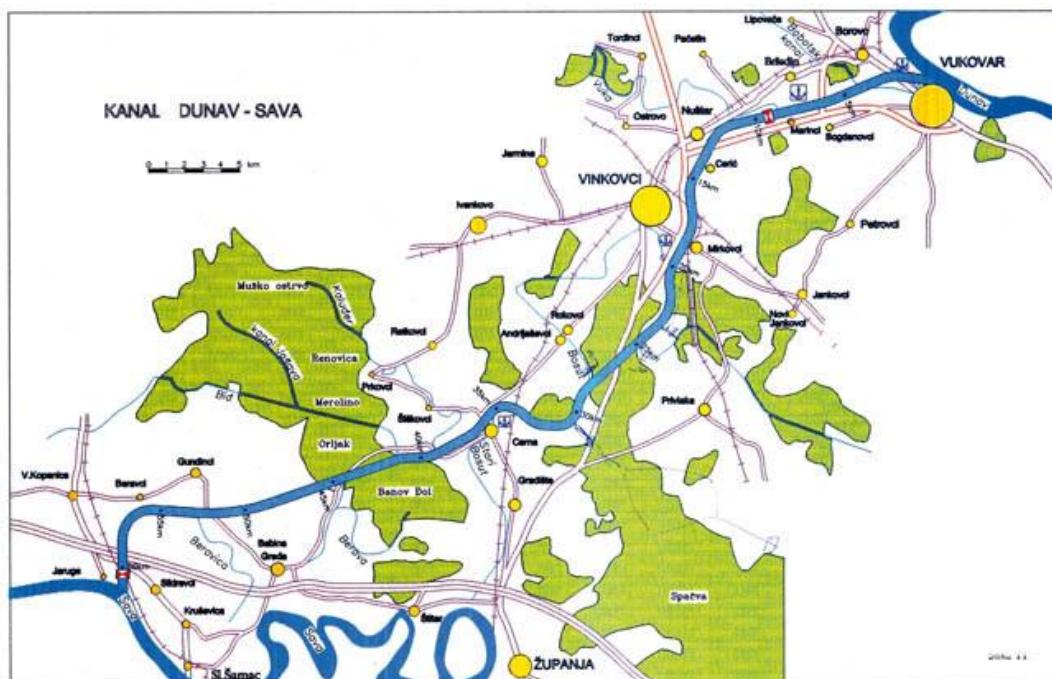
Prostorom Općine prolazi željeznička pruga za međunarodni promet M303 Strizivojna – Vrpolje - Slavonski Šamac - Državna granica - Bosanski Šamac koja čini dio VC paneuropskog prometnog koridora. Postojeća željeznička pruga je elektrificirana. Najveća dopuštena brzina je 90 km/sat, a najveće dopušteno opterećenje je 22,5 tona po osovini. Službeno mjesto na trasi navedene pruge u okviru prostora Općine je kolodvor Slavonski Šamac.

6.1.3. Riječni promet

Južnim rubom Općine prolazi rijeka Sava i u okviru nje trasa međunarodnog plovnog puta. Glavni utjecaj na plovnost i plovidbene uvjete na rijeci Savi imaju hidrološko-morfološke karakteristike. Povoljni uvjeti plovidbe su pri stagnirajućim srednjim vodostajima, dok su nepovoljni pri ekstremnim (niskim i visokim vodostajima). Pri niskim vodostajima smanjuje se gabarit plovnog puta uz pojavu plićaka, što negativno utječe na plovnost, pogotovo za suvremene potiskivane sustave. Različito ulaganje u održavanje, kao i promjena različitih standarda, rezultiralo je različitim stanjem plovnog puta.

Na dionici od Babine Grede do Slavonskog Broda gdje je i dio plovног puta kroz općinu Slavonski Šamac, širina plovног puta iznosi 66,0 metara. Na području Općine nalazi se pristanište Slavonski Šamac od rkm 305+400 do rkm 307+000, te privremeno istovarno mjesto za deponiranje šljunka (Vučjak) rkm 299.

Jedan od kapitalnih projekata koji će imati pozitivne učinke na područje općine Slavonski Šamac svakako je izgradnja višenamjenskog kanala Dunav – Sava koji predstavlja prvi korak u stvaranju kvalitetnog prometnog koridora Podunavlje - Jadran, koji bi uz plovnu magistralu Europe (Rajna - Majna - Dunav) bio najpovoljniji kombinirani put od Jadrana do Srednje Europe, kao i veza Republike Hrvatske Dunavom do crnomorskih luka.

Slika 10: Prostorni prikaz kanala Dunav – Sava

Višenamjenski kanal Dunav - Sava od Vukovara do Šamca jedan je od najznačajnijih infrastrukturnih projekata od velikog značenja za razvoj riječnog i kombiniranog prometa, poljoprivrede i vodnog gospodarstva Hrvatske. Trasa kanala dužine 61,4 km hidrografska je većim dijelom položena užim područjem ili koritom rijeke Vuke, Bosuta, Biđa i Berave. Većim dijelom prolazi preko poljoprivrednog zemljišta i koritima prirodnih vodotoka, a manjim dijelom zemljištem pod šumskom vegetacijom.

Važnost VKDS osim povezivanja plovidbenih sustava u Europi je višenamjensko: uređenje površinske odvodnje, izgradnja i funkcioniranje drenažnog sustava, izgradnja novih melioracijskih sustava površinskog i podzemnog odvodnjavanja, stabilnost razine postojeće proizvodnje i povećanje kapaciteta za novu proizvodnju i ostalo.

6.2. Vodoopskrbni sustav

Kompletna distributivna mreža vodoospkrbnog sustava u naseljima Slavonski Šamac i Kruševica u potpunosti je izgrađena tijekom 2007. i 2008. godine u ukupnoj dužini 20.119,87 metara. Vodovodna mreža projektirana je od PE HD cijevi tipa PE 100 za nominalni tlak 10 bara prema ISO standardu i DIN normama 8074, 8075 i 19533, te potvrdom o kvaliteti DVGW.

Vodoopskrbni sustav obuhvaća sljedeće katastarske čestice na području k. o. Slavonski Šamac: 30, 117, 198/2, 198/3, 290, 1057/3, 1057/1, 525/2, 525/1, 525/3, 164, 163/1, 55, 56, 57, 1006/2, 1008/1, 289/6, 210, 232, 1352/1, 910, 1010, 2/1 i kč.br., te na području k. o. Kruševica: 348, 347/2, 347/3, 347/1, 769, 770, 771, 773, 903, 69/2, 931, 69/1, 25/2, 25/1, 176, 330/2, 178/2, 170, 169, 119, 121, 880, 881, 858, 282/2, 282/1, 874, 281/1, 259, 24, 914/2, 2/1, 905/1, 904/1, 904/2, 905/2, 178/1, 1, 913, 915, 916 i kč.br. 911.

Glavnim projektom sustava vodoopskrbe projektirane su sljedeće dionice:

- cjevovod DN 225 u dužini od 1.641,75 m
- cjevovod DN 160 u dužini od 3.262,76 m
- cjevovod DN 110 u dužini od 11.686,73 m
- cjevovod DN 63 u dužini od 3.528,43 m.

Ukupna vrijednost projekta izgradnje vodoospkrbnog sustava iznosila je 6.704.795,00 kn, a finacijska sredstva za realizaciju osiguralo je Ministarstvo mora, prometa i razvijka, Hrvatske vode, Fond za regionalni razvoj, Brodsko-posavska županija, te općina Slavonski Šamac.

Prema podatcima tvrtke Vodovod d. o. o. iz Slavonskog Broda, zaključno s 2014. godinom, na vodoopskrbni sustav u naselju Kruševica izvršeno je ukupno 5 priključenja (3 gospodarstva i 2 kućanstva), dok je na području naselja Slavonski Šamac evidentirano ukupno 9 priključaka na sustav vodoopskrbe na području Općine (4 gospodarstva i 5 kućanstava).

6.3. Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Stanovnici općine Slavonski Šamac otpadne i sanitарне vode rješavaju pomoću septičkih, sabirnih ili crnih jama. Septičke Jame i slični objekti za prikupljanje sanitarnih otpadnih voda iz domaćinstava izvedene su na način da se prikupljena voda upušta u podzemlje bez obrade. Objekti su izvedeni od opeke ili betona, često i bez dna, te stoga izrazito vodopropusni. Uzmemo li u obzir da je teren pjeskovit, dolazimo do činjenice da se otpadne vode samo procjeđuju u podzemlje, te da imaju direktni kontakt s vodonosnim slojevima. Dosadašnji način zbrinjavanja otpadnih voda stanovnika naselja Slavonski Šamac kao i svih stanovnika Općine pruža velike mogućnosti zagađenja podzemnih vodonosnih horizonata i manjih tekućica. Zagađivanje podzemnih vodonosnika, u dugom vremenskom razdoblju može utjecati na kvalitetu zahvaćene vode svih nepriklučenih stanovnika na sustav vodoopskrbe, a time i na njihovo zdravlje. Oborinske vode prihvataju se otvorenim kanalima uz prometnice i odvode do najbližeg melioracijskog kanala, te njima do rijeke Bosuta i Save.

Sustav odvodnje otpadnih voda na području općine Slavonski Šamac predviđen je kao aglomeracija koja obuhvaća naselja Slavonski Šamac, Kruševicu, te Sikirevce kao naselje u istoimenoj Općini. Za općinu Slavonski Šamac, naselja Šamac i Kruševica, te naselje Sikirevci predviđen je zajednički uređaj za pročišćavanje otpadnih voda na području naselja Slavonski Šamac na lokaciji u predjelu Vrbica, na istočnom području naselja Slavonski Šamac, poznat kao Kolonija-Mostogradnja, kapaciteta 7.500 ES (ekvivalent stanovnika).

Slika 11: položaj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Slavonski Šamac - Sikirevci

Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda bit će građen u fazama :

- I. faza – mehaničko pročišćavanje otpadnih voda za kapacitet od 5.080 ES
- II. faza – biološko pročišćavanje za kapacitet od 5.080 ES
- III. faza – mehaničko i biološko pročišćavanje za 7.500 ES.

Usvojeno tehničko rješenje pročišćavanja otpadnih voda naselja Slavonski Šamac i Sikirevci je bioški postupak pročišćavanja sa SBR-uređajem. To je postupak koji se temelji na biološkom pročišćavanju pomoću aktivnog mulja gdje se na optimalan način odstranjuju organske tvari kao i fosfor i dušik.

Na području Općine predviđen je nepotpuni razdjelni sustav odvodnje otpadnih voda, tj. komunalne otpadne vode (sanitarne i tehnološke otpadne vode, nakon uređaja za predtretman tehnoloških otpadnih voda) će se sakupljati zatvorenim kanalizacijskim sustavom, dok će se oborinske vode sakupljati zasebnom zatvorenom mrežom s konačnom dispozicijom u obližnje melioracijske kanale.

Kanalizacijski sustav naselja Slavonski Šamac, Kruševica i Sikirevci sastoji se od gravitacijskih kanalizacijskih kolektora s priključcima u dužini od cca 36.803 m i 26 precrpnih stanica u sustavu gravitacijske odvodnje s tlačnim cjevovodima u dužini od 4020 m.

Navedeni kanalizacijski sustav nemoguće je izvesti odjednom, uvažavajući veličinu kanalizacijskog sustava i kompleksnost zahvata koji iziskuju znatna finansijska sredstva, te vrijeme potrebno za izgradnju. Iz navedenih razloga planirana je izgradnja kanalizacijskog sustava u fazama. Kanalizacijski sustav naselja Slavonski Šamac, Kruševica i Sikirevci bit će građen prema sljedećem redoslijedu i dijelovima građevine:

Faza	Kolektor		Kolektorski priključci	CS	Tlačni cjevovodi	
	promjer	m	promjer	m	kom	m
I. faza	400	1232			4	770
	300	3211				
	ukupno	4443				
II. faza	300	3480			3	660
III. faza	300	1705			3	170
IV. faza	300	5125			6	1275
V. faza	300	1960			2	300
VI. faza	300		250	8655	2	455
VII. faza	300		250	3225	1	50
VIII. faza	300		250	8210	5	340
UKUPNO		16.713		20.090	26	4020

Izvor podataka: Idejni projekt p-256/10; IDT – inženjering d. o. o.

Kanalizacijski sustav naselja Kruševica i Slavonski Šamac čini mreža kolektora i kolektorskih priključaka, ukupne dužine 21.500 m. Unutar sustava predviđeno je 14 precrpnih stanica, s tlačnim cjevovodima ukupne dužine 2.105 m.

Nositelji projekta su Hrvatske vode i tvrtka Vodovod d. o. o. Slavonski Brod, dok sufinanciranje općine Slavonski Šamac u projektu iznosi 10 % ukupne vrijednosti investicije.

6.4. Obrana od poplava

Prostor općine Slavonski Šamac pripada vodnom području sliva Save čija veličina u Republici Hrvatskoj iznosi oko 23.300 km². Unutar ovog prostora definirane su manje cjeline, „slivna područja“. Odlukom Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju slivnih područja utvrđeno je slivno područje Brodska Posavina kojem pripada općina Slavonski Šamac. Na prostoru općine Slavonski Šamac od vodnih površina zastupljeni su rijeka Sava kao veliki vodotok, manji vodotoci i melioracijski kanali. Drugih vodenih površina, kao što su npr. lateralni kanali, akumulacije, plovni kanali i ribnjačarske površine, nema. Vodna površina vodotoka u općini Slavonski Šamac je 133,3 ha pa je njihov udio u ukupnoj površini Općine 5,9 %.

Ostale vodne površine nisu prisutne. Osnovni vodotoci na području Općine su rijeka Sava i vodotoci Saonica i Poputna.

Rijeka Sava omeđuje Općinu s juga. Ona ima tipični kišno-snježni režim koji karakterizira glavni maksimum u ožujku, a sekundarni u prosincu. Glavni se minimum, jako izražen, javlja u kolovozu, a sekundarni, vrlo slabo izražen, u siječnju. Duž općine Slavonski Šamac teče u dužini od oko 15,70 km, a to je udio od oko 1,9 % u ukupnoj duljini njezinog toka. Vodotok Saonica ima kišno-snježni režim s većim protjecanjem u hladnom razdoblju godine. Protoke jako ovise o padavinama, a u prosjeku uzevši, na hladnu sezonu godine otpada 57 % godišnjeg protjecanja. Ukupna površina sliva Saonice, na ušću u rijeku Bosut, iznosi 1.580 km².

Na cijelom prostoru Općine nalaze se poljoprivredne površine na kojima su formirani melioracijski kanali. Svi oni završavaju u glavnim recipijentima kojima se zaobalne vode odvode do glavnog recipijenta prostora - rijeke Bosut. Osnovni odvodnici na području Općine su melioracijski kanali Saonica i Poputna. Saonica je u melioracijskoj odvodnji kanal II. reda. Dužina vodotoka je 12.620 m od kojih je u Općini 9.900 m, a utječe kod naselja Babina Greda u istočnu Beravu, koja je u kategoriji osnovnih odvodnika (kanal I. reda), pritoku Biđa. Melioracijski kanal Poputna je kanal III. reda, pritok je kanala Kobilnjak koji je također melioracijski kanal III. reda. Dužina kanala Poputna iznosi 3.100 m.

Prostor Općine nije u potpunosti siguran od poplavnih voda rijeke Save. Obrana od poplava savskih voda vezana je uz obrambeni sustav nasipa uz Savu pa kako ovi nasipi nisu na svim dijelovima u stanju koje posve osigurava zaštitu od najviših savskih voda, to je prostor potencijalno ugrožen od štetnog djelovanja voda. Stvarno je poplavno oko 722,12 ha, lociranih u inundacijskom prostoru rijeke Save. Rekonstrukcija nasipa započeta je prije Domovinskog rata no nije završena. Branjeno područje je veličine 1.524,36 ha i praktično je to cijelokupni prostor Općine, izuzev plavljenih površina u inundaciji.

U svibnju 2014. godine enormne količine oborina koje su pogodile područje općine Slavonski Šamac rezultirale su ekstremnim povećanjem vodotoka rijeke Save i njezinih pritoka u vrlo kratkom vremenu. Prema podatcima i mjerenjima Državnog hidrometeorološkog zavoda, 17. svibnja 2014. godine rijekom Savom kod Slavonskog Šamca teklo je više od $6.000 \text{ m}^3/\text{s}$ vode što je dovelo do katastrofalnih poplava na ovome području. Prema analizama vjerojatnosti prije ovog poplavnog događaja, maksimalni godišnji protok tisućogodišnjeg povratnog razdoblja na Savi kod Županje iznosio je oko $5.000 \text{ m}^3/\text{s}$.

Redovne mjere obrane od poplave proglašene su 15. svibnja 2014. u 21:00 h, a ukinute su 25. svibnja 2014. godine u 08:00 h. Izvanredne mjere obrane od poplave proglašene su 16. svibnja 2014. u 06:00 h, a ukinute 24. svibnja 2014. u 07:00 h. Najhitnije aktivnosti započele su na području gdje je vodostaj najbrže rastao i to u Slavonskom Šamcu gdje je rijeka Sava rasla i do 2 m tijekom 24 sata. Zečjim nasipima zatvarali su se niži dijelovi savskog nasipa, putni prijelazi, denivelacije i ulegnuća (*Izvor podataka: Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za srednju i donju Savu, branjeno područje 2; područje malog sliva „Brodska Posavina“ – Izvješće rukovoditelja obrane od poplava o provedenim mjerama obrane od poplava*).

Slika 12: Zečji nasipi za vrijeme velike poplave 2014.

Gotovo istovremeno počela su procjeđivanja kroz trup savskog nasipa. Pojavili su se brojni izvori i procjeđivanja u nožici nasipa, te su organizirane ophodnje kako bi se takva mjesta pravovremeno uočila. Postupno su se pojavili i tzv. „bubrezi“ ili napuhnuća na zaobalnom pokosu i nožici nasipa koji su hitnim postupcima sanirani, prekrivanjem geotekstilom i opterećivanjem tucanikom ili vrećama punjenim šljunkom. Radi odvodnje obilnih procjednih zaobalnih voda, izvršeno je vađenje cijevnih propusta nedovoljnih dimenzija, krčenje i izmuljenje kanala Numerski, Pištalj 1, Pištalj 2 i Pištalj 3, te crpljenje vode traktorskim crpkama.

Najvažniji faktor u obrani od ove prirodne katastrofe koja je pogodila područje Općine nedvojbeno je ljudski faktor. U vrlo kratkom vremenu, dragovoljci – volonteri iz svih dijelova Brodsko-posavske županije, a kasnije i iz drugih dijelova Hrvatske, uz pomoć pripadnika Hrvatske vojske, Hrvatskih voda, Županijskog stožera ZIS-a, vatrogasnih postrojbi, udruga i svih ostalih sudionika uspješno su proveli obranu od poplave čije su posljedice mogle biti daleko lošije da su se glavni vodotokovi izlili iz korita.

Kako bi se spriječilo potencijalno ponavljanje događaja iz svibnja 2014. godine, te na minimum sveli rizici od poplava na području Općine, potrebno je prije svega izvršiti detaljno uređenje kanalskih mreža na cjelokupnom području Općine, kako onih u vlasništvu Općine Slavonski Šamac, tako i glavnih kanala koji su u nadležnosti Hrvatskih voda. Navedeno je iz razloga što postojeća kanalska mreža ne zadovoljava minimalne kriterije protočnosti vode u ovakvim ekstremnim situacijama jer su pojedini kanali zakrčeni, te cijevni propusti kapacitetima ne mogu primiti veće količine vode što dovodi do izbijanja i procjeđivanja podzemnih voda. Također, uvidom na terenu, utvrđeno je da je na dvije lokacije nasip neznatno niži u odnosu na ostale dijelove, što je uzrokovalo prelijevanje vode, a navedeni problem je u tijeku sanacije od strane Hrvatskih voda d. o. o.

S obzirom da uređenje kanalske mreže na području Općine zahtijeva značajna finansijska sredstva koje općina Slavonski Šamac nije u mogućnosti samostalno osigurati, potrebno je iznaci potencijalne izvore financiranja, te radove uređenja provesti u što kraćem mogućem roku kako bi se izbjegle moguće katastrofalne posljedice možebitnih poplava.

6.5. Postupanje s otpadom

U pogledu gospodarenja otpadom, na području općine Slavonski Šamac uspostavljen je sustav prikupljanja i odvoza komunalnog otpada koji obuhvaća oba naselja. Poslove gospodarenja komunalnim otpadom na području općine obavlja tvrtka JAKOB BECKER d. o. o. za uklanjanje otpada, proizvodnju i usluge. Usluga gospodarenja otpadom sastoji se u prikupljanju miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada.

Otpad se prikuplja jednom tjedno, direktno od korisnika, pomoću spremnika od 120 litara. Prikupljeni otpad odvozi se na odlagalište komunalnog otpada u Komunalac d. o. o. Županja.

Svaki stanovnik na području Općine proizvede 0,15 kg/danu otpada, što na godišnjoj razini iznosi 55 kg po stanovniku.

Stanovnik Republike Hrvatske u 2013. godini prosječno je proizveo 402 kg komunalnog otpada (1 720 758 t) tako da količina otpada koja se proizvede i sakupi iz domaćinstava u općini Slavonski Šamac iznosi svega 13,68 % od hrvatskog prosjeka.

Tablica 10: Količine prikupljenog otpada na području općine

Godina	Broj stanovnika	Ukupno skupljeno	Kg/stanovnik
	obuhvaćeno sakupljanjem	(preuzeto) u izvještajnoj godini (t)	
2010.	2649	310,00	123,00
2011.	2649	170,16	64,18
2012.	2649	170,00	64,00
2013.	2169	267,18	117,00

Izvor podataka: Agencija za zaštitu okoliša

Tablica 11: Količine odvojenih vrsta otpada iz komunalnog otpada u 2012. i 2013.

Godina	Papir	Plastika	Staklo	Metal
2012.		7,12	2,76	0,12
2013.	2	5,221	2,66	0,3

Izvor podataka: Agencija za zaštitu okoliša, Izvješće o podatcima iz registra onečišćavanja okoliša, obrazac PL-SKO (PGO 2015.)

Odvojeno prikupljanje i selektiranje otpada na području Općine vrši se putem dva zelena otoka koja su smještena u svakom naselju Općine. Svaki zeleni otok sadrži četiri kontejnera, te jedan spremnik za razvrstavanje otpada čime su zadovoljene potrebe s obzirom na broj stanovnika i količine iskoristivih otpadnih tvari.

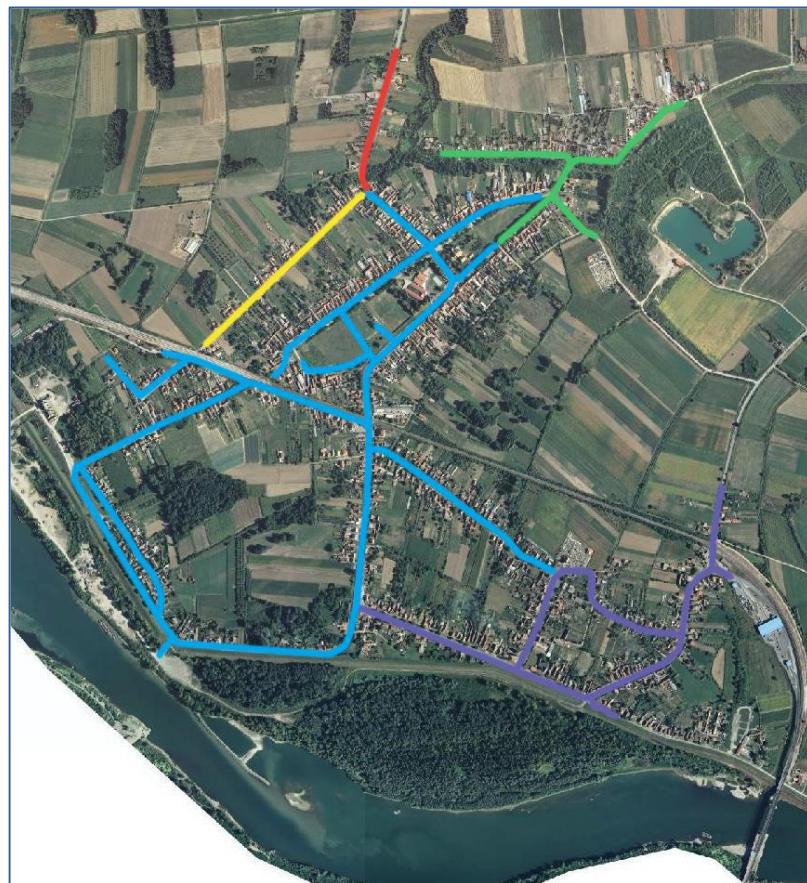

Slika 13: Zeleni otok u naselju Kruševica

U pogledu nekontroliranog odlaganja otpada, na području Općine povremeno niču divlja odlagališta, malih površina i s neznatnim količinama uglavnom krupnog i građevinskog otpada, koja se po potrebi uklanjaju.

6.6. Javna rasvjeta

Na području općine Slavonaki Šamac, ukupna dužina izgrađene javne rasvjete iznosi 12,2 km. Brojila se jednim dijelom nalaze u zidanim transformatorskim stanicama, dijelom u kabelskim transformatorskim stanicama (KTS), dijelom u sklopu ormara željezne stupne transformatorske stanice (ŽSTS) i dijelom u samostojećim ormarima. Stanje ormara javne rasvjete je u relativno dobrom stanju.

Slika 14: Trasa postojećeg sustava javne rasvjete na području Općine

Sva javna rasvjeta na području Općine radi u reduciranim režimima rada, odnosno njegovo vrijeme rada je jednako vremenu trajanja noći umanjenom za 4,5 h kad rasvjeta ne radi. Vrijeme redukcije je od 00:00 do 04:30 svakog dana. Uredaj za upravljanje vremenom rada sustava JR ugrađen je u razdjelni ormar JR i to na principu jedan uređaj – jedno naselje. Pomoću predmetnog uređaja regulira se rad kompletne javne rasvjete jednog naselja napajane s odgovarajućih ormara JR po mjernim mjestima.

Za stupove javne rasvjete jednim dijelom su korišteni betonski stupovi niskonaponske mreže čija pozicija ne osigurava optimalno osvjetljenje, te efikasnu upotrebu izvora svjetlosti. Jednim dijelom su korišteni čelični stupovi, a jednim manjim dijelom drveni stupovi. Pri pregledu stupova javne rasvjete primjećeno je da je na nekim od stupova došlo do korozije.

Također neki od stupova tijekom vremena više nisu u optimalnom vertikalnom položaju. Samim tim i svjetiljke na njima više nisu ispravno orijentirane pa uzrokuju svjetlosno onečišćenje. Također, jedan dio svjetiljaka je obrastao visokim raslinjem, pa je svjetlosni izvor zasjenjen što mu znatno umanjuje efikasnost.

Sustav javne rasvjete na području naselja Slavonski Šamac i Kruševica izveden je s 195 rasvjetnih tijela koja koriste sljedeće izvore svjetlosti: visokotlačne natrijeve žarulje (89), žarulje sa žarnom niti (3), halogene reflektore (2), metal-halogene žarulje (23), žarulje sa živom (7), štedne žarulje CFL (69), te LED (2).

Energetskim pregledom javne rasvjete provedenim u mjesecu svibnju 2014. godine utvrđeno je da se veliki broj svjetiljki nalazi na neodgovarajućoj udaljenosti od ceste. Veliki dio svjetiljki je instaliran na pročelja kuća ili zasjenjen raslinjem. Također su gotovo sve svjetiljke izvedene u zastarjeloj izvedbi koja uzrokuje svjetlosno onečišćenje. Javna rasvjeta u postojećoj konfiguraciji ne zadovoljava normirane svjetlotehničke vrijednosti sukladne HRN EN 13 201 koje su uvjet prometne sigurnosti. Također postojeća javna rasvjeta ne zadovoljava odredbe Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN br. 114/11).

Temeljem provedenog energetskog pregleda i izvršenih simulacija tehnički ispravne javne rasvjete, preporučena je izrada i realizacija novog projekta javne rasvjete naselja Slavonski Šamac i Kruševica, energetski učinkovitim i ekološki prihvatljivim regulacijskim svjetiljkama s LED ili VTN izvorima. Implementacijom potpuno novog sustava javne rasvjete ostvarit će se znatne uštede električne energije, smanjiti troškovi potrošnje i održavanje, te najznačajnije od svega, zagađenje okoliša i emisija CO₂.

6.7. Groblja

Na području općine Slavonski Šamac dva su evidentirana groblja i to po jedno groblje u svakom naselju. Na navedenim grobljima općina Slavonski Šamac izgradila je nove mrtvačnice u čiju je izgradnju uloženo 1.370.153,75 kn.

Slika 15: Nova mrtvačnica u naselju Slavonski Šamac

Slika 16: Nova mrtvačnica u naselju Kruševica

Postojeća groblja kapacitetima trenutno zadovoljavaju potrebe, no na groblju u Slavonskom Šamcu predviđeno je potencijalno proširivanje istoga, kao i provedba radova uređenja okoliša, izgradnje pješačkih staza, postavljanja ograde, te izgradnje parkirališnih mjesta.

7. KULTURNO-POVIJESNA BAŠTINA

Bogat kulturni identitet područja općine Slavonski Šamac vidljiv je i iz nekoliko primjera gradičke i sakralne baštine koji se nalaze pod preventivnom zaštitom Ministarstva kulture.

▪ Crkva sv. Petra i Pavla

Crkva sv. Petra i Pavla u Slavonskom Šamcu sagrađena je na blago povišenoj poziciji, a danas se nalazi u sklopu mjesnog groblja. Građena je od 1849. do 1852. godine na mjestu na kojem su ranije postojale dvije crkve. U tlocrtnoj dispoziciji predmetna crkva predstavlja jednobrodnu građevinu sa zatvorenim tornjem i polukružnom apsidom. Toranj ima jednostavnu piramidalnu kapu od pocinčanog lima. Zidovi i svodovi su od cigle, a pokrov od biber crijeva.

Slika 17: Crkva sv. Petra i Pavla

S obzirom na vrijeme izgradnje crkve ukazala se potreba sanacije zidova od kapilarne vlage, te radova bojenja unutrašnjosti, a radove je sufinanciralo i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske kroz program javnih potreba u kulturi. Protekle dvije godine u provedbu navedenih radova utrošeno je 250.000,00 kn, a tijekom 2016. godine predviđa se završetak navedenih radova u vrijednosti 150.000,00 kn koji se također planiraju osigurati iz proračunskih sredstava Ministarstva kulture. Osim radova sanacije zidova i bojanja unutrašnjosti, jedna od budućih aktivnosti svakako je i restauracija postojećih freski u crkvi sv. Petra i Pavla.

▪ **Rezidencija Filipović s okućnicom u Slavonskom Šamcu**

Rezidencija Filipović odnosi se na kuću s okućnicom obitelji Filipović, smještenu u Slavonskom Šamcu, Savska cesta k. br. 64. Radi se o reprezentativnoj zgradi, većih dimenzija i složenije unutarnje prostorne dispozicije, raspoređenoj dužom stranom prema ulici, koja se odlikuje bogatom dekoracijom pročelja u duhu secesijske stilske epohe. Dugačko pročelje rastvoreno je s četiri identična, izdužena pravokutna prozorska otvora, i središnjim, nešto širim prozorom.

Čestica na kojoj je smještena zgrada ograda je očuvanom secesijskom ogradom koja predstavlja značajnu vrijednost pojedinačno, ali i kao dio cjeline tradicijske okućnice. Posebice se izdvaja tipično secesijska, željezna ulazna kapija, ukrašena u kombinaciji vitica, krivulja, zavojnica, krugova i drugih ukrasnih motiva. Uz kulturno-povijesni, navedena građevina ima i vrlo veliki etnološki značaj jer predstavlja materijalno svjedočanstvo graditeljske baštine ovoga područja.

▪ **Kuća Gračan – Rudolf s okućnicom u Slavonskom Šamcu**

Kuća s okućnicom koju je izgradila obitelj Gračan početkom 20. stoljeća nalazi se pod preventivnom zaštitom Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Prema mišljenju nadležnog Ministarstva, radi se o reprezentativnoj zgradi koja se odlikuje bogatom dekoracijom u duhu historicističke stilske epohe. Uz značajne graditeljske elemente vidljivi su vrijedni zidni oslici izvedeni na stropu i bočnim zidovima kolne veže. Interijer zgrade složenije je prostorne dispozicije, sugerirajući iznimno blagostanje izvornih vlasnika. Statusni položaj vlasnika ogleda se i u izrazitom bogatstvu očuvane opreme interijera koja se sastoji od reprezentativnog secesijskog namještaja, zidnih dekoracija iznimne estetike, ukrasnih i drugih kućanskih predmeta i očuvane stolarije prozora i vrata. Uz navedeno, osobita je vrijednost kuće i očuvana prostorija obiteljske trgovine s pripadajućim namještajem, što danas predstavlja pravu rijetkost.

Kako bi se navedeni primjeri graditeljske baštine zaštitili i očuvali kao svjedoci postignuća graditeljstva svoga vremena, te potencijalno stavili u kulturno-turističke svrhe, ista zahtijevaju značajna ulaganja. No, s obzirom da se navedeni objekti nalaze u privatnom vlasništvu, bilo kakva ulaganja osim privatnih vlasnika, za sada nisu moguća.

Od ostalih primjeraka kulturno-povijesne baštine na području Općine potrebno je izdvojiti i:

- Spomen-ploču Kati Zubović u Ulici braće Radić 85 na mjestu rodne kuće, Kruševica
- Kuću s kolnim ulazom iz 1896. godine, Kruševica
- „Njivice“ – prapovijesni i srednjovjekovni arheološki lokalitet
- Spomen-ploču Danici Sučević, Slavonski Šamac
- „Sprudište“ – prapovijesno i antičko nalazište.

S područja općine Slavonski Šamac potječe i nekoliko poznatih ličnosti koji su svojim djelovanjem u različitim područjima kulture doprinijeli prepoznatljivosti područja Općine.

▪ **Dr. Pavle Blažek (1930. – 1988.)**

Dr. Pavle Blažek bio je jedan od svestranih pokretača slavonske kulturne scene, pjesnik, pedagog, književnik, dramaturg, teatrolog i knjižničar koji je 21 godinu bio na čelu osječke Gradske i sveučilišne knjižnice. Rođen je u selu Kruševica 17. lipnja 1930. godine u kojem je završio osnovnu školu, dok je klasičnu gimnaziju pohađao u Zagrebu i Zemunu.

Odmah nakon mature upisuje beogradski Filološki fakultet gdje 1955. diplomira jugoslavistiku, odnosno jugoslavensku književnost. Nakon odsluženja vojnog roka dolazi u Osijek 1956. godine, grad u kojem životom i radom ostaje do svoje prerane smrti. Najprije je kao profesor književnosti i jezika radio u tadašnjoj Učiteljskoj školi, a potom i u Upravnoj školi. Godine 1967. postao je direktor osječke Gradske knjižnice, koja sredinom sedamdesetih godina mijenja naziv i proširuje djelokrug rada, te Blažek postaje direktor Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku. U međuvremenu je od 1969. do 1974. godine predavao dječju i omladinsku književnost, te bibliotekarstvo na Pedagoškoj akademiji. Doktor znanosti postao je 1981. godine, obranivši doktorsku disertaciju na temu "Djelovanje i djelo Miroslava Kraljevića" na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Sve vrijeme svoga djelovanja Pavle Blažek je istovremeno bio i pisac, i pjesnik, i kazališni kritičar, bibliotekar, scenarist i dramaturg, ali i jedan od inicijatora brojnih kulturnih događanja. Događanja koja i danas, nekoliko desetljeća nakon Blažekove tragične smrti, ne samo da postoje, nego predstavljaju i kulturne vrednote Slavonije. Među ostalima, godinama je vodio poznati SLUK – Susrete lutkara i lutkarskih kazališta Hrvatske, neposredno je bio uključen u pokretanje i rad ernestinovačke Kolonije kipara naivaca, a zajedno s Julijem Njikošem sudjelovao je u stvaranju Đakovačkih vezova. Osim toga, bio je svojevrsni ambasador osječke kulture sudjelujući kao čelnici čovjek u radu znanstvenih simpozija i književnih susreta u brojnim gradovima Hrvatske i Jugoslavije, ali i u Mađarskoj, tadašnjoj Čehoslovačkoj, Poljskoj, Bugarskoj, Švedskoj i Kanadi gdje je u Brentfordu organizirao veliku likovnu manifestaciju. Smatraju ga kreatorom kulturne suradnje Osijeka i Pečuha, te Osijeka, Sombora i Subotice.

Jedna od temeljnih odrednica koje označavaju djelo Pavla Blažeka svakako je i pjesništvo. Prvu pjesmu objavio je 1947. u časopisu zagrebačke gimnazije „Klasičar“, u vrijeme studija bio je član kluba pisaca u Zemunu. Za njegovu poeziju, profesor Stanislav Marijanović je zapisao kako se ona odlikuje povezanošću sa slavonskim pejsažom i gradovima, u njoj je prisutna zavičajna atmosfera i domovinsko podneblje, čežnja za putovanjima i doživljajima...

Velika ljubav bila mu je i kazalište. Bio je autor kazališnih tekstova, ali i kazališni kritičar i teoretičar. Njegove brojne teatrološke i književne studije osigurale su mu članstvo u Hrvatskom društvu kazališnih kritičara i teatrologa, a bio je i član međunardona udruženja kazališnih kritičara.

Neizbrisiv je njegov trag u radu Tamburaškog društva Pajo Kolarić i u pokretanju Festivala tamburaške glazbe i festivala Zvuci Panonije. Na njegove stihove komponirano je i izvedeno više pjesama koje su uglazbili ugledni skladatelji poput Branka Mihaljevića, Julija Njikoša, Nikice Kalogjere, Stjepana Mihaljinca.

Zbog svojih zasluga dr. Pavle Blažek dobio je brojna priznanja i nagrade među kojima je i Nagrada Pavao Markovac za njegov doprinos širenju i populariziranju knjige, kao i priznanja Prosvjetnog sabora Hrvatske, Zajednice kulturnih djelatnosti i brojna druga. Dr. Pavle Blažek dobitnik je i priznanja Josip Juraj Strossmayer, a kažu da mu je osobito bilo dragoo priznanje počasnog građanina Đakova.

Izvor podataka: <http://essekeri.hr/bio/83-pavle-blazek>

▪ **Josip Ćosić Agramer (1939. – 2011.)**

Josip Ćosić, pjesnik, slikar i karikaturist, rođen je u Slavonskom Šamcu. Kako je sebe i sam često volio nazivati, umjetnik je koji je svojim djelom, te velikim srcem i širokom dušom uvelike nadrastao uske lokal-patriotske okvire. Bio je član Hrvatskog društva karikaturista od postanka društva 1985. godine i njegov dobri duh. Sudjelovao je na gotovo svim domaćim i međunarodnim izložbama karikature, a imao i nekoliko samostalnih izložbi.

Hrvatski karikaturisti i posjetitelji izložbi karikatura pamtit će ga ne samo po karikaturama, nego i kao izuzetnog i živopisnog lika iz zagrebačke prošlosti, kako u fraku, s cilindrom na glavi i bijelim rukavicama s velikim žarom recitira svoju poeziju na otvorenjima izložbi.

"STO HAIKU" naslov je knjižice, zbirke pjesama hrvatskog pjesnika Josipa Ćosića, člana Hrvatskoga književnog društva sv. Jeronima izdane u biblioteci „Ianus Panonius“. Između ostalog u knjizi o Ćosiću piše:

„Josip Ćosić hrvatski je pjesnik i slikar. Objavio je pet knjiga - četiri knjige pjesama i jednu knjigu portret karikatura 'Panoptikum', te postavio i dvanaest samostalnih izložbi slika u raznim tehnikama, te jednu javnu ekološku skulpturu. Također se okušao i kao glumac, te odigrao nekoliko zapaženih uloga karakternog komičara u više kratkometražnih umjetničkih filmova, a ujedno je bio i scenograf. Svojim ciklusom 'Atomske fantazije' izazvao je u nekim likovnih kritičara poseban dojam, te su ga nazvali začetnikom novoga europskog ekspresionizma.“

Jedan je od osnivača Hrvatskog haiku društva i njegov je prvi dopredsjednik. Za najbolji haiku u 1993. godini Društvo mu je dodijelilo prvu nagradu.

Izvor podataka: http://www.hdk.hr/vijesti/josip_cosic.htm

8. PRIRODNI RESURSI

Na području općine Slavonski Šamac, osim nizinskih šuma, zastupljena je i raznovrsna niska vegetacija koju čine livadna, močvarna i vodena vegetacija. Međutim, i ovaj tip vegetacije je pod utjecajem antropogenih čimbenika doživio izmjene, te je znatno i reduciran. Pri tome je značajnu ulogu odigrala i izgradnja nasipa uz rijeku Savu, čime su znatne površine pod livadama i močvarama pretvorene u oranice. Međutim, određene površine livadne vegetacije odoljele su ovim promjenama, te su se s obzirom na količinu vlage u tlu razvile močvarne i dolinske livade s različitim predstavnicima flore. Krajobraz u općini Slavonski Šamac prostire se uz posavska naselja Slavonski Šamac i s njim povezanim Kruševicom, čija je ruralna struktura nastala sukladno orografskim izmjenama blagih povišenja „greda“ i „niza“, te kanala i prometnica s kojima čine povezani slijed. Izmjena jedva primjetnih viših dijelova i nižih dijelova terena povezanih s hidrografskim prilikama i drugim čimbenicima stanišnih uvjeta, te antropogena oblikovanja (oranice, kanali), odredile su krajobraznu sliku ovom prostoru.

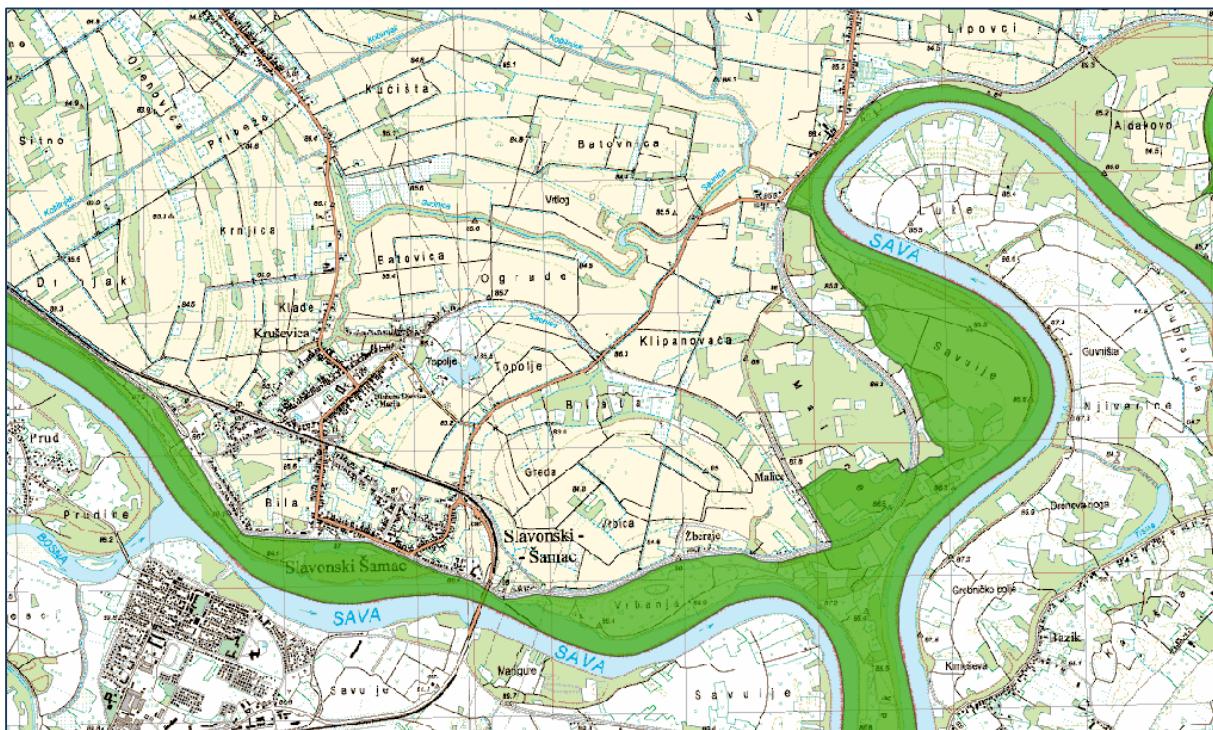
Tako sadašnji izgled krajobraza čine geometrizirane oranične površine s mrežom putova i kanala oblikovane prema prostornim uvjetima, i sve to u izmjeni s nižim zabarenim dijelovima, živicama, manjim šumskim površinama, pojedinačnim stablima. Različitost se očituje i među oblicima plošne prirode (njive, vode stajačice, tekućice) ili pak prostorne prirode (grupe niskog ili visokog raslinstva, pojedinačnog drveća i šuma). Krajobrazni oblici međusobno su mozaično isprepleteni, a njihova izmjena daje krajobraznu plastičnost.

Posebice se izdvaja kao cjelovitost područje „Malice“ i „Savulje“ uz Savu, prostor koji je izložen plavljenju i gdje su dominirajući prirodni elementi šuma i močvarnih fitocenoza na zabarenim dijelovima. Rijeka Sava od osnovnog je značaja kako u ekološkom smislu glede voda, tako i u krajobraznom smislu identiteta prostora. Posebno ovdje zavojito meandririra, a zajedno s njezinim nekadašnjim rukavcem (Saonice), sastavnica je prirodnih sklopova.

Rijeka Sava dio je ekološke mreže Republike Hrvatske i čini sastavni dio ekološke mreže Europske unije NATURA 2000. Ekološka mreža je sustav najvrednijih područja za ugrožene divlje svojte i stanišne tipove, koja su dostatno bliska i međusobno povezana koridorima, čime je omogućena međusobna komunikacija i razmjena vrsta. Natura 2000 je ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Njezin cilj je očuvati ili ponovno uspostaviti povoljno stanje više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta te oko 230 prirodnih i poluprirodnih stanišnih tipova. Dosad je u ovu ekološku mrežu uključeno oko 30.000 područja na gotovo 20 % teritorija EU što je čini najvećim sustavom očuvanih područja u svijetu. Natura 2000 temelji se na EU direktivama, područja se biraju znanstvenim mjerilima, a kod upravljanja tim područjima u obzir se uzima i interes i dobrobit ljudi koji u njima žive.

Dio područja općine Slavonski Šamac obuhvaćen je ekološkom mrežom NATURA 2000 i to dio koji obuhvaća rijeku Savu. Identifikacijski broj područja je HR2001311, a stručni naziv područja je „Sava nizvodno od Hrušćice“. Navedeno područje pripada područjima očuvanja značajnim za vrste i stanišne tipove (POVS), te obuhvaća sljedeća staništa:

- obične lisanke
 - rogatog regoča
 - bolena
 - prugastog balavca
 - velikog vretenca
 - malog vretenca
 - dunavske paklare
 - velikog vijuna
 - vijuna
 - bjeloperajne krkuše
 - plotice
 - prirodne eutrofne vode s vegetacijom *Hydrocharition* ili *Magnopotamion*
 - rijeke s muljevitim obalama obraslim s *Chenopodium rubri* p. p. i *Bidention* p. p.
 - aluvijalne šume (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).

Slika 18: Obuhvat ekološke mreže na području općine Slavonski Šamac

Osim područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove, dio područja općine Slavonski Šamac obuhvaćen je ekološkom mrežom NATURA 2000 i kao područje očuvanja značajno za ptice (POP) i to Sava kod Hruščice, identifikacijski broj područja HR1000002 sa sljedećim vrstama ptica:

- vodomar
- mala čigra
- crvenokljuna čigra
- mala prutka
- bregunica.

9. DRUŠTVENE DJELATNOSTI I INFRASTRUKTURA

9.1. Javna uprava

Općina Slavonski Šamac u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu, promet na svom području, ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Također, u okviru poslova, prava i obveza koje obavlja, općina Slavonski Šamac:

1. raspolaže, upravlja i koristi imovinu u vlasništvu Općine
2. promiče društveni i gospodarski napredak radi vrednovanja lokalnih posebnosti i poštivanja prirodnih i prostornih mogućnosti
3. vodi brigu o potrebama i interesima stanovnika u području predškolskog uzrasta, odgoja i osnovnog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, kulture, tjelesne kulture i sporta
4. osigurava uvjete za utvrđivanje politike gospodarenja prostorom i unapređenje i zaštitu prirodnog okoliša
5. obavlja poslove u vezi s poticanjem poduzetničkih aktivnosti i korištenja prostora u vlasništvu Općine
6. osigurava uvjete za održivi razvitak komunalnih djelatnosti

7. vodi brigu o uređenju naselja, kvaliteti stanovanja, komunalnim objektima
8. organizira obavljanje komunalnih i drugih djelatnosti
9. osniva pravne osobe radi ostvarivanja gospodarskih, društvenih, komunalnih, socijalnih i drugih interesa i potreba stanovništva
10. obavlja razrez i naplatu prihoda koji pripadaju općini Slavonski Šamac
11. potiče primjenu djelotvornih mjera zbog zaštite životnog standarda, zbrinjavanja socijalno ugroženih osoba i obavljanja poslova socijalne skrbi
12. potiče aktivnosti među građanima
13. promiče očuvanje prirodne baštine, povijesnog, kulturnog i graditeljskog naslijeđa
14. osigurava uvjete za protupožarnu i civilnu zaštitu
15. osigurava uvjete za zaštitu potrošača
16. donosi Proračun općine Slavonski Šamac
17. obavlja redarstvene poslove radi očuvanja komunalnog reda
18. obavlja i uređuje druge poslove koji su u neposrednoj vezi s interesima općinske zajednice za njezin gospodarski, društveni i socijalni napredak.

Tijela općine Slavonski Šamac čine Općinsko vijeće kao predstavničko tijelo i Općinski/a načelnik/ca kao izvršno tijelo. Općinski/a načelnik/ca odgovorna je osoba za zastupanje i predstavljanje Općine. Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave, koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine, te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom. Općinsko vijeće općine Slavonski Šamac broji 11 članova.

Općinska uprava smještena je u naselju Slavonski Šamac, a sve djelatnosti odvijaju se u okviru Jedinstvenog upravnog odjela koji zapošljava pet djelatnika. Jedinstveni upravni odjel izvršava i osigurava provedbu zakona, odluka, općih i pojedinačnih odluka i zaključaka Općinskog vijeća i općinske načelnice. Neposredno izvršava poslove državne uprave prenesene u djelokrug općine, prati stanje iz svoga djelokruga i o tome izvještava načelniku i Općinsko vijeće, priprema nacrte odluka i drugih općih akata koje donosi Općinsko vijeće, izrađuje analize iz svog djelokruga i podnosi izvješća načelnici, Općinskom vijeću i nadležnim državnim ministarstvima, ustanovama i zavodima, prati stanje u upravnim područjima i rješava upravne stvari.

U anketiranju koje je provedeno na području općine tijekom procesa izrade Strateškog razvojnog programa, građani su ocjenama 1 - 5 (pri čemu je ocjena 1 – slabo, a 5 – odlično) vrednovali rad Općine u provedbi zakonom propisanih djelatnosti. Analizom prikupljenih podataka razvidno je sljedeće:

- 70 % ispitanika ocijenilo je Općinu kao područje s dobrim, vrlo dobrim i odličnim mjestom za vođenje poslova
- 82 % ispitanika ocijenilo je proces izdavanja različitih suglasnosti s dobrom, vrlo dobrrom i odličnom ocjenom
- 58 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je upravljanje i korištenje javnih sredstava
- 48 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području prostornog i urbanističkog planiranja
- 64 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području zaštite okoliša na području Općine
- 58 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području stanovanja na području Općine
- 62 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje komunalnih usluga na području Općine
- 62 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je upravljanje zemljištem i nekretninama u općinskom vlasništvu
- 76 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području zaštite od požara
- 64 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području gospodarenja otpadom
- 66 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području održavanja cesta
- 70 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području zdravstvene zaštite
- 67 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području socijalne skrbi
- 59 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području skrbi o djeci
- 64 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području obrazovanja
- 58 % ispitanika ocjenom vrlo dobro i odlično vrednovalo je pružanje usluga u području kulture i sporta.

Iz navedenih pokazatelja razvidno je da je razina kvalitete života na području Općine relativno zadovoljavajuća, no isto tako da su poboljšanja moguća i potrebna u svim sferama svakodnevnog života.

9.2. Društveni domovi

Na području općine Slavonski Šamac izgrađena su dva društvena doma koja predstavljaju centralnu

infrastrukturu za održavanje svih društvenih događanja na području Općine. Društveni dom u naselju Kruševica izgrađen je 1965. godine. Građevina je izvedena kao slobodnostojeća s tri ulaza, a građena je klasičnim načinom gradnje. Zgrada se sastoji od velike i male sale s pomoćnim prostorijama (spremišta i sanitarni čvorovi), te raspolaže potrebnom komunalnom i energetskom infrastrukturom.

Slika 19: Društveni dom u naselju Kruševica

Uzveši u obzir vrijeme izgradnje objekta, korištene materijale tijekom izgradnje, te utjecaj vremenskih prilika tijekom godina, općina Slavonski Šamac uvidjela je potrebu rekonstrukcije navedenog doma i poboljšanja energetskih svojstava objekta.

Početkom 2015. godine izrađen je glavni projekt rekonstrukcije društvenog doma u Kruševici, te je apliciran na javni natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost za energetsку obnovu. U okviru navedenog projekta ukupne vrijednosti 390.000,00 kn provedet će se radovi izvedbe toplinske ovojnica vanjskih zidova, zamjene postojeće stolarije energetski efikasnom PVC stolarijom, te izvedba sustava grijanja s peći na pelete i centralnim grijanjem.

Slika 20: Društveni dom u naselju Slavonski Šamac

Drugi društveni dom nalazi se na području naselja Slavonski Šamac, a datira s konca 30-ih godina prošloga stoljeća. I predmetni društveni dom zahtijeva provedbu radova rekonstrukcije i to toplinske izolacije vanjskih zidova, te ugradnju sustava grijanja. Vlastitim sredstvima općina Slavonski Šamac izvršila je izmjenu krovišta i postojeće stolarije. Također, na postojeći objekt društvenog doma izvršena je nadogradnja novog dijela koji nije u funkciji jer je također potrebno provesti završne zidarske radove i radove unutarnjeg uređenja i opremanja.

U sklopu postojećeg društvenog doma nalazi se i vatrogasni dom koji također zahtijeva provedbu određenih radova. S obzirom da je izgrađena nova garaža za vatrogasna vozila, potrebno je provesti završne radove unutarnjeg uređenja zidova, te nabaviti i postaviti rolo garažna vrata.

9.3. Odgoj i obrazovanje

9.3.1. Predškolski odgoj i obrazovanje

Na području općine Slavonski Šamac redoviti programi predškolskog odgoja nisu zastupljeni ni u jednom naselju. Programom predškole obuhvaćena su sva djeca s područja Općine. Program predškole odvija se u okviru osnovne škole „Josip Kozarac“ u Kruševici. Program predškole obuhvaća jednu mješovitu grupu koju pohađa 24-ero djece, a program predškole provodi dječji vrtić „Zvrk“ iz Đakova.

9.3.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

Prva škola u Slavonskom Šamcu otvorena je 12. prosinca 1764. godine za vrijeme vladavine Marije Terezije. Škola je kasnije više puta selila. Današnja Osnovna škola "Josip Kozarac" Slavonski Šamac izgrađena je u naselju Kruševica i zajednička je škola za oba naselja u Općini. Školu pohađa 180 učenika u 10 razrednih odjeljenja, a zaposleno je 30 djelatnika od kojih je 20 učitelja i 10 ostalih djelatnika.

Slika 21: OŠ „Josip Kozarac“

9.4. Sport i rekreacija

Objekte sporta i rekreacije na području općine Slavonski Šamac čine sportski objekti u okviru osnovne škole, namijenjeni zadovoljavanju potreba provedbe programa tjelesno-zdravstvene kulture učenika, te sportski tereni namijenjeni za sportska natjecanja, kao i rekreaciju različitih kategorija korisnika.

U sastavu osnovne škole izgrađeni su vanjski sportski tereni ukupne površine 1.332 m², a čine ih dva igrališta (mali nogomet) te jedno univerzalno igralište namijenjeno rukometu i košarci.

U pogledu dječjih igrališta na području Općine, stanje nije zadovoljavajuće. Zbog neuređenosti i dotrajalih postojećih elemenata, potrebno je osigurati kvalitetnu i raznoliku opremu kako bi se osigurali osnovni sadržaji za djecu.

Slika 22: Igralište u naselju Kruševica

Slika 23: Dječje igralište u naselju Slavonski Šamac

9.5. Zdravstvo i socijalna skrb

U pogledu objekata i usluga zdravstvene i socijalne skrbi, na području Općine djeluje Dom zdravlja lociran u zasebnoj građevini u Slavonskom Šamacu, gdje djeluje ambulanta opće medicine i stomatološka ambulanta. S obzirom na broj korisnika, navedene ambulante zadovoljavaju potrebe svih pacijenata s područja Općine. Na području Općine nema izgrađenih objekata socijalne skrbi.

Slika 24: Objekt Doma zdravlja u Slavonskom Šamacu

10. CIVILNO DRUŠTVO

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) definirao je organizacije civilnog društva kao „organizacijske strukture čiji članovi imaju ciljeve i odgovornosti od općeg interesa te koji djeluju kao posrednici između javnih vlasti i građana“. Prema EGSO-u, takvo shvaćanje organizacija civilnoga društva uključuje cijeli niz organizacija: socijalne partnere; organizacije koje okupljaju pojedince oko zajedničkih interesa, poput organizacija koje se bave zaštitom okoliša, ljudskih prava, prava potrošača, obrazovnih organizacija i dr.; organizacije utemeljene u zajednici, poput organizacija za mlade, organizacija za zaštitu i promicanje obitelji i drugih organizacija čiji članovi sudjeluju u životu lokalne zajednice; vjerske zajednice (*Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva 2012. – 2016.*).

Pravni ustroj organizacija civilnog društva u Republici Hrvatskoj primarno se odnosi na udruge osnovane temeljem Zakona o udružama, te zaklade i fundacije osnovane temeljem Zakona o zakladama i fundacijama. Organizacije civilnoga društva imaju višestruku ulogu u razvoju svake lokalne zajednice i trebaju ravnopravno sudjelovati u izgradnji demokratskog, otvorenog, uključivog, bogatog i socijalno pravednog, održivog, ekološki osviještenog društva, te biti veza između građana i javnog sektora.

Prema podatcima Ministarstva uprave, Registar udruga na području općine Slavonski Šamac ukupno je registrirao 18 organizacija civilnog društva. Neke od najznačajnijih su:

- **Udruga izviđača porječana "Mihaljevica" Slavonski Šamac**

Udruga je osnovana 1986. godine (1997.) i broji 42 aktivna člana. Osnovne djelatnosti udruge su pružanje usluga organiziranog odmora djece i mladeži, rekreacije, edukacije, izdavanje knjiga, biltena te pružanja usluga smještaja i prehrane. Osim navedenih djelatnosti UIP "Mihaljevica" organizira edukativne, ekološke i druge aktivnosti na kojima kao gosti sudjeluju članovi drugih udruženja i pojedinci. Cilj UIP "Mihaljevica" je da pridonosi razvoju mladih ljudi na dostizanju njihovih punih fizičkih, umnih, društvenih i duhovnih potencijala, kao pojedinaca, kao odgovornih građana i kao članova lokalnih, nacionalnih i međunarodnih zajednica.

UIP "Mihaljevica" je dobrovoljna, nepolitička, samostalna udruženja građana za odgoj i izvaninstitucionalnu naobrazbu mladeži, otvorena za sve, bez obzira na podrijetlo, rasu i vjeru. Svojim djelovanjem Udruga teži postići ciljeve, provodeći načela i metode koje je zamislio utemeljitelj izviđačkog pokreta Robert Baden - Powell.

Slika 25: Kamp UIP Mihaljevica

Najznačajniji projekti udruge:

- ✓ „*Sjenica za rekreaciju, učenje i razonodu*“ – projekt sufinanciran od strane Slagalica – zaklada za razvoj lokalne zajednice, a provodio se u razdoblju 15. srpnja – 30. rujna 2014. godine
- ✓ „*Izviđači za sve*“ – projekt sufinanciran od strane Europskog doma Slavonski Brod (01. ožujka 2014. - 30. rujna 2014.)
- ✓ „*Dječji tjedan na izviđački način*“ - pilot projekt igara u prirodi za djecu OŠ „Josip Kozarac“ Slavonski Šamac
- ✓ „*Belgija u Slavonskom Šamcu*“ – projekt u kojem smo ugostili grupu izviđača iz Belgije na našem kampu
- ✓ „*Izviđački porječanski kamp*“ - izgradnja kampa na jezeru Topolje u općini Slavonski Šamac. Kamp se još uvijek gradi i uređuje, a gotovo svi radovi su odrađeni kroz angažman volontera (većinom djece i mladih) bez naknade. Također, skoro sav materijal i oprema su donirani, osim solarnog sustava koji je kupljen od vlastitih sredstava UIP „Mihaljevica“.
- ✓ „*Betlehemsko svjetlo, svjetlo mira*“ – donošenje „Betlehemskog svjetla“ u općinu Slavonski Šamac, te raznošenje po crkvama, školi i svima koji iskažu interes. Provodi se u kontinuirano svake godine, u mjesecu prosincu.

- ✓ „**Paprikašijada**“ – Udruga organizira natjecanje u kuhanju domaćeg paprikaša u partnerstvu s općinom Slavonski Šamac i suradnji sa svim udrugama, mještanima i ostalim uzvanicima
- ✓ „**108. ide dalje...**“ – Malonogometni turnir u sklopu dana općine Slavonski Šamac u partnerstvu s općinom Slavonski Šamac i suradnji s NK „Graničar“ Slavonski Šamac, koji za potrebe turnira ustupaju prostor i opremu
- ✓ „**Graničar na Savi**“ – izviđačko natjecanje za djecu osnovnoškolskog uzrasta
- ✓ „**IX. Susret brđana SiH-a**“ – međunarodni susreti izviđačkih voditelja i volontera (200-tinjak sudionika iz Hrvatske uz goste iz BiH, Srbije i Slovenije).

▪ **Udruga žena „Srce“ Slavonskog Šamca i Kruševice**

Osnovana je 2006. godine, a broji 17 članova. Djeluje u prostorijama općinske uprave. Osnovne djelatnosti Udruge su zaštita i promicanje interesa žena, očuvanje kulturne baštine, pomoć starijima, nemoćima i potrebitima, očuvanje tradicionalnih vrijednosti i običaja, organiziranje sadržaja kulturnog, obrazovnog, informativnog i zabavnog karaktera. Glavni ciljevi djelovanja Udruge usmjereni su ka širenju spoznaje o važnosti humanitarnog, društvenog, kulturnog, sportskog i odgojno-obrazovanog djelovanja u lokalnoj i regionalnoj zajednici. Redovne aktivnosti i projekti koje Udruga provodi obuhvaćaju organizaciju i provedbu sadržaja kulturnog, obrazovnog, informativnog i zabavnog karaktera poput organizacije i provedbe tradicionalnog maskenbala koji se svake godine održava zadnjeg ponедjeljka prije korizmenog vremena, te sudjelovanje u organizaciji i provedbi svih manifestacija i događanja kako na području Općine, tako i Županije.

▪ **Prva kandžijaška udruga Kruševica**

Osnovana je 2010. godine, a broji 40 članova. Djeluje u prostorijama društvenog doma u naselju Kruševica. Osnovna djelatnost Udruge je pucanje (kandžijanje) tradicionalnom svinjarskom kandžijom s ciljem očuvanja svinjarske kandžije od zaborava, te promoviranje i brendiranje iste. Najznačajniji projekti i aktivnosti koje Udruga provodi su provedba radionica izrade kandžije, te sudjelovanje na kulturnim manifestacijama i događanjima koje promoviraju tradicijske vrijednosti, običaje i kulturu poput Đakovačkih vezova i Vinkovačkih jeseni.

Također, u suradnji s posudionicom narodnih nošnji iz Zagreba, Udruga nastupa i u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu. Udruga je i organizator manifestacije pod nazivom „Piriz na gaju“, te pokladnog jahanja u općini Slavonski Šamac.

▪ **Udruga mladih BIMBO za promicanje alternativne kulture**

Osnovana je 2011. godine, a broji 48 članova. Djeluje u prostorijama općinske uprave. Sukladno Statutu, osnovne djelatnosti Udruge su unapređenje društvenih sadržaja od interesnog značaja za djecu i mlade, razvijanje kulturne, socijalne i ekološke svijesti među djecom i mladima, organiziranje kulturnog, sportskog, edukativnog i zabavnog života djece i mladih, poticanje samosvijesti djece i mladih prema ljudima kojima je potrebna briga društva, stvaranje sredine pune razumijevanja, tolerancije i različitih mogućnosti za djecu i mlade, javno djelovanje s ciljem poticanja svijesti o problemima djece i mladih, zaštita prava djece i mladih i jačanje suradnje sa srodnim organizacijama. Ciljevi djelovanja Udruge su organiziranje i provođenje dobrovoljnih radnih akcija, osmišljavanje i realizacija projekata za poboljšanje kvalitete života djece i mladih, organiziranje igraonica i radionica za djecu i mlade, organiziranje i sudjelovanje u organizaciji ekoloških, kulturnih, obrazovnih, sportskih, glazbenih i drugih skupova, te promicanje važnosti volontiranja.

Redovne aktivnosti koje Udruga provodi obuhvaćaju organizaciju i provedbu različitih radionica za djecu i mlade, organizaciju i provedbu volonterskih akcija djece i mladih, sudjelovanje i pomoć u organizaciji i provedbi manifestacija i događanja koji se provode u lokalnoj zajednici. Od najznačajnijih projekata koje Udruga provodi potrebno je istaknuti sljedeće:

- ✓ „Dječji cvjetni park za igru, druženje i učenje“
- ✓ „I mi trebamo prostor“
- ✓ „Cure igraju nogomet“
- ✓ „Zaplešimo rock 'n' roll“.

▪ **Športsko-ribolovna udruga „AMUR“**

ŠRU „Amur“ osnovana je davne 1974. godine, a broji 86 aktivnih članova. Osnovne djelatnosti Udruge su razvijanje i promicanje sportskog ribolova u svrhu ostvarivanja ciljeva udruge – zaštita ribolovnih voda, razvoj ribolovnog turizma te rad s mladima. Redovne aktivnosti koje Udruga provodi odnose se na kontinuirano održavanje obale, organizaciju i provedbu sportsko-ribolovnih natjecanja, te očuvanje ribljeg fonda. Najznačajniji projekti Udruge koje je ona provodila/provodi su izgradnja ribičke kuće na jezeru Šoderica – Topolje, izgradnja prelivnog šahta za održavanje razine vode, te izgradnja solarne elektrane.

▪ **Kultурно–умjetničko društvo „Tamburica“**

KUD „Tamburica“ osnovano je davne 1976. godine i broji 35 članova. Glavni ciljevi djelovanja KUD-a su promoviranje i očuvanje kulturnog identiteta, te njegovanje tradicijskih običaja i lokalne kulture.

Osnovne djelatnosti KUD-a su rekonstrukcija i očuvanje narodnih nošnji, prezentiranje i promoviranje tradicijskih običaja, folklora i pjesme na manifestacijama diljem Republike Hrvatske, poticanje mladih na uključivanje u rad KUD-a, te očuvanje kulturnog izričaja. U okviru redovnih aktivnosti koje provode članovi, KUD „Tamburica“ educira svoje članove o narodnim nošnjama, izrađuje narodne nošnje, a u okviru KUD-a djeluje i tamburaška sekcija. S obzirom da djeluje u općinskim prostorijama, potrebe KUD-a usmjerene su na osiguranje vlastitog prostora, ali i popravak tamburaških instrumenata.

▪ **Kultурно-умjetnička udruženja „Gaj“ Kruševica**

Kulturno umjetnička udruženja „Gaj“ Kruševica mlada je udruženja, osnovana 2014. godine na području naselja Kruševica. Udruga broji 30-ak članova koji se redovno okupljaju u prostoriji čitaonice u Kruševici. U okviru Udruge djeluju muška i ženska pjevačka skupina s nastojanjima da se očuvaju izvorne pjesme ovoga kraja. KUU „Gaj“ redovito nastupa na smotrama, manifestacijama i kulturnim događanjima s ciljem promoviranja i očuvanja kulturnog identiteta i tradicijskih vrijednosti.

▪ **Lovačko društvo “Fazan” Slavonski Šamac - Kruševica**

LD „Fazan“ osnovano je 1992. godine, a danas broji 28 aktivnih članova. Glavni cilj djelovanja Udruge je unapređenje lovstva na području Općine čiji se početci bilježe još davne 1947. godine. Glavne aktivnosti kojima Udruga ostvaruje ciljeve obuhvaćaju uzgoj i zaštitu divljači, sjetvu remize, održavanje lovačkog doma i lovno-tehničkih objekata na području Općine. Udruga djeluje u prostorijama lovačkog doma koji je sama sposobila i uredila. Najznačajniji problem u djelovanju Udruge odnosi se na pojavu štetočina u lovištu, te krivolova kao i potrebe nabave nove divljači i materijala za održavanje lovno-tehničkih objekata s obzirom na vrlo skromna finansijska sredstva kojima Udruga raspolaže.

▪ **Nogometni klub “Graničar” Slavonski Šamac**

NK „Graničar“ iz Slavonskog Šamca osnovan je davne 1912. godine i jedan je od najstarijih nogometnih klubova u Republici Hrvatskoj.

*Slika 26: NK Graničar, 1912. godine**

U Klubu djeluju četiri generacije od najstarijih seniora do limača. Klub se najviše ponosi svojom najmlađom generacijom limača, te je 2012. godine po prvi put organizirao veliki međunarodni turnir limača, na kojem su nastupile ekipе iz cijele Hrvatske, te Bosne i Hercegovine (Prud, Zrinjski Mostar i ostali).

Turnir se kontinuirano održava svake godine zahvaljujući entuzijazmu i naporima članova Kluba, a prepoznat je i od strane Hrvatskog nogometnog saveza.

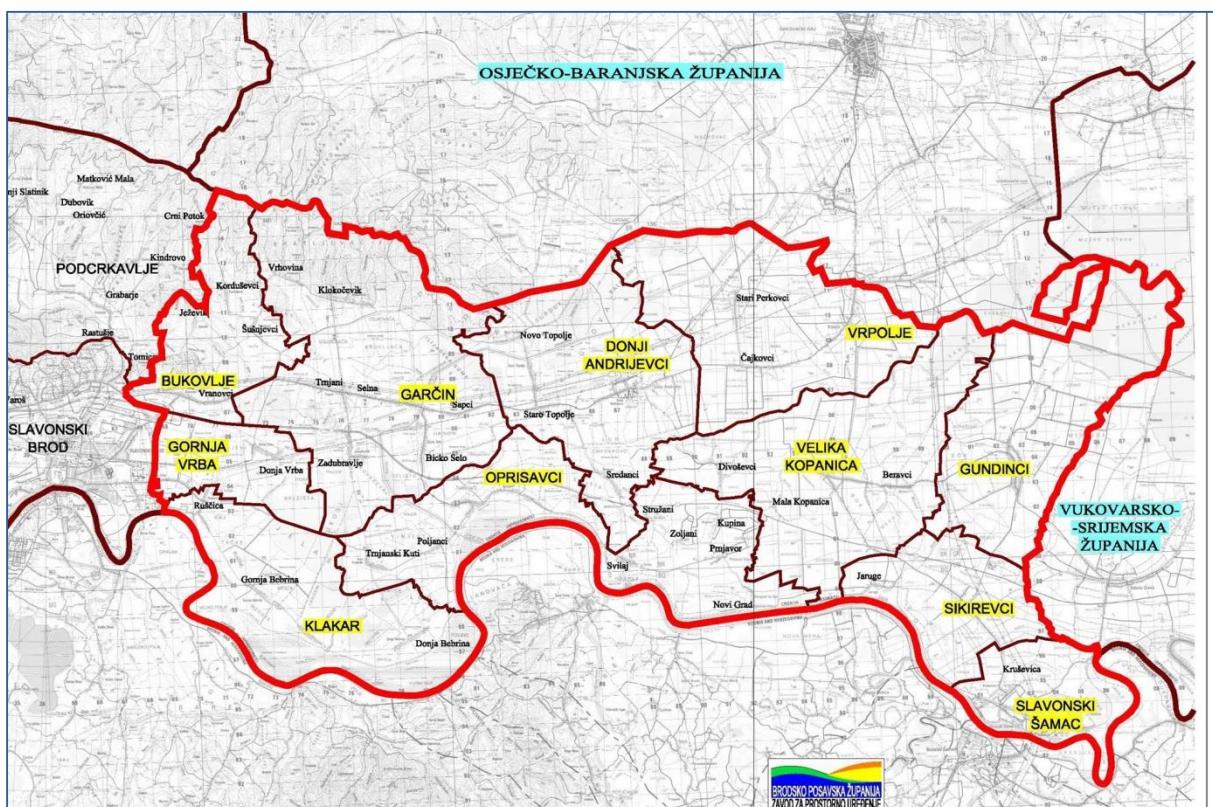
U sklopu Kluba djeluje i škola nogometa sastavljena od juniora, pionira, mlađih pionira i limača koji obogaćuju djelovanje Kluba i bilježe sjajne uspjehe svake godine. Pioniri i juniori natječu se u 1. ŽNL - Istok, dok se seniori natječu u 2. ŽNL - Istok.

*izvor:<https://www.facebook.com/145903638855052/photos/a.145939695518113.25413.145903638855052/146400308805385/?type=3&theater>)

11. LOKALNE AKCIJSKE GRUPE

11.1. LAG „Slavonska ravnica“

Općina Slavonski Šamac članica je Lokalne akcijske grupe „Slavonska ravnica“ osnovane u mjesecu rujnu 2013. godine. Inicijativu za osnivanje LAG-a „Slavonska ravnica“ pokrenule su općina Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Garčin, Oprisavci, Donji Andrijevci, Gundinci, Velika Kopanica, Vrpolje, Slavonski Šamac i Sikirevci.

Slika 27: Prostorni obuhvat LAG-a „Slavonska ravnica“

S obzirom da je primarna svrha lokalnih akcijskih grupa umrežavanje i partnerstvo svih dionika na lokalnoj razini s ciljem integralnog razvoja ruralnog područja, članove LAG-a uz 11 lokalnih samouprava čini i 15 članova iz privatnog sektora (gospodarstvenika/poljoprivrednika), te 18 predstavnika civilnog sektora (neprofitnih udruga/organizacija građana).

Protekle dvije godine, LAG „Slavonska ravnica“ proveo je niz aktivnosti kako bi se promovirala svrha i djelovanje LAG-a, potaknulo povezivanje i suradnja razvojnih dionika, te informiralo i educiralo stanovništvo i članice LAG-a.

Neke od najznačajnijih aktivnosti koje je LAG „Slavonska ravnica“ realizirao u navedenom razdoblju:

- obilježavanja EU tjedna u Brodsko-posavskoj županiji
- izrada i tisak promotivnih letaka u svrhu promocije LAG-a na području svih 11 lokalnih samouprava-članica
- izdavanje 6 pisama preporuke za projekte članove LAG-a
- sudjelovanje na sajmu „Poljoprivredno–poduzetničke ideje“ u Novoj Gradiški
- organizacija i provedba 6 informativnih radionica za stanovnike LAG-a na području 6 lokalnih samouprava
- organizacija i provedba trodnevne edukacijske radionice pod nazivom za predstavnike JLS u LAG-u
- organizacija i provedba informativne radionice pod nazivom „Pokrenimo LAG, pokrenimo sebe“ u općini Sikirevci na temu Programa ruralnog razvoja, te uloge i značaja LAG-a „Slavonska ravnica“ u ruralnom razvoju
- sudjelovanje na 6 edukativnih radionica i 3 seminara u organizaciji Ministarstva poljoprivrede i LEADER mreže Hrvatske.

Također, tijekom mjeseca lipnja 2015. godine LAG „Slavonska ravnica“ aplicirao je na javni natječaj iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2019. godine; podmjera 19.1. Pripremna pomoć u okviru mjere 19. LEADER – CLLD (Community Led Local Development – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice) za izradu lokalne razvojne strategije LAG-a, te tekuće troškove djelovanja LAG-a.

II. STRATEGIJA RAZVOJA

1. METODOLOGIJA IZRADE

Temeljna značajka planiranja strateškoga razvitiča je pristup razvitiču kao neprekidnom procesu koji olakšava (samo)jačanje čestim povratnim vezama i procjenjivanjem već provedenih koraka tijekom pripreme sljedećih. Temeljna područja toga procesa su međusobno povezana. To su:

- programiranje
- provedba
- nadzor i vrednovanje
- revizija razvojnih ciljeva i mjera.

Za jačanje razvitiča na bilo kojem području, glavni nositelji upravljanja razvitičkom moraju osim temeljnih aspekata programiranja, te metodologija nadzora i ocjenjivanja, poznavati i specifične tehnike upravljanja.

Razrada razvojnog programa stoga mora biti tek prvi korak u razvojnome procesu koji se sastoji od programiranja, provedbe, nadzora i ocjenjivanja, te revizije programa koju treba pokrenuti Općina. Imajući na umu širok spektar tema vezanih uz planiranje razvitiča, program nikad ne treba smatrati konačnim proizvodom.

Iako izrada razvojnoga programa predstavlja značajan korak, program, može „samo“ odrediti smjer i srednjoročni plan aktivnosti, te približno potrebno vrijeme i raspored resursa. Operativni dio razvitiča često se podcjenjuje, pa i zanemaruje.

Ni jedna jedinica lokalne samouprave, kao ni jedan program bilo kakve naravi, ne mogu djelovati neovisno o postojećoj zakonskoj regulativi. Okvir je uvijek određen relevantnim zakonima, podzakonskim propisima, uredbama, itd. Primjerice, često se postavlja pitanje jesu li razvojni programi nadređeni ili podređeni prostornim planovima, i do koje bi mjere programi strateškoga razvitiča trebali uzimati u obzir određenja prostornih planova. Naravno, svaki plan koji je usvojilo izabranio upravljačko tijelo (Općinsko vijeće) vrijedi kao zakonski potkrijepljen dokument, čija određenja i nakane treba u tome smislu i uzimati. Ako izrađivači programa razvitiča otkriju tehničke ili metodološke slabosti, mogu preporučiti izmjene, koje će pridonijeti razvitičku teritorijalne ili sektorske jedinice. Preporučljivo je i razmatranje neformalnih, neslužbenih programa i planova. Proces planiranja mora se temeljiti na trenutnoj situaciji, koju takvi dokumenti oblikuju i na nju utječu.

Osim tih zakonskih ograničenja, postoje brojne teme - horizontalne i vertikalne, koje otvaraju ili ograničavaju mogućnosti razvijanja poput zaštite okoliša, jednakih mogućnosti i održivog razvoja. No, bez obzira na smjer u kojemu djeluju, one u stanovitoj mjeri određuju opseg intervencija u razvijatku.

Stoga su u procesu izrade Strateškog razvojnog programa razmatrana i primjenjivana određena načela koja su prikazana u sljedećem grafičkom prikazu:

2. SWOT ANALIZA

Pojam, odnosno naziv SWOT analiza, predstavlja skraćenicu od četiri engleske riječi, koje u prijevodu znače:

Strengths – snage

Weaknesses – slabosti

Opportunities – mogućnosti (šanse, prilike)

Threats – prijetnje (opasnosti).

SWOT analiza je dobila takav naziv zbog toga što je njezina osnovna ideja da omogući razvojno ponašanje.

Na taj način SWOT analiza omogućava prepoznavanje pozitivnih i negativnih faktora i daje mogućnost da se na njih blagovremeno utječe. SWOT analiza omogućava da se utvrdi gdje se u sadašnjoj situaciji jedinica lokalne samouprave nalazi, koje su joj glavne prednosti i slabosti, kakve su joj šanse i koje su prepreke da se stigne do planiranih ciljeva u budućnosti. SWOT analiza je analitički okvir menadžmenta za dobivanje relevantnih informacija organizacije o samoj sebi i o okolini u kojoj djeluje sada i u budućnosti sa svrhom utvrđivanja strateških prilika i prijetnji u okolini te vlastitih strateških snaga i slabosti.

Ona omogućava menadžmentu da razvije strategiju na temelju relevantnih informacija o organizaciji i okolini. SWOT analiza se zasniva na pretpostavci da će Općina postići najveći strateški uspeh maksimiziranjem vlastitih snaga i prilika u okolini uz istovremeno minimiziranje prijetnji i slabosti, odnosno najboljom upotrebom unutrašnjih snaga u korištenju mogućnosti iz okoline.

Snage i slabosti označavaju više ili manje stabilna unutarnja svojstva razmatrane stukture na koja dionici mogu direktno utjecati poduzimanjem određenih mjera.

Mogućnosti i prijetnje upućuju na vanjske, više–manje dinamične strukture, na čije stanje i intenzitet dionici nemaju izravan utjecaj poduzimanjem adekvatnih mjera.

Način postupanja kod SWOT analize:

Što promatramo?

Točno prepoznavanje predmeta analize (sektorski i/ili prostorno)

Koja unutarnja svojstva ima razmatrana struktura?

Svaki predmet analize ima u određeno vrijeme specifičnu unutarnju strukturu, a svako obilježje strukture ima pozitivan ili negativan utjecaj na razvitak (snage i slabosti)

- ✓ Prepoznavanje postojećih unutarnjih strukturalnih obilježja
- ✓ Ocjena unutarnjih obilježja strukture i kategorizacija u snage ili slabosti

Koji su vanjski utjecaji?

Vanjski čimbenici utječu na svaki predmet analize, pri čemu neki od tih čimbenika potiču razvitak, a neki ga sprečavaju (mogućnosti i prijetnje)

- ✓ Prepoznavanje postojećih vanjskih utjecaja
- ✓ Ocjena vanjskih utjecaja i kategorizacija u mogućnosti ili prijetnje.

Radna skupina u suradnji s konzultantima izradila je SWOT analizu kojom su obuhvaćena ključna područja razvoja općine Slavonski Šamac.

SWOT analiza područja Općine s aspekta ruralnog razvoja

SNAGE	SLABOSTI
▪ tradicija poljoprivrednih djelatnosti ▪ udio korištenog poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini Općine ▪ kvaliteta tla i klimatski uvjeti povoljni za razvoj održive poljoprivrede ▪ velik broj OPG-a ▪ razvijeno ratarstvo i voćarstvo ▪ kvaliteta proizvedenog voća ▪ povoljan geoprometni položaj Općine ▪ značajni prirodni resursi za razvoj ruralnog turizma (rijeka Sava, jezero Šoderica – Topolje, šume) ▪ kategorizacija naselja Kruševica u tur. razred „C“ ▪ savska biciklistička staza ▪ kulturno-tradicione manifestacije i događanja ▪ graditeljska, povijesna i sakralna baština ▪ očuvanje tradicijskih vrijednosti i promoviranje kulturnog identiteta ▪ ekološki čisto i nezagadeno područje ▪ uspostavljen sustav gospodarenja otpadom na području Općine ▪ postavljeni zeleni otoci ▪ niska razina proizvedenog otpada po stanovniku	▪ male parcele poljoprivrednog zemljišta ▪ trend smanjenja obradivog poljoprivrednog zemljišta ▪ primjena konvencionalne poljoprivrede ▪ mali broj ekoloških proizvođača ▪ neorganiziranost poljoprivrednih proizvođača ▪ visoki troškovi proizvodnje ▪ niske otkupne cijene ▪ mali proizvodni kapaciteti OPG-a ▪ nizak udio prerađe primarnih poljoprivrednih proizvoda ▪ nedovoljna izgrađenost prerađbenih kapaciteta ▪ nedovoljno informirani i educirani poljoprivredni proizvođači ▪ nedovoljan broj proizvođačkih organizacija ▪ nedovoljno iskorišteni potencijali za razvoj specifičnih oblika turizma ▪ nedovoljno izgrađena javna turistička infrastruktura ▪ nedovoljna promidžba turističkih potencijala Općine ▪ nepostojanje turističke zajednice ▪ nedovoljan broj privatnih turističkih inicijativa ▪ nedovoljno umrežavanje lokalnih dionika u svrhu razvoja turističke ponude ▪ nedostatak smještajnih kapaciteta ▪ nedovoljno razvijena svijest stanovništva o održivom razvoju i zaštiti okoliša ▪ pojava divljih odlagališta otpada ▪ nedovoljna primjena mjera energetske učinkovitosti ▪ nedovoljna promidžba i korištenje EE i OIE
MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
▪ povećanje broja ekoloških proizvođača u poljoprivredi ▪ sinergijski razvoj poljoprivrede i turizma ▪ razvoj specifičnih oblika turizma – sportsko-rekreacijski, kupališni, izletnički, cikloturizam, fototurizam, tranzitni turizam ▪ razvoj turističkih djelatnosti na OPG-ima ▪ kreiranje i provedba prekograničnih turističkih projekata ▪ unapređenje sustava gospodarenja otpadom ▪ poticanje mjera EE i primjene OIE u kućanstvima na području Općine ▪ korištenje nacionalnih i EU fondova i programa za realizaciju projekata	▪ napuštanje sela ▪ promjene zakonskih propisa u poljoprivredi ▪ kašnjenja u isplati poticaja za poljoprivredu ▪ prirodne nepogode (suše, poplave) ▪ nedovoljna proračunska sredstva za financiranje infrastrukturnih turističkih projekata ▪ nedostatak domaćih i stranih investicija

SWOT analiza lokalnog gospodarstva na području općine Slavonski Šamac:

SNAGE	SLABOSTI
▪ prostorni plan kao temelj razvoja infrastrukturnih projekata ▪ povoljan geoprometni položaj ▪ blizina graničnog prijelaza s BiH i rijeke Save ▪ pristanište za riječni promet ▪ razvijena cestovna mreža i dobra prometna povezanost ▪ magistralna pomoćna željeznička pruga ▪ izgrađen sustav vodoopskrbe na području Općine ▪ sustav odvodnje - dio aglomeracije Slavonski Šamac, Kruševica, Sikirevci ▪ izgrađen sustav javne rasvjete na cijelokupnom području Općine ▪ izgrađene nove mrtvačnice na grobljima ▪ kontinuirana ulaganja u održavanje prometnica, komunalne i energetske infrastrukture ▪ kontinuirana ulaganja u realizaciju infrastrukturnih projekata ▪ uspostavljena poslovna zona Slavonski Šamac ▪ djelomično izgrađena infrastruktura u poslovnoj zoni ▪ potpisani predugovori i ugovor za naseljavanje poslovne zone ▪ institucionalna podrška poduzetnicima (JLS, županijska i privatne razvojne agencije) ▪ tradicija obrta i poduzetništva ▪ najveći udio aktivnih tvrtki u prerađivačkoj industriji ▪ tradicija bavljenja eksploatacijom pjeska i šljunka iz rijeke Save	▪ dotrajalost postojeće cestovne infrastrukture ▪ mali broj priključaka na vodoopskrbni sustav ▪ neizgrađen sustav odvodnje otpadnih voda ▪ neizgrađen pročišćivač otpadnih voda ▪ sakupljanje otpadnih voda putem sabirnih/septičkih jama ▪ nedovoljno kvalitetni poljoprivredni putevi na području Općine ▪ nedovoljno izgrađeni hidromelioracijski objekti i sustavi ▪ postojeći nasipi ne osiguravaju potpunu zaštitu od poplava ▪ energetski neučinkovita javna rasvjeta ▪ visoka investicijska ulaganja potrebna za realizaciju projekta poslovne zone ▪ visoka stopa nezaposlenosti ▪ nedovoljno razvijena proizvodnja proizvoda s visoko dodanom vrijednošću ▪ mali broj novootvorenih radnih mjesta ▪ značajan udio mlađih u ukupnoj nezaposlenosti ▪ neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada ▪ odlazak mlađih obrazovanih ljudi u druga područja ▪ nedovoljna educiranost poduzetnika i obrtnika ▪ nedovoljno korištenje inovacija i novih tehnologija ▪ nedovoljna primjena mjera EE i OIE u poduzetništvu i obrnicištvu ▪ nedovoljna informiranost i educiranost poduzetnika i obrtnika za korištenje EU fondova ▪ nedovoljno umrežavanje i suradnja poduzetnika i obrtnika
MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
▪ eksploatacija mineralnih dobara ▪ izgradnja riječne infrastrukture ▪ korištenje nacionalnih i EU fondova i programa za realizaciju projekata	▪ slaba razvijenost područja (II. skupina prema indeksu razvijenosti) ▪ spor proces revitalizacije gospodarstva ▪ ugroženost od poplava ▪ nedovoljna proračunska sredstva za financiranje projekata prometne i komunalne infrastrukture ▪ usporenost državne administracije u ishođenju potrebnih dozvola i suglasnosti za infrastrukturne projekte ▪ zabrana eksploatacije pjeska i šljunka iz rijeke Save ▪ nedostatak domaćih i stranih investicija

SWOT analiza područja Općine s aspekta društvenog i socijalnog razvoja:

SNAGE	SLABOSTI
▪ postojeći društveni domovi kao središta održavanja društvenih događanja na području Općine ▪ dobro funkcioniranje Općine kao tijela javne vlasti ▪ aktivni Mjesni odbori ▪ provedba programa predškole ▪ postojanje institucija koje pružaju formalno osnovnoškolsko obrazovanje ▪ zadovoljavajuća razina zdravstvene zaštite ▪ 18 registriranih udruga ▪ djelomično izgrađena sportska infrastruktura ▪ relativno zadovoljavajuća suradnja unutar udruga ▪ nekoliko prepoznatljivih kulturno-tradicijskih i sportskih događanja ▪ članstvo u LAG-u „Slavonska ravnica“	▪ dotrajalost i slaba opremljenost društvenih domova ▪ loša opremljenost dječjih igrališta ▪ nedovoljno razvijeni društveni i kulturni sadržaji ▪ nepostojanje dječjeg vrtića na području Općine ▪ nema kulturnih ustanova (knjižnica, muzej) ▪ nema savjeta mladih ▪ nepostojanje neformalnih oblika obrazovanja ▪ nepostojanje objekata socijalne skrbi ▪ slabи upravljački, finansijski i operativni kapaciteti organizacija civilnog društva ▪ nedovoljna informiranost i educiranost udruga o mogućnostima korištenja EU fondova i programa ▪ nedovoljna informiranost i educiranost udruga o pripremi i izradi projekata ▪ nedovoljno razvijen volonterizam ▪ nedovoljno razvijeno socijalno poduzetništvo ▪ nedovoljna suradnja između organizacija civilnog društva ▪ nezainteresiranost i nemotiviranost stanovništva za sudjelovanje u procesima planiranja razvoja ▪ nedovoljno razvijena svijest stanovništva o potrebi cjeloživotnog obrazovanja
MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
▪ poticanje cjeloživotnog obrazovanja ▪ razvoj volonterizma ▪ razvoja socijalnog poduzetništva ▪ poticanje integracije socijalno osjetljivih skupina stanovništva ▪ prekogranična suradnja ▪ korištenje nacionalnih i EU fondova i programa za realizaciju projekata	▪ sve veći broj korisnika socijalne skrbi koji ne mogu ostvariti adekvatnu skrb u vlastitoj obitelji ▪ finansijska neodrživost organizacija civilnog društva

3. VIZIJA RAZVOJA OPĆINE SLAVONSKI ŠAMAC

Vizija na latinskom jeziku „visio“ predstavlja pojavu, prikaz, misao. S aspekta strateškog planiranja i upravljanja znači predodžbu, odnosno zamisao, osobito nekog budućeg stanja ili događaja.

Vizija je sažeti prikaz budućeg željenog stanja na području općine Slavonski Šamac. Vizija se pojavljuje kao polazište i odredište u procesu strateškog planiranja i u implementaciji strateškog plana, smjer i putokaz kojim putem treba krenuti, da bi se u definiranom vremenskom razdoblju stiglo na odredište. Budući da je Strateškim razvojnim programom obuhvaćena projekcija razvoja do 2019. godine, vizija će sažeti prikaz budućeg željenog stanja za navedeno razdoblje.

Kao ruralno područje, vizija razvoja općine Slavonski Šamac temelji se na povoljnem geografskom i geoprometnom položaju, na očuvanim i raznolikim prirodnim resursima, tradicionalnim gospodarskim djelatnostima, te očuvanim tradicijskim vrijednostima i baštini.

VIZIJA RAZVOJA OPĆINE SLAVONSKI ŠAMAC DO 2019. GODINE

Općina Slavonski Šamac područje je s razvijenim proizvodnim i prerađivačkim djelatnostima. Potencijali rijeke Save i prirodni resursi na održiv se način koriste u svrhu razvoja specifičnih oblika turističke ponude ruralnog turizma u sinergiji s ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom. Uz očuvane tradicijske vrijednosti i običaje, kvalitetne i raznolike društvene sadržaje, te aktivnu lokalnu zajednicu, područje Općine perspektivno je za život i rad mlađih obitelji.

4. STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE

Na temelju ocjene postojećeg stanja, naputaka s regionalne i nacionalne razine, europskih smjernica, te primjenom znanja, vještina i iskustva, definirani su strateški ciljevi razvoja općine Slavonski Šamac koji će kroz prioritete i mjere dovesti do približnog ostvarenja razvojne vizije.

1. CILJ: ODRŽIVI RURALNI RAZVOJ

2. CILJ: RAZVOJ KONKURENTNOG LOKALNOG GOSPODARSTVA

3. CILJ: POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVOTA I JAČANJE SOCIJALNE UKLJUČENOSTI

Razvojni prioriteti u okviru Strateškog razvojnog programa definirani su na temelju:

- postojećeg stanja u svim sektorima analiziranog u ocjeni postojećeg stanja
- snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji identificiranih SWOT analizom
- lokalnih razvojnih potencijala
- operativnosti i provedivosti kroz konkretne razvojne projekte.

Prioriteti definiraju ona područja razvoja na koja će se općina Slavonski Šamac usredotočiti i uložiti financijska sredstva i ljudske kapacitete, kako bi ostvarila željene rezultate. Istodobno, osigurat će se namjensko i strateški opravdano investiranje proračunskih sredstava i osigurati okvir za privlačenje drugih izvora financiranja.

STRATEŠKI CILJEVI	PRIORITETI	MJERE
1. Održivi ruralni razvoj	1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora 1.2. Razvoj ruralnog turizma i njegovih podoblika 1.3. Zaštita okoliša i prirodnih resursa	1.1.1. Razvoj poljoprivredne proizvodnje temeljene na resursima i potražnji na tržištu 1.1.2. Unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju 1.1.3. Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača 1.2.1. Izgradnja turističke infrastrukture 1.2.2. Razvoj turističkih proizvoda i usluga 1.2.3. Marketing turističke destinacije 1.3.1. Učinkovito korištenje energije 1.3.2. Promoviranje i jače korištenje obnovljivih izvora energije 1.3.3. Održivo gospodarenje otpadom
2. Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva	2.1. Unapređenje postojeće i izgradnja nove infrastrukture 2.2. Jačanje konkurentnosti poduzetnika i obrtnika	2.1.1. Poboljšanje prometne infrastrukture 2.1.2. Poboljšanje komunalne infrastrukture 2.1.3. Poboljšanje poduzetničke infrastrukture 2.1.4. Poboljšanje poljoprivredne infrastrukture 2.2.1. Podizanje razine tehnološke opremljenosti i primjena inovacija 2.2.2. Stjecanje novih znanja i vještina
3. Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti	3.1. Poboljšanje razine društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja 3.2. Visoka razina zdravstvene i socijalne skrbi i usluga 3.3. Ulaganje u znanje i ljudske resurse 3.4. Jače uključivanje civilnog društva u razvoj zajednice	3.1.1. Unapređenje društvene i kulturne infrastrukture i sadržaja 3.1.2. Unapređenje sportske infrastrukture i sadržaja 3.2.1. Unapređenje zdravstvene i socijalne infrastrukture 3.2.2. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja stanovništva 3.3.1. Unapređenje formalnog sustava odgoja i obrazovanja 3.3.2. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja stanovništva 3.4.1. Unapređenje kapaciteta organizacija civilnog društva 3.4.2. Poticanje razvoja volonterizma i socijalnog poduzetništva 3.4.3. Umrežavanje i jačanje suradnje organizacija civilnog društva

Strateški cilj 1: Održivi ruralni razvoj

S obzirom na prirodne resurse i tradiciju bavljenja poljoprivrednim djelatnostima, zadržavanje ruralnih obilježja i tradicije, usmjeravanje poljoprivrede prema održivom razvoju i visokoprihodovnoj proizvodnji ključno je za podizanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora na području općine Slavonski Šamac. Preusmjeravanjem proizvodnje primarnih poljoprivrednih proizvoda na proizvode s visokom dodanom vrijednošću na okolišno prihvatljiv i održiv način, uz poticanje umrežavanja poljoprivrednika ostvarit će se pozitivni ekonomski učinci, ali i poboljšati kvaliteta života na području Općine.

Uz poljoprivredu, razvijene turističke djelatnosti svakako su jedan od uspješnih modela održivog razvoja područja Općine koji će povezati prirodne, kulturne, povijesne i ostale resurse u kvalitetnu turističku ponudu. Razvoj ruralnog turizma i njegovih podoblika doprinijet će proširenju na nepoljoprivredne djelatnosti što čini vrlo značajan segment u razvoju područja općine Slavonski Šamac kao ruralnog područja. Razvoj ruralnog turizma nužno je započeti unapređenjem turističke infrastrukture, razvojem cjelovitih turističkih proizvoda i sadržaja, izgradnjom imidža i povećanjem prepoznatljivosti Općine, te njezinom promocijom kao atraktivne i lako dostupne turističke lokacije, koja nudi selektivne i specijalizirane turističke proizvode i usluge. U tom je smislu za uspješnost turizma od presudne važnosti komplementarno djelovanje s drugim djelatnostima, posebice poljoprivredom, kako bi se povezale sve sastavnice turističke ponude.

Jednu od temeljnih odrednica razvoja općine Slavonski Šamac kao izrazito ruralnog područja svakako čini gospodarenje na načelima održivosti koje će doprinijeti očuvanju prirode i okoliša. Navedeno uključuje održivo gospodarenje energijom kontinuiranom primjenom mjera energetske učinkovitosti i jačim korištenjem obnovljivih izvora energije, ali i racionalnim i održivim gospodarenjem otpadom na području Općine.

Razvojni prioriteti definirani u okviru strateškog cilja 1:

- Prioritet 1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora
- Prioritet 1.2.: Razvoj ruralnog turizma i njegovih podoblika
- Prioritet 1.3.: Zaštita okoliša i prirodnih resursa.

Razvojne mjere u okviru prioriteta 1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora

Naziv mjere: Razvoj poljoprivredne proizvodnje temeljene na resursima i potražnji na tržištu

Opis mjere: Razvoj područja općine Slavonski Šamac bit će uspješan onoliko koliko je konkurentna i održiva poljoprivreda kao njegova primarna odrednica. Zbog toga se lokalna poljoprivredna proizvodnja mora restrukturirati i prilagoditi uvjetima na tržištu, tako da može ponuditi proizvode koji će kvalitetom i cijenom biti prepoznatljivi i konkurentni. Stoga je prije svega potrebno izvršiti analizu poljoprivrednih potencijala na području Općine, ali i cjelokupnog poljoprivrednog sektora kako bi se moglo pristupiti kvalitetnom planiranju i restrukturiranju poljoprivredne proizvodnje. Također, nužan je prijelaz s tradicionalne na ekološku poljoprivrednu proizvodnju, prije svega zbog veće tržišne valorizacije, ali i zaštite i očuvanja okoliša. Sukladno navedenome, u okviru predložene mjeru obuhvaćene su aktivnosti izrade sektorske razvojne dokumentacije, promoviranje ekološke proizvodnje, informiranje i educiranje poljoprivrednika o ekološkoj proizvodnji, ali i subvencioniranje ekoloških proizvođača s područja Općine.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjeru: poljoprivredni subjekti / općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Ministarstvo poljoprivrede, EU fondovi i programi

Pokazatelji: izrađena Strategija razvoja održive poljoprivrede, broj definiranih strateških ciljeva, prioriteta i mjeru, broj projekata uključenih u Program, broj izrađenih informativnih i promotivnih materijala, broj održanih edukacija, broj sudionika edukacija, broj registriranih ekoloških proizvođača, kg/l utrošenih organskih gnojiva i bioloških sredstava u poljoprivrednoj proizvodnji, broj registriranih ekoloških proizvođača, broj certificiranih eko- proizvoda

Naziv mjere: Unapređenje uvjeta za održivu poljoprivrednu proizvodnju

Opis mjere: Jedno od glavnih obilježja poljoprivrednog sektora na području Općine čine i usitnjeni posjedi, zastarjela poljoprivredna mehanizacija, ali i nedovoljna primjena suvremenih tehnologija u proizvodnim procesima. Kako bi se osigurale osnovne pretpostavke za konkurentnu i održivu poljoprivrednu proizvodnju na području općine Slavonski Šamac, prije svega potrebno je provesti geodetsko-katastarsku izmjenu zemljišta, okupnjavanje poljoprivrednog zemljišta, ali i ulaganja u unapređenje infrastrukture za proizvodnju, preradu i skladištenje, kao i modernizaciju poljoprivredne mehanizacije. U okviru ove mjere obuhvaćena su i ulaganja u proizvodne objekte, prerađivačke i skladišne objekte, u nabavu suvremene mehanizacije, te uvođenje novih tehnologija i tehnoloških procesa u proizvodnju.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: Državna geodetska uprava / Agencija za poljoprivredno zemljište / poljoprivredni subjekti / općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Ministarstvo poljoprivrede, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj poljoprivrednih parcela većih od 5 ha, broj izgrađenih proizvodnih objekata, broj izgrađenih skladišnih objekata, broj izgrađenih objekata za preradu, broj ulo hladnjaka, broj kupljene nove poljoprivredne mehanizacije

Naziv mjere: Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača

Opis mjere: Jedan od najznačajnijih problema poljoprivrednih proizvođača s područja općine Slavonski Šamac je njihova relativno mala veličina i tržišni značaj, što uvjetuje visoke troškove proizvodnje i distribucije. Postizanje konkurentnosti na tržištu moguće je jedino kroz udruživanje u različite proizvođačke organizacije, poput zadruga i klastera koje će svojom veličinom, operativnim i finansijskim kapacitetima, te ljudskim resursima biti konkurentne na tržištu. Podizanje razine konkurentnosti moguće je ostvariti sinergijskim djelovanjem, tj. razvojem poljoprivrednih i turističkih djelatnosti, posebice razvojem turističkih djelatnosti na seoskim poljoprivrednim gospodarstvima koja će omogućiti proizvodnju i izravnu prodaju tradicionalnih poljoprivredno-prehrabrenih proizvoda na kućnom pragu. Također, za podizanje konkurentnosti vrlo je značajno poboljšanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda, veći udio prerade poljoprivrednih proizvoda, ali i poticanje proizvodnje visokoprihodovnih kultura. S obzirom da ljudski resursi čine jednu od ključnih odrednica razvoja poljoprivrede, potrebna su i kontinuirana ulaganja u unapređenje ljudskih potencijala, posebice podizanje razine informiranosti i educiranosti poljoprivrednih proizvođača, ali i poticanje mladih na bavljenje poljoprivrednim djelatnostima. U okviru ove mjere, a značajno za podizanje konkurentnosti, obuhvaćeno je i uvođenje suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, zaštita i standardizacija poljoprivrednih proizvoda, ali i kontinuirano praćenje i primjena nacionalnih i europskih standarda.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: poljoprivredni subjekti/ općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Ministarstvo poljoprivrede, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj registriranih poljoprivredno-proizvođačkih organizacija na području Općine, broj članova poljoprivredno-proizvođačkih organizacija, broj registriranih turističkih obiteljskih gospodarstava, broj objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda, broj strojeva i opreme za preradu poljoprivrednih proizvoda, struktura i površine uzgajanih kultura na području Općine, broj izrađenih informativnih materijala, broj održanih edukativnih radionica za poljoprivrednike, broj sudionika edukativnih radionica, broj certificiranih poljoprivrednih proizvoda, broj poljoprivrednih proizvoda koji nose oznaku kvalitete, broj poljoprivrednika koji su uveli standarde kvalitete

Razvojne mjere u okviru prioriteta 1.2. Razvoj ruralnog turizma i njegovih podoblika

Naziv mjere: Izgradnja turističke infrastrukture

Opis mjere: Kako turistička infrastruktura predstavlja osnovni preduvjet za dolazak turista/posjetitelja na područje općine Slavonski Šamac, u okviru predložene mjeru predviđena su ulaganja u razvoj kako javne turističke infrastrukture, tako i one u vlasništvu privatnih turističkih subjekata. Navedeno se posebice odnosi na infrastrukturu koja će omogućiti razvoj posebnih oblika ruralnog turizma poput cikloturizma, sportsko-rekreacijskog, izletničkog, foto turizma, lovnog, te agroturizma. Predložena mjeru uključuje ulaganja u smještajne i ugostiteljske kapacitete, tematske staze i puteve, šetnice, biciklističke staze, turistička odmorišta i signalizaciju, uspostavu besplatnih wi-fi točaka, te uspostavu turističko-informativne točke.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjeru: općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo turizma, Fond za razvoj turizma, Hrvatska turistička zajednica, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj izgrađenih smještajnih objekata, broj ležajeva, broj turističkih posjeta/noćenja, m/km izgrađenih/uređenih šetnica, puteva, biciklističkih staza, tematskih cesta, broj postavljene turističke signalizacije; broj postavljenih odmorišta, broj wi-fi točaka, broj zaposlenih u turističko-informativnom centru/točki

Naziv mjeru: Razvoj turističkih proizvoda i sadržaja

Opis mjeru: Da bi se kreirala turistička ponuda koja će kontinuirano privlačiti turiste/posjetitelje na područje Općine, potrebno je stvoriti cjelogodišnje kvalitetne motive za dolazak ciljanih skupina gostiju. Budući da područje Općine raspolaže kvalitetnim resursima za razvoj posebnih oblika turizma, predloženom mjerom obuhvaćen je planski razvoj novih turističkih proizvoda i sadržaja na području Općine, a osnovna prepostavka za navedeno je izrada Plana razvoja ruralnog turizma kao strateškog dokumenta koji će detaljno razraditi strateške smjernice i ciljeve budućeg turističkog razvoja Općine.

Također, ovom mjerom obuhvaćene su i aktivnosti edukacije stanovništva o mogućnostima razvoja novih turističkih sadržaja i poticanje obiteljskog poduzetništva u turizmu, poticanje suradnje i partnerstava dionika iz svih sektora (javni, privatni, neprofitni), poticanje revitalizacije tradicijskih obrta, organizacije i provedbe sezonskih manifestacija, sajmova i prodajnih izložbi, rekonstrukcija/adaptacija/sanacija kulturno-povijesnih, sakralnih i ostalih objekata baštine, poticanje rekonstrukcije i adaptacije stambenih i gospodarskih objekata tradicijske arhitekture i njihovog uključivanja u turističku ponudu Općine, te subvencioniranje turističkih projekata od značaja za turističku ponudu Općine od strane lokalne samouprave.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac, privatni subjekti u turizmu

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo turizma, Fond za razvoj turizma, Hrvatska turistička zajednica, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj novih turističkih sadržaja, broj dionika uključenih u izradu Plana razvoja turizma, broj definiranih razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera Planom razvoja turizma, broj provedenih edukacija, broj polaznika edukacija u turizmu, broj zajedničkih turističkih projekata, broj aktivnih tradicijskih obrta, broj provedenih manifestacija/sajmova/izložbi, broj obnovljenih objekata tradicijske arhitekture, broj prodanih suvenira

Naziv mjere: Marketing turističke destinacije

Opis mjere: Ključ uspjeha u turizmu svakako je dosljedna primjena marketinga i marketinških alata bez kojih nema uspješne turističke destinacije. Prepoznatljive vrijednosti općine Slavonski Šamac koje će privući posjetitelje i direktno utjecati na gospodarski razvoj lokalne zajednice potrebno je predstaviti široj javnosti i potencijalnim ciljanim skupinama turista/posjetitelja. S obzirom da su nositelji marketinških aktivnosti uobičajeno turističke zajednice koje pružaju značajnu institucionalnu potporu razvoju turizma, u okviru ove mjere predviđeno je osnivanje turističke zajednice na području Općine. S obzirom na veličinu Općine, broj stanovnika, broj potencijalnih turističkih sadržaja i dionika, te da Općina ne cilja na razvoj masovnog turizma, preporuča se osnivanje zajedničke turističke zajednice sa susjednom općinom Sikirevci s kojom je moguće dijeliti troškove rada, ali i zajedničko korištenje resursa.

Kako bi se povećala prepoznatljivost područja Općine na turističkom tržištu, u okviru predložene mjere predviđena su ulaganja u izradu promidžbenih turističkih materijala – letaka, brošura, kataloga, karti, postavljanje informativnih i interpretativnih sadržaja, izrada web stranica turističke zajednice putem koje će se predstaviti svi sadržaji, proizvodi i turistički potencijali na području Općine. Također, putem različitih i specijaliziranih manifestacija i sajmova potrebno je promovirati turističke potencijale, ali i putem društvenih mreža koje su postale neizostavan alat za privlačenje gostiju.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac, privatni subjekti u turizmu

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo turizma, Fond za razvoj turizma, Hrvatska turistička zajednica, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj zaposlenih u TZ, broj tiskanih letaka/brošura/kataloga/karti, broj postavljenih informativnih i interpretativnih sadržaja, broj posjeta web stranici, broj posjećenih sajmova, broj korisničkih profila na društvenim mrežama

Razvojne mjere u okviru prioriteta 1.3. Zaštita okoliša i prirodnih resursa

Naziv mjere: Učinkovito korištenje energije

Opis mjere: Biti energetski učinkovit znači uporabiti manju količinu energenata za grijanje ili hlađenje prostora, rasvjetu, proizvodnju raznih proizvoda, pogon vozila i dr. Energetska učinkovitost prepoznata je kao najjeftiniji i najbrži način postizanja ciljeva održivog razvoja. Održivost uvelike ovisi o načinu na koji se u jedinicama lokalne samouprave gospodari i upravlja potrošnjom energije, stoga je i uloga gospodarenja energijom u postizanju održivog razvoja općine Slavonski Šamac vrlo značajna. Predložene mjere planirane su na dvije razine: 1. u domeni Općine kao lokalne samouprave kojima se direktno implementiraju aktivnosti energetske učinkovitosti, poput modernizacije postojeće javne rasvjete ekološkim i energetskim učinkovitim rasvjetnim tijelima, plinofikacije područja Općine, provedbe energetskih pregleda i ishodenja energetskih certifikata, adaptacije i obnove javnih objekata po načelima EE, 2. subvencioniranje projekata povećanja energetske učinkovitosti, ali i aktivnosti kojima će se podići razina svijesti stanovništva o potrebi primjene mera EE u svakodnevnom životu i utjecaja koje iste imaju na okoliš i ljude – informiranje i educiranje stanovništva, te promoviranje energetske učinkovitosti.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac / Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj obnovljenih javnih objekata, broj obnovljenih poslovnih objekata, broj obnovljenih stambenih objekata, broj edukacija / javnih tribina o primjeni mjera energetske učinkovitosti, broj izrađenih promotivnih materijala, broj dodijeljenih subvencija za primjenu mjera energetske učinkovitosti, broj novih rasvjetnih tijela, ukupna potrošnja električne energije u kWh za sustav javne rasvjete, ukupni troškovi sustava javne rasvjete

Naziv mjere: Promocija i jače korištenje obnovljivih izvora energije

Opis mjere: Zakonskom energetskom regulativom u Republici Hrvatskoj potiče se korištenje obnovljivih izvora energije koji se dobivaju iz prirode te se mogu obnavljati, a danas se sve više koriste zbog svoje neškodljivosti prema okolišu, ekonomičnosti, ali i vrlo pozitivnog socio-ekonomskog utjecaja. Čist i očuvan okoliš jedna je od konkurenčkih prednosti područja općine Slavonski Šamac zbog čega je potrebno razviti i implementirati učinkovit sustav zaštite okoliša, kao i kontinuirano poticati upotrebu obnovljivih izvora energije. Kako bi se povećalo korištenje obnovljivih izvora energije na području općine Slavonski Šamac, u okviru predložene mjeru planirane su aktivnosti podizanja razine svijesti svih dionika lokalne zajednice o potrebi o uporabi obnovljivih izvora energije i to prije svega kroz aktivnosti informiranja i educiranja. S obzirom da je poljoprivreda jedan od primarnih gospodarskih sektora na području Općine, potrebno je poticati poljoprivrednike na uporabu biomase (slama, kukuruzovina, stabljike suncokreta, koštice višanja, kore od jabuka i sl.) koja se može koristiti kao gorivo u potrošnji energije za proizvodnju toplinske energije i zagrijavanje tople vode. Također, predloženom mjerom je predviđeno poticanje ugradnje solarnih kolektora i fotonaponskih panela u poslovnim i stambenim objektima, ali i ugradnje istih na objektima u društvenom vlasništvu.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac / Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Ministarstvo zaštite okoliša, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj edukacija / javnih tribina o uporabi obnovljivih izvora energije, broj izrađenih informativno-promotivnih materijala, broj izgrađenih postrojenja na biomasu, broj poslovnih objekata s ugrađenim solarnim kolektorima i fotonaponskim sustavima, broj javnih objekata s ugrađenim solarnim kolektorima, broj stambenih objekata s ugrađenim solarnim kolektorima, ukupan broj ugrađenih solarnih kolektora na području Općine, broj korisnika subvencija za primjenu obnovljivih izvora energije, stopa smanjenja potrošnje energije iz konvencionalnih izvora

Naziv mjere: Održivo gospodarenje otpadom

Opis mjere: Jedan od značajnijih problema u području zaštite okoliša svakako je neodgovarajuće gospodarenje otpadom. Svjesna činjenice da otpad predstavlja strateški resurs čija se materijalna i energetska svojstva itekako mogu kvalitetno iskoristiti, općina Slavonski Šamac orientirala se prema uvođenju suvremenog sustava gospodarenja otpadom, čiji je primarni cilj sprečavanje nastanka otpada. Sukladno navedenome, predloženom mjerom obuhvaćene su aktivnosti poboljšanja sustava prikupljanja, selektiranja, zbrinjavanja, prerade i uporabe otpada i to provedbom edukativno-informativnih aktivnosti, izgradnjom infrastrukture za odlaganje otpada, nabavom opreme za kvalitetno razvrstavanje otpada, poboljšanjem sustava naplate, ali i poticanjem uporabe i prerade otpada.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac/ Komunalna tvrtka

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Ministarstvo zaštite okoliša, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj izgrađene infrastrukture za odlaganje komunalnog otpada (odlagalište), površina izgrađenog odlagališta otpada, broj spremnika za posebne vrste otpada, broj postavljenih zelenih otoka, ukupna količina prikupljenog komunalnog otpada, ukupna količina prikupljenog biorazgradivog otpada, broj provenih informiranja / edukacija / javnih tribina, broj sudionika edukacija / javnih tribina, broj izrađenih promotivnih materijala

Strateški cilj 2: Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva

Jedan od osnovnih preduvjeta razvoja gospodarstva na području općine Slavonski Šamac je osiguranje infrastrukturnih uvjeta za jačanje malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva. Potreba za infrastrukturom proizlazi iz potreba da se stvore bolji uvjeti poslovanja, ali i svladaju udaljenosti. Kvalitetan infrastrukturni razvoj temeljen na realnim razvojnim potrebama osnova je ne samo s gospodarskog aspekta, nego i sveobuhvatnog razvoja Općine. S obzirom na kompleksnost planiranja, projektiranja, implementacije i održavanja, općina Slavonski Šamac suočena je s mnogim izazovima, kako s finansijskog stanovištva, tako i sa stanovišta poznavanja razvojnih potencijala i potreba cjelokupnog područja. Jedan od najvažnijih zadataka općine Slavonski Šamac u budućem razdoblju sastoji se u stvaranju infrastrukturnih mreža koje će odgovarati zahtjevima gospodarstva, ali i lokalnog stanovništva. Nadalje, trebaju imati odgovarajući kapacitet i sigurnost pružanja usluge, te biti ekonomične.

S druge strane, uz kvalitetnu prometnu i komunalnu infrastrukturu, osnovu za dinamičan gospodarski razvoj čine poduzetničke/poslovne zone kao posebno uređeni građevinski prostori opremljeni s cjelokupnom prometnom, komunalnom i energetskom infrastrukturom. Poduzetnici i obrtnici u takvim prostorima sa sigurnošću mogu investirati u izgradnju i opremanje gospodarskih objekata jer su u zonama osigurani svi preduvjeti za građenje. Uređenim gospodarskim zonama i poticajnim mjerama razvoja gospodarstva stvara se dobra poduzetnička klima, potiče se brži razvoj postojećeg gospodarstva, privlačenje poduzetnika iz okruženja, dok su s druge strane prostori za stanovanje potpuno oslobođeni poduzetničkih aktivnosti.

Kako bi se povećala konkurentnost poduzetnika i obrtnika s područja Općine, ali i njihovih proizvoda, potrebna su i kontinuirana ulaganja u tehnologije i inovacije, ali i znanje i kompetencije jer razvoj gospodarstva mora pratiti suvremene tržišne trendove.

Dinamiziranje razvoja lokalnog gospodarstva na području općine Slavonski Šamac planira se upravo kroz unapređenje postojeće i izgradnju prometne, komunalne, poduzetničke i poljoprivredne infrastrukture. Jačanjem konkurentnosti poduzetnika i obrtnika podiže se razina tehnološke opremljenosti i unapređenje kompetencija poduzetnika/obrtnika.

U tom smislu definirani su i sljedeći razvojni prioriteti u okviru strateškog cilja 2:

2.1. Unapređenje postojeće i izgradnja nove infrastrukture

2.2. Jačanje konkurentnosti poduzetnika i obrtnika

Razvojne mjere u okviru prioriteta 2.1. Unapređenje postojeće i izgradnja nove infrastrukture

Naziv mjere: Poboljšanje prometne infrastrukture

Opis mjere: Nedovoljno razvijena prometna infrastruktura na području Općine otežava razvoj gospodarstva i nepovoljno utječe na kvalitetu života stanovništva, stoga su prijeko potrebna ulaganja u poboljšanje postojeće i izgradnju nove infrastrukture, posebice one koja se nalazi u nadležnosti Općine. U okviru ove mjere obuhvaćena su ulaganja u poboljšanje postojeće i izgradnju nove cestovne infrastrukture i objekata – lokalnih i nerazvrstanih cesta, nogostupa, parkirališta, autobusnih stajališta, nadstrešnica za autobusna stajališta, mjerače brzina, te ostalu infrastrukturu i objekte kojima će se unaprijediti prometna povezanost, te povećati razina sigurnosti u prometovanju svih sudionika. U okviru mjere obuhvaćena su i ulaganja koja nisu u nadležnosti općine Slavonski Šamac, a obuhvaćaju modernizaciju željezničke infrastrukture, te izgradnju riječne infrastrukture.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac / Županijska uprava za ceste / Hrvatske ceste / Luka Slavonski Brod

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, EU fondovi i programi

Pokazatelji: kilometri izgrađenih novih cesta, kilometri obnovljenih cesta, broj parkirališnih mjeseta, broj autobusnih stajališta, broj postavljenih nadstrešnica za autobusna stajališta, broj postavljenih mjerača brzina, broj izgrađenih pristaništa, broj vezova u pristaništima

Naziv mjere: Poboljšanje komunalne infrastrukture

Opis mjere: Kako u urbanim, tako i u ruralnim područjima kontinuiran rast i razvoj gospodarskih aktivnosti zahtijeva visoku razinu izgrađenosti komunalne infrastrukture koji prati potrebe gospodarstva. Iako je na području općine Slavonski Šamac sustav vodoopskrbe u potpunosti izgrađen, vrlo je nizak postotak priključenosti potencijalnih korisnika. S druge strane, otpadne vode još uvijek se prikupljaju putem sabirnih/septičkih jama koje se nekontrolirano ispuštaju u okoliš i zagađuju ga, ali i predstavljaju latentnu opasnost za zdravlje stanovništva. Kako bi se navedena problematika riješila, ovom mjerom predviđene su aktivnosti i ulaganja u poticanje korisnika na priključenje na sustav vodoopskrbne mreže, te izgradnju sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

Također, mjerom su obuhvaćene i aktivnosti uređenja pristupa i okoliša groblja, te javnih objekata i površina na području Općine.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Hrvatske vode, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, EU fondovi i programi

Pokazatelji: kilometri izgrađenog sustava odvodnje otpadnih voda, broj korisnika priključenih na sustav odvodnje, m³ obrađenih otpadnih voda, broj groblja na području Općine, kapaciteti groblja, metri uređenih staza na grobljima, broj nabavljene nove opreme za mrtvačnice

Naziv mjere: Poboljšanje poduzetničke infrastrukture

Opis mjere: Kako bi se potaknule gospodarske aktivnosti na području Općine, potrebno je stvoriti povoljno okruženje za daljnji razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva, primarno osiguranjem infrastrukturnih uvjeta koji će olakšati poslovanje gospodarskih subjekata, ali i povećati njihovu konkurentnost. S obzirom da je općina Slavonski Šamac već uspostavila Poslovnu zonu, te izvršila značajna finansijska ulaganja u izgradnju, potrebno je nastaviti s aktivnostima kako bi se ista u što skorijem vremenu opremila potrebnom infrastrukturom, te stavila na raspolaganje gospodarstvenicima. Sukladno navedenome, potrebno je završiti komunalno opremanje poslovne zone i to radove izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda, s obzirom da je sustav vodoopskrbe i energetski sustav već izgrađen. Također, potrebno je izgraditi i pristupnu cestu navedenoj zoni, ali i utvrditi poticajne mјere za potencijalne stanare poslovne zone. Kako bi se privukli i potencijalni vanjski investitori u zonu, ovom mjerom su obuhvaćene i marketinške aktivnosti, poput izrade promotivnih letaka i brošura, te izrade web stranica.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2018.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, EU fondovi i programi

Pokazatelji: kilometri izgrađene infrastrukture, broj prodanih parcela zemljišta, broj poduzetnika/obrtnika u zoni, broj novozaposlenih, ostvareni prihodi od poreza

Naziv mjere: Poboljšanje poljoprivredne infrastrukture

Opis mjere: S obzirom da se na području Općine poljoprivredni putovi protežu u dužini od 38 km, te da je postojeće stanje u pogledu tehničke kvalitete istih nezadovoljavajući, predloženom mjerom planiraju se ulaganja u poboljšanje stanja postojećih poljoprivrednih putova kako bi se omogućio kvalitetan pristup poljoprivrednom zemljištu, ali i skratilo vrijeme potrebno za pristup određenim parcelama. Također, ovom mjerom su obuhvaćena i ulaganja u kanalsku mrežu na području Općine, poticanje izgradnje sustava navodnjavanja, te zaštite od prirodnih nepogoda na poljoprivrednim gospodarstvima.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, EU fondovi i programi

Pokazatelji: kilometri saniranih postojećih i izgrađenih novih poljoprivrednih putova, kilometri uređene kanalske mreže, kilometri izgrađenih sustava za navodnjavanje, metri postavljenih protugradnih mreža

Razvojne mjere u okviru prioriteta 2.2. Jačanje konkurentnosti poduzetnika i obrtnika

Naziv mjere: Podizanje razine tehnološke opremljenosti i primjena inovacija

Opis mjere: Općenito gledajući, jedno od glavnih obilježja sektora malog i srednjeg poduzetništva te obrtništva čini nedovoljno razvijena tehnološka razina proizvodnje, te nedovoljna primjena inovacija u poslovanju. Trendovi ukazuju na to da su tehnološki napredak kao i drugi čimbenici kvalitete postali glavni impuls podizanja konkurentnosti poduzetnika i obrtnika. Kako sektor malog gospodarstva predstavlja temelj održivog gospodarstva na području Općine, predložena mjera obuhvaća aktivnosti poticanja modernizacije i uvođenja novih tehnologija u proizvodne procese, uvođenja i primjene načela energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, poticanja ulaganja u nove i inovativne proizvode, poticanja korištenja suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, ali i certificiranja i uvođenja standarda kvalitete. Predložena mjera posebice je značajna kada se uzmu u obzir prevladavajuće djelatnosti aktivnih poduzetnika i obrtnika na području općine Slavonski Šamac (prerađivačka industrija, građevinarstvo).

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mјere: općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: vlastita sredstva poduzetnika/obrtnika, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstvo branitelja, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj nabavljenih novih strojeva i opreme, broj obnovljenih proizvodno-poslovnih prostora po načelima energetske učinkovitosti, broj izgrađenih novih proizvodno-poslovnih prostora po načelima EE, broj proizvodno-poslovnih prostora s ugrađenim solarnim panelima i fotonaponskim sustavima, broj novih proizvoda u assortimanu poduzetnika/obrtnika, broj ishođenih certifikata/standarda kvalitete, broj nabavljenih novih softwarea i hardwarea

Naziv mjere: Stjecanje novih znanja i vještina

Opis mjere: Važan segment jačanja konkurentnosti poduzetnika i obrtnika čini kontinuirano stjecanje znanja, vještina i sposobnosti koji su usklađeni s potrebama gospodarstva. Jednom stečena znanja nisu dovoljna za cjeloživotni uspjeh. Razvojem poslovanja poduzetnici i obrtnici nailaze na izazove opstanka i/ili dalnjeg rasta tvrtke za koje nisu dovoljni entuzijazam, spremnost na preuzimanje rizika i fleksibilnost. Značajnu pozornost potrebno je posvetiti razvoju fundamentalnih menadžerskih znanja i vještina koje će omogućiti kvalitetno upravljanje rastom i razvojem. Znanja i vještine koje su neophodne današnjem suvremenom poduzetniku/obrtniku su kreativno razmišljanje, samomotivacija i disciplina, sposobnost rada pod pritiskom, timski rad, određivanje ciljeva, delegiranje, upravljanje ljudima, komunikacijske vještine, kontrola troškova i razumijevanje finansijskih performansi tvrtke, donošenje odluka, marketing i prodaja, te strateško planiranje. Navedena znanja i vještine posebno su značajni kada se uzme u obzir brzina kojom se mijenjaju uvjeti poslovanja na tržištu. Stoga su ovom mjerom obuhvaćene aktivnosti promoviranja obrazovanja i osposobljavanja poduzetnika/obrtnika, poticanja cjeloživotnog obrazovanja poduzetnika i obrtnika i to posebice iz područja finansijskog upravljanja, marketinga i prodaje (internet marketing), trendova na tržištu, zakonske regulative, razvoja proizvoda, te informacijskih tehnologija. Mjerom su obuhvaćene i aktivnosti poticanja poduzetnika na ulaganja u razvoj zaposlenika, razmjene iskustava i dobre prakse, te poticanja primjene inovacija u poslovanju.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: poslovni subjekti / općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: vlastita sredstva poduzetnika/obrtnika, Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo branitelja, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj izrađenih promotivnih materijala, broj objava u elektroničkim i tiskanim medijima, broj održanih infomativnih i edukativnih radionica/seminara, broj poduzetnika/obrtnika koji su sudjelovali na radionicama/seminarima, broj zaposlenika poduzetnika/obrtnika koji su pohađali dodatno obrazovanje/osposobljavanje

Strateški cilj 3: Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti

Jedno od temeljnih obilježja ruralnih područja, pa tako i područja općine Slavonski Šamac je gospodarska nerazvijenost, ali i brojni društveni problemi koji utječu na kvalitetu života lokalnog stanovništva. Socijalna isključenost svakako je jedan od značajnih problema ruralnih područja (posebice prekograničnih), koji nisu isključivo pod utjecajem razine gospodarske razvijenosti nego na njih podjednako snažno utječu i mnogi drugi čimbenici, među ostalima društvene vrijednosti, institucionalno okruženje, demografsko stanje, kretanja u zajednici i sl. Uzroci socijalne isključenosti na području općine Slavonski Šamac povezani su s nedovoljnom zaposlenošću, niskom obrazovnom razinom, ograničenim mogućnostima zapošljavanja i/ili uskim, odnosno zastarjelim znanjima i sposobnostima. Česta je posljedica dugotrajna nezaposlenost i ovisnost o sustavu socijalne skrbi. S povećanim rizikom socijalne isključenosti posebice se suočavaju osobe s posebnim potrebama (invaliditetom), starije osobe, žene, nezaposleni, što je posebno vidljivo u potpomognutim područjima.

Da bi se navedena problematika riješila, potrebno je sustavno djelovati na poboljšanju uvjeta za život i rad stanovništva kako bi se razlike u životnom standardu između ruralnog i urbanog stanovništva smanjile. Navedeno podrazumijeva razvoj raznolikih društvenih sadržaja, kvalitetnu zdravstvenu i socijalnu skrb, ali i aktiviranje lokalnog stanovništva u razvoju svoje zajednice. S obzirom da su glavne tri sastavnice isključenosti nezaposlenost/niska zapošljivost, siromaštvo, te socijalna izolacija, potrebna su kontinuirana ulaganja u znanje i ljudske resurse kroz unapređenje formalnog sustava odgoja i obrazovanja, ali posebice poticanja cjeloživotnog obrazovanja stanovništva.

U tom smislu definirani su i sljedeći razvojni prioriteti u okviru strateškog cilja 2:

3.1. Poboljšanje razine društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja

3.2. Visoka razina zdravstvene i socijalne skrbi i usluga

3.3. Ulaganje u znanje i ljudske resurse

3.4. Jače uključivanje civilnog društva u razvoj zajednice

Razvojne mjere u okviru prioriteta 3.1. Poboljšanje razine društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja

Naziv mjere: Unapređenje društvene i kulturne infrastrukture i sadržaja

Opis mjere: Da bi općina Slavonski Šamac postala sredina privlačna za življenje, osobni i profesionalni razvoj, potrebno je osigurati infrastrukturu i sadržaje koji će zadovoljiti potrebe stanovništva za bilo kojom vrstom formalnih i neformalnih odnosa koji se odvijaju kroz društvena događanja. S obzirom da se većina društvenih i kulturnih događanja na području Općine odvija u društvenim domovima, u okviru ove mjere obuhvaćene su aktivnosti poboljšanja stanja postojećih objekata društvene infrastrukture, ali i izgradnja i opremanje novih objekata koji će biti u funkciji razvoja društvenih i kulturnih događanja i sadržaja. Kako cjelokupni Strateški razvojni program počiva na načelima jednakih mogućnosti za sve, potrebno je omogućiti pristup društvene infrastrukture osobama sa smanjenom pokretljivošću i invaliditetom. Također, u okviru mjere predviđene su i aktivnosti razvoja novih društvenih i kulturnih sadržaja na području Općine, ali i unapređenje suradnje s odgojno-obrazovnim institucijama kako bi se kontinuirano djelovalo na aktivnije uključivanje djece i mlađih u društveni i kulturni život na području Općine.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstvo socijalne politike i mlađih, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj obnovljenih objekata društvene infrastrukture, broj izgrađenih rampi za invalide u objektima društvene infrastrukture, broj kulturnih ustanova, broj članova knjižnice, broj korisnika objekata društvene infrastrukture, broj novih društvenih i kulturnih sadržaja, broj djece i mlađih uključenih u organizaciju i provedbu društvenih i kulturnih sadržaja

Naziv mjere: Unapređenje sportske infrastrukture i sadržaja

Opis mjere: Zdrav i kvalitetan način života direktno se veže uz bavljenje sportskim i rekreativnim aktivnostima, hobijima te kvalitetnim provođenjem vremena u prirodi. Kako je „ovisnost“ o modernim tehnologijama prisutna ne samo u urbanim područjima, ali i raširena među svim skupinama stanovništva, a ne samo mlađima, potrebno je poticati i promicati zdrave oblike provođenja slobodnog vremena, a posebice sportsko-rekreativne aktivnosti. Jedna od osnovnih prepostavki za provedbu navedenog čini osiguranje kvalitetne infrastrukture za sport i rekreaciju koja će biti dostupna svima.

Stoga su ovom mjerom predviđene aktivnosti na uređenju i opremanju postojeće sportske infrastrukture, ali i izgradnja nove i to za sve skupine stanovništva. Navedeno uključuje obnovu postojećih i izgradnju i opremanje novih dječjih igrališta, modernizaciju/izgradnju sportsko-rekreacijskih terena i objekata, te opremanje sportskih udruga i klubova. Kako bi se postigla kvalitetna razina sportskih sadržaja na području Općine, obuhvaćene su i aktivnosti razvoja novih sadržaja i usluga, te sufinanciranje sportskih natjecanja i događanja.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac / sportske udruge i klubovi

Izvori financiranja: Proračun Općine, Brodsko-posavska županija, Hrvatski olimpijski odbor, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo socijalne politike i mladih, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj obnovljenih sportskih terena, broj i vrsta nabavljenih sportske opreme, broj obnovljenih dječjih igrališta, broj novih dječjih igrališta, broj korisnika dječjih igrališta, broj sportskih udruga i klubova, broj članova sportskih udruga i klubova, broj održanih sportskih natjecanja i događanja, broj sudionika sportskih natjecanja i događanja

Razvojne mjere u okviru prioriteta 3.2. Visoka razina zdravstvene i socijalne skrbi i usluga

Naziv mjere: Unapređenje zdravstvene i socijalne infrastrukture

Opis mjere: Mjerljivost kvalitete života na određenom području moguće je ocijeniti razinom zdravstvene i socijalne skrbi. Osnova razvoju navedenog sustava svakako čini i infrastruktura bez koje nije ni moguće pružanje navedenih usluga. Iako na području općine Slavonski Šamac postojeća zdravstvena infrastruktura zadovoljava potrebe stanovništva, planirano intenziviranje socio-ekonomskog razvoja podrazumijeva i promišljanje u osiguranju potrebne infrastrukture u budućem razdoblju. Stoga je ovom mjerom obuhvaćena modernizacija postojećih i izgradnja i opremanje novih socijalnih i zdravstvenih objekata koji će biti dostupni i osjetljivim skupinama stanovništva, poput osoba sa smanjenom pokretljivošću i osobama s invaliditetom.

Razdoblje provedbe: 2017. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: općina Slavonski Šamac, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo zdravljia, Ministarstvo socijalne politike i mladih, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj obnovljenih zdravstvenih objekata, broj nabavljenih nove opreme, broj zdravstvenih djelatnika, broj izgrađenih socijalnih objekata, broj izgrađenih domova za stare i nemoćne, broj izgrađenih rampi za invalide, broj korisnika

Naziv mjere: Unapređenje kvalitete zdravstvenih i socijalnih usluga, te poticanje integracije socijalno osjetljivih skupina stanovništva u zajednicu

Opis mjere: Posljednjih godina na području općine Slavonski Šamac kao posljedica starenja stanovništva javlja se povećana potražnja za zdravstvenim uslugama, dok zbog gospodarske krize, velike nezaposlenosti i sve većeg broja siromašnih, raste broj korisnika socijalne skrbi. Razinu razvijenosti socijalne i društvene osjetljivosti na određenom području moguće je mjeriti uslugama i sadržajima dostupnim posebno osjetljivim skupinama stanovništva poput osoba s posebnim potrebama, žena, djece i mlađih, te starih i nemoćnih. Iako općina Slavonski Šamac programom socijalne skrbi koji kontinuirano provodi na godišnjoj razini nastoji zadovoljiti sve potrebe u socijalnom segmentu razvoja lokalne zajednice, potrebno je uložiti dodatne napore i aktivirati cjelokupnu zajednicu kako bi se navedene skupine stanovništva bolje integrirale u svakodnevnicu, odnosno kako bi im se osigurala što viša razina skrbi. Da bi se navedeno i ostvarilo, ovom mjerom predviđene su aktivnosti poticanja razvoja izvaninstitucionalnih oblika socijalne i zdravstvene skrbi, izrade specifičnih programa poticanja socijalne uključenosti za osjetljive skupine stanovništva, ali i senzibilizacije lokalne zajednice prema navedenim skupinama stanovništva. Također, finansijske i ostale vrste pomoći socijalno osjetljivim skupinama potrebno je, sukladno mogućnostima, kontinuirano provoditi.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac / organizacije civilnog društva

Izvori financiranja: općina Slavonski Šamac, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo socijalne politike i mlađih, Ministarstvo zdravstva, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj organizacija civilnog društva koje pružaju usluge socijalne i zdravstvene skrbi, broj korisnika usluga socijalne i zdravstvene skrbi koje pružaju organizacija civilnog društva, broj angažiranih volontera na pružanju usluga, broj dodijeljenih finansijskih pomoći, broj korisnika socijalnih usluga na području Općine

Razvojne mjere u okviru prioriteta 3.3. Ulaganje u znanje i ljudske resurse

Naziv mjere: Unapređenje formalnog sustava odgoja i obrazovanja

Opis mjere: Jačanje obrazovnog sustava ima vrlo važnu ulogu za razvoj kvalitetnih ljudskih resursa na području općine Slavonski Šamac, posebice promatraljući s ekonomskog aspekta i integriranja u suvremene gospodarske tokove koji zahtijevaju obrazovanu radnu snagu. S prilagodbama u tom smjeru potrebno je započeti na mikro razini i prije svega kroz osiguranje kvalitetnih infrastrukturnih uvjeta za provedbu programa odgoja i obrazovanja. Opremljenost odgojno-obrazovnih ustanova u direktnoj je vezi s kvalitetom izvođenja programa, a time i osposobljavanja budućeg ljudskog kapitala kao nositelja socio-ekonomskih aktivnosti. U pogledu predškolskog odgoja i obrazovanja na području Općine vrlo značajan problem predstavlja nedostatak institucije i kvalitetne infrastrukture za provedbu programa predškole. S druge strane, osnovnoškolsko obrazovanje karakterizira nedovoljna opremljenost za kvalitetno izvođenje nastavnih programa. U okviru predložene mјere obuhvaćena su ulaganja u obnovu, izgradnju i opremanje dječjih vrtića, škola i sportskih dvorana, poticanja suradnje među odgojno-obrazovnim ustanovama, poticanja razvoja novih obrazovnih sadržaja, stipendiranja učenika, subvencioniranja prijevoza za učenike s područja Općine, sufinanciranja darovitih učenika, subvencioniranja vrtića, ali i unapređenja ljudskih resursa u odgojno-obrazovnim ustanovama.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mјere: općina Slavonski Šamac / odgojno-obrazovne institucije

Izvori financiranja: općina Slavonski Šamac, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, EU fondovi i programi

Pokazatelji: broj obnovljenih odgojno-obrazovnih institucija, broj novih odgojno-obrazovnih institucija, broj polaznika dječjeg vrtića, broj polaznika osnovnoškolskog obrazovanja, broj zaposlenih u odgojno-obrazovnim institucijama, broj realiziranih projekata suradnje među odgojno-obrazovnih institucijama, broj novih obrazovnih sadržaja u osnovnoškolskom obrazovanju, broj stipendiranih učenika, broj sudionika učeničkih natjecanja, broj primatelja subvencija za prijevoz, broj zaposlenih u odgojno-obrazovnim ustanovama, broj zaposlenika odgojno-obrazovnih ustanova koji su pohađali edukativne seminare/radionice/usavršavanja

Naziv mjere: Poticanje cjeloživotnog obrazovanja stanovništva

Opis mjere: Najvažniji čimbenik u razvoju društva na području općine Slavonski Šamac je ljudski kapital koji se može izgraditi jedino kontinuiranim ulaganjem u znanje i vještine. Obrazovanje kao ključni element održivog socio-ekonomskog razvijanja područja Općine potrebno je kontinuirano stimulirati s obzirom da službeni podatci ukazuju na relativno nepovoljnu obrazovnu strukturu stanovništva koja ne prati trendove u gospodarstvu. Cilj ove mjere je unaprijediti formalno stečeno obrazovanje, znanje i vještine kako bi se ojačale kompetencije i konkurentnost radne snage na tržištu rada, što će omogućiti lakše zapošljavanje. Navedena mjeru uključuje provedbu aktivnosti promoviranja cjeloživotnog obrazovanja, informiranja stanovništva, osnivanja ustanove za obrazovanje, učenje i kulturu (pučko otvoreno učilište), iniciranja i provedbu edukativnih programa, pružanja potpore programima dokvalifikacije, prekvalifikacije i stručnog usavršavanja, a sve kako bi se unaprijedila obrazovna struktura stanovništva, te olakšao pristup tržištu rada.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac

Izvori financiranja: općina Slavonski Šamac

Pokazatelji: broj izrađenih informativno–promotivnih materijala, broj održanih edukativnih programa, broj polaznika edukativnih programa, broj polaznika programa dokvalifikacija/prekvalifikacija/stručnog usavršavanja

Razvojne mjere u okviru prioriteta 3.4. Jače uključivanje civilnog društva u razvoj zajednice

Naziv mjere: Unapređenje kapaciteta organizacija civilnog društva

Opis mjere: Značajnu ulogu u razvoju općine Slavonski Šamac ima civilno društvo, odnosno udruge i organizacije građana. Međutim, kapaciteti navedenih dionika nisu dovoljno razvijeni da bi na kvalitetan način doprinijeli održivom razvijetu. Iz tog razloga potrebno je usmjeriti napore u unapređenje kapaciteta postojećih udruga i organizacija i to kroz osiguranje materijalnih uvjeta za kvalitetan rad, edukaciju i osposobljavanje članova udruga, edukaciju odgovornih osoba udruga, posebice u dijelu pripreme, izrade i provedbe razvojnih projekata kojima se mogu „povući“ znatna finansijska sredstva, posebice iz europskih fondova i programa. Također, u okviru ove mjeru predviđene su i aktivnosti promoviranja organizacija civilnog društva kao oblika građanskog aktivizma kojim će se nastojati privući veći broj stanovništva, posebice mladih na uključivanje i aktivan doprinos razvoju vlastite lokalne zajednice.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac / udruge i organizacije građana

Izvori financiranja: općina Slavonski Šamac, Brodsko-posavska županija

Pokazatelji: broj javnih prostora ustupljenih udrugama na korištenje, broj nabavljenе nove opreme, broj zaposlenih u udrugama, broj polaznika edukativnih programa/seminara/radionica o pripremi i izradi projektnih prijedloga, broj ostvarenih finansijskih potpora putem prijavljenih projekata, iznosi ostvarenih finansijskih potpora, broj izrađenih informativno-promotivnih materijala, broj izrađenih web stranica udruga

Naziv mjere: Poticanje razvoja volonterizma i socijalnog poduzetništva

Opis mjere: Jedan od načina aktivnog uključivanja civilnog društva u razvoj zajednice obuhvaća poticanje volonterizma kod lokalnog stanovništva, posebice mladih, iz razloga što volonterizam predstavlja jedan od kamenih temeljaca suvremenog civilnog društva. Učeći djecu i mlade o vrijednostima volonterstva i davanja, povećavamo mogućnost da oni kao odrasle osobe nastave aktivno sudjelovati u životu svoje zajednice. Drugi model uključivanja i aktivnijeg angažmana civilnog društva u razvoju zajednice odnosi se na socijalno poduzetništvo koje predstavlja suvremeni model rješavanja društvenih i ekoloških pitanja i koristi se kako bi se potaknuo održivi razvoj, te zapošljavanje na korist široj društvenoj zajednici. Socijalno poduzetništvo izgrađuje temelje za društvene promjene i zadovoljava potrebe zajednice kroz participiranje članova te iste zajednice. Navedena dva modela odabrana su iz razloga što javni sektor na području Općine ne može riješiti sve probleme u lokalnoj zajednici, a civilni sektor raspolaže potencijalima kojima se na inovativan način može brže i učinkovitije suočiti s novim potrebama, te zadovoljiti potrebe većeg broj ljudi. Stoga su u okviru ove mjere planirane aktivnosti promoviranja i poticanja volontiranja na području Općine, posebice među djecom i mladima, poticanja uvođenja volonterizma u sustav odgoja i obrazovanja, provedbe edukativnih radionica o volonterizmu, promoviranja socijalnog poduzetništva, poticanja obrazovanja udruga za socijalno poduzetništvo, te poticanja socijalnih poduzetničkih inicijativa i projekata.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac / udruge i organizacije građana

Izvori financiranja: općina Slavonski Šamac, Brodsko-posavska županija

Pokazatelji: broj izrađenih informativno-promotivnih materijala, broj volonterskih aktivnosti u programima odgoja i obrazovanja, broj volontera u udrugama/organizacijama, broj djece/mladih uključenih u volonterske aktivnosti, broj socijalnih zadruga, broj članova socijalnih zadruga, broj provedenih radionica, broj sudionika radionica, broj provedenih edukacija, broj polaznika edukacija, broj pokrenutih socijalnih poduzetničkih inicijativa

Naziv mjere: Umrežavanje i jačanje suradnje organizacija civilnog društva

Opis mjere: Jedan od najznačajnijih potencijala na području općine Slavonski Šamac je upravo civilno društvo. Jače uključivanje civilnog društva u socio-ekonomski razvoj područja Općine jedno je od temeljnih pretpostavki za poboljšanje kvalitete života na cijelokupnom području općine Slavonski Šamac. Iz ocjene postojećeg stanja civilnog sektora, razvidno je da je s obzirom na veličinu i ukupan broj stanovnika, na području Općine registriran dovoljan broj organizacija civilnog društva od kojih je tek nekoliko značajnije aktivno. Također, svaka od navedenih udruga građana primarno je usmjerenica ka samostalnoj realizaciji projekata i inicijativa u okviru djelovanja, i to uglavnom tradicionalnih manifestacija i događanja, dok zajedničkih projekata i inicijativa gotovo da i nema. S druge strane, kapaciteti postojećih udruga vrlo su ograničeni, kako u finansijskom, tako i u operativnom smislu. Intenziviranje suradnje među udrugama, zajedničko korištenje postojećih resursa, te priprema i provedba zajedničkih projekata itekako mogu doprinijeti razvoju područja Općine i poboljšanju kvalitete života. Također, promatrajući s prostornog aspekta, veliki su potencijali i razvoja projekata prekogranične suradnje s udrugama i organizacijama s područja Bosne i Hercegovine s obzirom na blizinu državne granice, te povezanost ova dva područja.

Razdoblje provedbe: 2015. – 2019.

Nositelj mjere: općina Slavonski Šamac / udruge i organizacije građana

Izvori financiranja: udruge i organizacije građana, općina Slavonski Šamac

Pokazatelji: broj održanih zajedničkih sastanaka udruga, broj zajedničkih projekata, broj zajedničkih projekata prijavljenih na natječaje, vrsta i broj opreme u zajedničkom korištenju, broj izrađenih prekograničnih projekata, iznos ostvarenih finansijskih sredstava za zajedničke projekte, iznos ostvarenih finansijskih sredstava za prekogranične projekte

5. BAZA PROJEKTNIH IDEJA / RAZVOJNIH PROJEKATA

Baza predstavlja objedinjeni pregled projektnih ideja i razvojnih projekata s područja Općine, koja pruža uvid u razvojni smjer Općine za programsko razdoblje do 2019. godine. U bazu se unose podatci o razvojnim projektima čiji su korisnici i/ili nositelji i/ili predlagatelji javne institucije i ustanove, predstavnici privatnog sektora i organizacije civilnog društva. Sve ideje i razvojni projekti iz baze razvrstavaju se prema definiranim ciljevima, prioritetima i mjerama. Na taj način se dobiva precizan pregled projektnih ideja i projekata prema definiranim područjima razvoja.

Sve projektne ideje koje se unose u bazu usklađene su s ciljevima, prioritetima i mjerama Strateškog razvojnog programa, jer se na taj način osigurava usklađenost s dokumentima više razine (pr. Županijska razvojna strategija Brodsko-posavske županije, Strategija regionalnog razvoja RH i dr.). Potrebno je naglasiti da su strateški razvojni ciljevi, prioriteti i mjere definirani na način da ne eliminiraju ni jedno razvojno područje, ali da su dovoljno specifični da ne mogu biti primjenjivi na neko drugo područje/općinu.

Projektne ideje prikupljene su putem javnog poziva koji je objavljen na službenim web stranicama Općine, te izravnim kontaktiranjem predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora. Projektne ideje su dostavljane na standardiziranom obrascu, te su pohranjivane u bazu projektnih ideja. Za potrebe izrade baze razvojnih projekata ukupno je prikupljeno 32 projekta različite razine pripremljenosti koji su prikazani u tablici koja slijedi.

R.br.	Naziv projekta	Ukupna vrijednost projekta	Razina pripremljenosti projekta				Strateški cilj, prioritet, mjeru
			Projektna ideja	U pripremi	Spreman za financiranje i provedbu	Kandidiran na natječaje	
1.	Izgradnja ceste u Ulici Ljudevita Gaja u naselju Kruševica	150.000,00		X			SC2 P 2.1. M 2.1.1.
2.	Izgradnja ceste „Mostogradnja“ u Slavonskom Šamacu	100.000,00			X		SC2 P 2.1. M 2.1.1.
3.	Izgradnja ceste u Ulici hrvatskih branitelja u Slavonskom Šamacu	200.000,00			X		SC2 P 2.1. M 2.1.1.
4.	Opremanje mrtvačnica u Slavonskom Šamacu i Kruševici	40.000,00			X		SC2 P 2.1. M 2.1.2.
5.	Dovršetak izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda i pročišćivača otpadnih voda	20.000.000,00			X		SC2 P 2.1. M 2.1.2.
6.	Izgradnja regionalno-edukativno-turističkog centra	27.000.000,00		X			SC1 P 1.2. M 1.2.1.
7.	Nabava i postavljanje zelenih otoka	40.000,00		X			SC1 P 1.3. M 1.3.3.
8.	Ugradnja solarnih panela i fotonaponskog sustava na zgradu Općine	30.000,00			X		SC1 P 1.3. M 1.3.2.
9.	Izgradnja nove i modernizacija postojeće javne rasvjete	500.000,00			X		SC1 P 1.3. M 1.3.1.
10.	Odvodnja oborinskih voda i uređenje kanalske mreže	400.000,00		X			SC2 P 2.1. M 2.1.4.
11.	Izgradnja mreže sustava navodnjavanja	500.000,00	X				SC2 P 2.1. M 2.1.4.
12.	Rekonstrukcija postojećih kolnika	7.000.000,00		X			SC2 P 2.1.

	na području Općine			M 2.1.1.
13.	Izgradnja nogostupa	2.500.000,00	X	SC2 P 2.1. M 2.1.1.
14.	Uređenje društvenog doma u Sl. Šamcu	1.500.000,00	X	SC3 P 3.1. M 3.1.1.
15.	Izrada Strategije održivog razvoja poljoprivrede	50.000,00	X	SC1 P 1.1. M 1.1.1.
16.	Uređenje društvenog doma u Kruševici	500.000,00	X	SC3 P 3.1. M 3.1.1.
17.	Izgradnja spremišta i nadstrešnice za komunalnu opremu	300.000,00	X	SC2 P 2.1. M 2.1.2.
18.	Uređenje okoliša oko građevinskih objekata u vlasništvu Općine	500.000,00	X	SC2 P 2.1. M 2.1.2.
19.	Uređenje javnih površina na području Općine i postavljanje odmorišta	350.000,00	X	SC2 P 2.1. M 2.1.2.
20.	Unutarnje uređenje i opremanje mrtvačnica	300.000,00	X	SC2 P 2.1. M 2.1.2.
21.	Izgradnja parkirališta na grobljima	1.000.000,00	X	SC2 P 2.1. M 2.1.1.
22.	Izgradnja autobusnih stajališta	200.000,00	X	SC2 P 2.1. M 2.1.1.
23.	Uređenje nerazvrstanih cesta na području Općine	1.000.000,00	X	SC2 P 2.1. M 2.1.1.
24.	Izgradnja plinovoda na području Općine	5.000.000,00	X	SC1 P 1.3. M 1.3.1.
25.	Izgradnja riječnog pristanika u Slavonskom Šamacu	5.000.000,00	X	SC2 P 2.1. M 2.1.1.
26.	Izgradnja dječjeg vrtića	3.500.000,00	X	SC3 P 3.3. M 3.3.1.
27.	Izgradnja šetnica uz rijeku Savu	1.000.000,00	X	SC1 P 1.2. M 1.2.1.
28.	Opremanje i uređenje dječjih igrališta	110.000,00	X	SC3 P 3.1. M 3.1.2.

29.	Osnivanje knjižnice i čitaonice	35.000,00	X	SC3 P 3.1. M 3.1.1.
30.	Izrada turističke brošure Općine	7.000,00	X	SC1 P 1.2. M 1.2.3.
31.	Nabava i postavljanje turističke signalizacije	30.000,00	X	SC1 P 1.2. M 1.2.1.
32.	Izrada informativnih letaka o ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji	3.500,00	X	SC1 P 1.1. M 1.1.1.

6. FINANCIJSKI PLAN

Implementacija Strateškog razvojnog programa općine Slavonski Šamac do konca 2019. godine ovisit će primarno o osiguranju i privlačenju sredstva potrebnih za provedbu planiranih mjer. Financijski plan Strateškog razvojnog programa izrađen je na temelju baze projekata izrađene za potrebe Strategije, proračunskih sredstava, te procjene mogućnosti povlačenja financijskih sredstava iz izvora na nacionalnoj razini, odnosno sredstava iz fondova EU i drugih međunarodnih izvora.

Bitno je napomenuti da su se prilikom izrade financijskog okvira uzimali cjelokupni iznosi planiranih investicija, s obzirom na planirane druge izvore financiranja projekata u implementacijskom periodu. Financijski okvir sadrži indikativni, okvirni pregled i alokaciju financijskih sredstava po ciljevima, odnosno prioritetima za razdoblje primjene Strateškog razvojnog programa općine Slavonski Šamac.

STRATEŠKI RAZVOJNI CILJ**PRIORITETI****PROCIJENJENA FINANCIJSKA SREDSTVA (KN)**

SC 1: Održivi ruralni razvoj	1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora	53.500,00
	1.2. Razvoj ruralnog turizma i njegovih podoblika	28.037.000,00
	1.3. Zaštita okoliša i prirodnih resursa	5.570.000,00
	2.1. Unapređenje postojeće i izgradnja nove infrastrukture	39.540.000,00
SC 2: Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva	2.2. Jačanje konkurentnosti poduzetnika i obrtnika	200.000,00
	3.1. Unapređenje razine društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja	2.145.000,00
	3.2. Visoka razina zdravstvene i socijalne skrbi i usluga	150.000,00
	3.3. Ulaganje u znanje i ljudske resurse	3.500.000,00
SC 3: Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti na području Općine	3.4. Jače uključivanje civilnog društva u razvoj zajednice	200.000,00

Finansijska alokacija po prioritetima ukazuje da je najviše sredstava alocirano za prioritet 2.1. Unapređenje postojeće i izgradnja nove infrastrukture u okviru strateškog cilja 2: Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva, te prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma i njegovih podoblika u okviru strateškog cilja 1: Održivi ruralni razvoj. Navedena tri prioriteta čine 86 % sveukupne alokacije sredstava u finansijskom okviru. Prema tome, navedena dva prioriteta čine okosnicu finansijske konstrukcije i zato su iznimno značajni za stanovništvo općine Slavonski Šamac i ostvarenje strateških ciljeva. Međutim, Strategiju treba gledati i kroz druge prioritete koji su jednako značajni za razvoj Općine. S obzirom na nedostatna finansijska sredstva u općinskom proračunu, strategija financiranja uvelike je povezana s učinkovitim korištenjem EU fondova i programa, te ostalih dostupnih izvora financiranja.

7. IZVORI FINANCIRANJA

Osiguranje i pribavljanje finansijskih sredstava, upravljanje sredstvima kao i praćenje njihova korištenja važni su aspekti provedbe Strateškog razvojnog programa. Nakon definiranja strateških ciljeva, prioriteta i mjera, potrebno je predvidjeti i moguće izvore financiranja projekata definiranih Strategijom.

7.1. EU razina

Najznačajniji potencijalni izvori financiranja razvojnih projekata obuhvaćenih Strateškim razvojnim programom svakako su europski strukturni i investicijski fondovi koji su Republici Hrvatskoj postali dostupni stjecanjem statusa punopravne članice Europske unije.

Europski fondovi su zamišljeni kao finansijski instrumenti koji podupiru provedbu pojedine politike Europske unije u zemljama članicama. Jedna od najznačajnijih politika je Kohezijska politika, za koju je Europska unija u finansijskom razdoblju 2014. - 2019. izdvojila 376 milijardi eura iz svog proračuna. Kohezijska politika Europske unije financira se iz tri glavna fonda:

- **KOHEZIJSKI FOND** – cilja na države članice čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90 % prosjeka Europske unije te financira projekte iz područja prometa i okoliša.
- **EUROPSKI FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ (European Regional Development Fund, ERDF)** – za cilj ima jačanje ekonomske i socijalne kohezije u Europskoj uniji te smanjenje razvojnih razlika između njezinih regija. Većinom je usmjeren na infrastrukturne investicije, proizvodne investicije u cilju otvaranja radnih mjesta, te na lokalni razvoj i razvoj malog i srednjeg poduzetništva.
- **EUROPSKI SOCIJALNI FOND (European Social Fund, ESF)** – potiče zapošljavanje i mogućnosti zaposlenja u Europskoj uniji.

Osim navedenih, u finansijskoj perspektivi 2014. - 2020. na raspolaganju su i:

- **EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ (European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD)** - ima za cilj jačanje europske politike ruralnog razvoja i pojednostavljivanje njezine provedbe. Aktivnosti koje se podupiru povezane su s mjerama grupiranim oko četiri osi:
 - ✓ Konkurentnost (strukovno osposobljavanje i informativne aktivnosti, programi koji promiču pomaganje mladim poljoprivrednicima, aktivnosti čiji je cilj modernizacija poljoprivrednih i šumskih posjeda i potvrđivanje njihove komercijalne uspješnosti, aktivnosti koje potiču poljoprivrednike da sudjeluju u programima koji promiču kvalitetu hrane itd.)
 - ✓ Okoliš
 - ✓ Kvaliteta života (aktivnosti usmjerenе na obnavljanje i razvoj sela te očuvanje i najbolje korištenje ruralne baštine)
 - ✓ LEADER - poticanje ruralnog stanovništva i lokalnih čimbenika, uključujući i lokalnu upravu, na mobilizaciju u svrhu razmatranja potencijala područja u kojem žive te njihovo pretvaranje u izradu i primjene razvojnih strategija
- **EUROPSKI FOND ZA POMORSTVO I RIBARSTVO (European Fisheries Fund, EFF)** - instrument je koji financira zajedničku ribarsku politiku. Fond je koncipiran tako da osigurava održivo ribarstvo i industriju akvakulture u EU. Financira industriju koja prilagođava svoju flotu radi postizanja konkurenčnosti, kao i mјere zaštite okoliša. Također pomaže ribarskim zajednicama pogodjenim promjenama da diverzificiraju svoju ekonomsku bazu.

U finansijskom razdoblju 2014. - 2020. Republici Hrvatskoj je iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova na raspolaganju ukupno 10,676 milijardi eura.

Od navedenog iznosa 8,397 milijardi eura predviđeno je za ciljeve kohezijske politike, 2,026 milijardi eura za poljoprivredu i ruralni razvoj, te 253 milijuna eura za razvoj ribarstva.

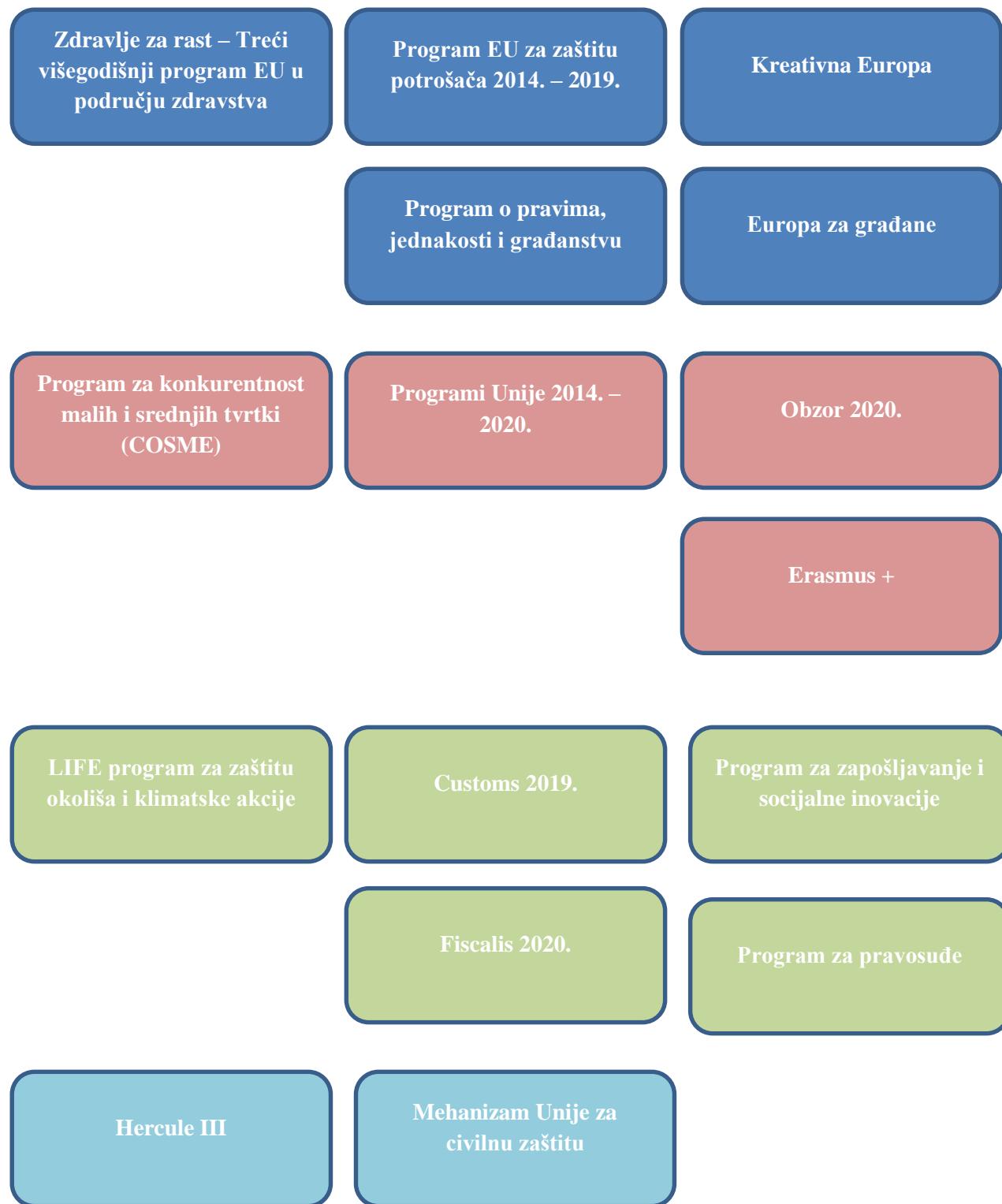
ESI fond	Alokacija (EUR)
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	4.321.499.588
Kohezijski fond	2.559.545.971
Europski socijalni fond (ESF)	1.516.033.073
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	2.026.222.500
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)	252.643.138
UKUPNO	10.675.944.270

Izvor podataka: www.strukturnifondovi.hr

Osim strukturnih i investicijskih fondova, finansijska sredstva potrebna za implementaciju projekata obuhvaćenih Strateškim razvojnim programom mogu se osigurati i kroz programe Unije. Programi Unije predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje usvaja Europska unija u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanim sa zajedničkim politikama EU. Iako su Programi Unije u pravilu namijenjeni državama članicama Europske unije, neki od njih otvoreni su i državama koje se nalaze u procesu pridruživanja Europskoj uniji. Na taj način je i Republika Hrvatska u pretpriступnom razdoblju, točnije od 2005. godine, koristila i sudjelovala u aktivnostima značajnog broja Programa Unije.

Članstvom u Europskoj uniji Hrvatska punopravno sudjeluje u svim postojećim programima Unije u finansijskom razdoblju 2014. – 2020. bez obzira na prethodno potpisane Memorandume o razumijevanju, te prestaje biti obvezna uplaćivati godišnje članarine.

Prikaz programa Unije u razdoblju 2014. – 2020. godine:

Zdravlje za rast – Treći višegodišnji program EU u području zdravstva

Treći višegodišnji program djelovanja EU na području zdravstva za razdoblje 2014. – 2019. *Zdravlje za rast* naglašava i učvršćuje veze između gospodarskog rasta i zdravog stanovništva u većoj mjeri nego prethodni programi. Za provedbu programa za navedeno razdoblje Europska komisija je izdvojila 449,4 milijuna eura.

Glavni ciljevi programa:

- promicanje zdravlja, prevencija bolesti i poticanje podupirućeg okruženja prema zdravom načinu života
- zaštita građana od ozbiljnih prekograničnih zdravstvenih prijetnji
- doprinos prema inovativnim, učinkovitim i održivim zdravstvenim sustavima
- olakšati pristup boljem i sigurnijem sustavu zdravstvene zaštite za građane Unije.

Program će se implementirati kroz sljedeće oblike: bespovratna sredstva za projekte, zajedničke aktivnosti i operativne potpore. Bespovratna sredstva Unije mogu se dodijeliti također u obliku izravnih potpora međunarodnim organizacijama.

Potencijalni korisnici:

- nadležna tijela odgovorna za zdravlje u državama članicama ili tijela javnog sektora (zakonito osnovane organizacije, javna tijela, tijela javnog sektora, a posebno istraživačke i zdravstvene ustanove, sveučilišta i visokoškolske ustanove), uključujući međunarodne organizacije koje djeluju u području zdravlja
- nevladina tijela ovlaštena od strane tih nadležnih tijela (nevladina, neprofitna i neovisna koja djeluju u području javnog zdravstva; imaju učinkovitu ulogu u procesima civilnog dijaloga na razini Unije i nastoje ostvariti barem jedan od posebnih ciljeva Programa).

Obzor 2020. – program EU za istraživanje i inovacije za razdoblje od 2014. - 2020.

Obzor 2020. (*Horizon 2020*) finansijski je instrument za provedbu Unije inovacija, jedne od vodećih inicijativa strategije Europa 2019., čiji je cilj osigurati konkurentnost Europe na svjetskom tržištu. Ovaj novi program Europske unije za istraživanja i razvoj dio je nastojanja da se potakne rast i stvore nova radna mjesta u Europi. Provodi se u razdoblju od 2014. do 2020. godine, a za njegovu je provedbu osiguran proračun u iznosu od 78,6 milijardi eura. *Obzor 2020.* donosi pojednostavljenje budući da se temelji na jedinstvenom skupu pravila. Program će objediniti sve vrste financiranja istraživanja i inovacija prethodnog, Sedmog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7), aktivnosti vezane uz inovacije Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (CIP) te Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT).

Glavni instrumenti *Obzora 2020.* su:

- bespovratna sredstva za istraživanje i razvoj (100 % financiranje svih aktivnosti i sudionika u konzorciju s najmanje tri partnera iz tri različite zemlje članice ili pridružene zemlje)
- bespovratna sredstva za inovacije (70 % financiranja svih aktivnosti i sudionika u konzorciju)
- aktivnosti potpore i koordinacije (100 % financiranje svih aktivnosti)
- sufinanciranje aktivnosti (co-funding)
- instrument za MSP
- predkomercijalna nabava
- javna nabava inovativnih rješenja
- nagrade.

Jedna od temeljnih karakteristika programa je širi pristup, osobito za male i srednje tvrtke, kroz integrirani pristup pokrivači cijeli inovacijski ciklus, od faze idejnog koncepta i izvodljivosti preko istraživanja, razvoja i testiranja, pa sve do komercijalizacije i izlaska na tržiste. Novi instrumenti za male i srednje tvrtke koristit će se u svim društvenim izazovima i industrijskim tehnologijama.

- Malim i srednjim poduzetnicima namijenjeno je oko 20 % ukupnog proračuna za prioritet „Društveni izazovi“ i „Vodstvo u omogućavajućim i industrijskim tehnologijama“
- Dvije posebne aktivnosti u okviru prioriteta „Industrijsko vodstvo“ - „Inovacija u MSP“ i „Pristup rizičnom kapitalu“ namijenjene su isključivo malim i srednjim poduzetnicima
- Malim i srednjim tvrtkama pruža se potpora za sudjelovanje i u prvom prioritetu Obzor 2020., izvrsnoj znanosti kroz aktivnosti Marie S. Curie i aktivnostima u području budućih i nadolazećih tehnologija (FET)
- Aktivnosti Europske poduzetničke mreže ([Enterprise Europe Network](#)) i inicijativa [Eurostars](#) malim i srednjim tvrtkama dodatno će olakšati pristup Obzoru 2020.

Projektni prijedlog u programu *Obzor 2020.* mogu prijaviti: fakulteti, sveučilišta, znanstveno-istraživački centri ili instituti, mikro, male i srednjjetvrtke, velike kompanije, javne ustanove, civilne udruge – sve organizacije koje imaju pravnu osobnost. Fizičke osobe mogu sudjelovati u aktivnostima vezanima za financiranje istraživača kao što su Marie Skłodowska Curie akcije i stipendije Europskog istraživačkog vijeća, ali naravno, u vezi sa svojom matičnom institucijom.

Program za konkurentnost tvrtki te malih i srednjih tvrtki (COSME 2014.-2020.)

COSME ima za cilj poticanje konkurentnosti europskih tvrtki. Ciljane skupine programa su male i srednje tvrtke (MSP), sadašnji i potencijalni poduzetnici i poslovne organizacije za podršku tvrtkama. Program će osigurati bolji pristup financiranju, pružiti usluge podrške poslovanju i promicati poduzetništvo. Budžet *COSME* programa za sedmogodišnje razdoblje 2014. – 2020. iznosi 2,3 milijarde eura.

Ciljevi programa:

- olakšavanje pristupa financiranju za male i srednje tvrtke (MSP)
- stvaranje okruženja koje je pogodno za stvaranje i rast gospodarstva
- poticanje poduzetničke kulture u Europi
- povećanje održive konkurentnosti EU tvrtki
- pomaganje malim tvrtkama da rade izvan svoje matične zemlje i poboljšanje njihovog pristupa tržištima.

Aktivnosti:

- pristup financiranju za male i srednje tvrtke kroz namjenske finansijske instrumente
- Enterprise Europe Network: Mreža poslovnih servisnih centara
- poduzetništvo
- poboljšanje okvirnih uvjeta za konkurentnost tvrtki i razvoj politika
- internacionalizacija malih i srednjih tvrtki.

Glavni korisnici:

- poduzetnici, posebice u malim i srednjim tvrtkama, imat će koristi od lakšeg pristupa financiranju za razvoj, te za konsolidaciju i rast njihovih tvrtki
- građani koji žele postati samozaposleni i susreću se s poteškoćama u uspostavi vlastitih tvrtki, primjerice mladi i žene poduzetnice.

Kreativna Europa

Novi program EU *Kreativna Europa* podupire europsku kinematografiju te kulturni i kreativni sektor s ciljem njihovog doprinosa održivom rastu i zapošljavanju. Predloženi proračun za razdoblje od 2014. do 2020. godine je 1.8 milijardi eura, što je ujedno i najveća svjetska potpora za kulturnu i kreativnu industriju.

Sudjelovanje u potprogramu „Kultura“ moguće je kroz četiri vrste natječaja:

- potpora europskim projektima suradnje
- potpora projektima književnih prijevoda
- potpora europskim mrežama
- potpora europskim platformama.

Potprogram „MEDIA“ pruža finansijsku podršku razvoju, distribuciji i promidžbi filmske i audiovizualne industrije EU.

Potprogram pomaže lansiraju projektata s europskom dimenzijom i njeguje nove tehnologije omogućavajući europskom filmu i audiovizualnim projektima poput filma, tele-drama, dokumentaraca i novih medija pronalaženje tržišta izvan nacionalnih granica i granica EU.

Europa za građane

Program *Europa za građane* koji je od listopada 2007. otvoren i za Hrvatsku, jedan je od programa Europske unije koji predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje Unija usvaja s ciljem promicanja suradnje među zemljama sudionicama Programa u različitim područjima vezanim zajedničkim politikama. Programi Europske unije prvenstveno su namijenjeni zemljama članicama EU, no otvoreni su i za zemlje koje su u procesu pristupanja za članstvo u Uniji.

Svrha i glavni ciljevi ovog programa:

- pridonijeti razumijevanju građana o EU, njezinoj povijesti i raznolikosti
- poticati europsko građanstvo i poboljšati uvjete za građansko i demokratsko sudjelovanje na razini EU
- povećati svijest o zajedničkoj povijesti i vrijednostima
- poticati demokratsko sudjelovanje građana na razini EU, razvijajući razumijevanje građana o procesu kreiranja politike EU i promicanje mogućnosti za društveni i interkulturalni angažman i volonterstvo na razini EU.

Glavni korisnici:

- javna tijela ili neprofitne organizacije s pravnom osobnošću.

Program je otvoren za 28 zemalja članica Europske unije, te za zemlje kandidatkinje, potencijalne kandidate i EFTA zemljama potpisnice ugovora o Europskom gospodarskom prostoru pod uvjetom da su potpisali Memorandum o razumijevanju s Europskom komisijom.

Erasmus +: program Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport za razdoblje 2014. – 2020.

Erasmus + usmjeren je ka jačanju znanja i vještina te zapošljivosti europskih građana kao i unapređenju obrazovanja, osposobljavanja te rada u području mladih i sporta. Program obuhvaća sve europske i međunarodne programe i inicijative EU u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta.

Erasmus + zamjenjuje 7 postojećih programa:

- Program za cjeloživotno učenje (s njegovim potprogramima Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius i Grundtvig)
- Mladi na djelu
- 5 programa međunarodne suradnje (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink i program suradnje s industrijaliziranim državama i teritorijima). Program po prvi put uvodi i podršku u području sporta.

Aktivnosti:

- predškolski i opći odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi
- strukovno obrazovanje i osposobljavanje
- visoko obrazovanje
- opće obrazovanje odraslih
- mladi
- sport.

Glavni korisnici:

Bilo koje javne ili privatne ustanove, organizacije i tijela aktivna u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta u 34 zemlje članice programa *Erasmus+*.

Dodatno, skupine mladih aktivne u području mladih, koje ne djeluju u okviru pojedine organizacije mladih, također se mogu prijaviti za mobilnost u svrhu učenja za pojedince.

LIFE program za zaštitu okoliša i klimatske akcije

Svrha programa je zaštita okoliša i očuvanje prirode, a provodit će se kroz dva potprograma, svaki sa specifičnim glavnim ciljevima.

Potprogram za okoliš:

- okoliš i učinkovitost resursa – provedba politike zaštite okoliša uključuje i tržišno orijentirane inovacije
- priroda i bioraznolikost – najbolje prakse za veće bioraznolike izazove zadržavajući fokus na Natura 2000
- upravljanje okolišem i informiranje – promicanje razmjene znanja, širenje primjera dobre prakse i bolja usklađenost uz javne kampanje za podizanje svijesti

Potprogram za klimatske akcije:

- ublažavanje klimatskih promjena – fokus na smanjivanje emisije stakleničkih plinova
- adaptacija na klimatske promjene – fokus na povećavanje otpornosti na klimatske promjene
- upravljanje okolišem i informiranje – fokus na povećanje svijesti, komunikaciju, suradnju i širenje mjera za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbene aktivnosti.

LIFE je jedini finansijski instrument Europske komisije isključivo posvećen zaštiti okoliša i prirode namijenjen aktivnostima u području zaštite okoliša i zaštite prirode čiji je cilj doprinijeti razvoju i provedbi politike zaštite okoliša Europske unije.

Glavni korisnici programa su javna ili privatna tijela, te nevladine udruge.

7.2. Nacionalna razina

Uz dostupne strukturne i investicijske fondove, potencijalno financiranje projekata obuhvaćenih Strateškim razvojnim programom moguće je i iz izvora financiranja na nacionalnoj razini:

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU

- infrastrukturni projekti komunalne, prometne i društvene infrastrukture

Ministarstvo turizma, Fond za razvoj turizma, Hrvatska turistička zajednica

- izgradnja/modernizacija/opremanje turističke infrastrukture, razvoj novih turističkih proizvoda, nove tehnologije u turizmu, turističke manifestacije, marketing, edukativne aktivnosti

Ministarstvo poljoprivrede

- projekti kapitalnih ulaganja
- projekti edukacija poljoprivrednih proizvođača
- projekti u okviru Programa ruralnog razvoja
- projekti iz područja lovstva
- projekti iz područja ribarstva
- izravne potpore za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja, ekološku poljoprivrednu proizvodnju; integriranu poljoprivrednu proizvodnju; potpore za područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi; potpore za očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja.

Ministarstvo gospodarstva

- izgradnja poduzetničke infrastrukture, marketinške aktivnosti, poduzetničko-potporne institucije

Ministarstvo poduzetništva i obrta

- program poticanja poduzetništva i obrta – Poduzetnički impuls (financiranje projekata uvođenja novih tehnologija, inovacija, standarda kvalitete, certificiranja, edukacije, umrežavanja poduzetnika i obrtnika)

Ministarstvo kulture

- izgradnja/adaptacija/opremanje kulturnih objekata
- sanacija/adaptacija sakralnih objekata
- istraživanja i zaštita kulturno-povijesnih lokaliteta i objekata
- projekti razvoja novih kulturnih programa i sadržaja.

Ministarstvo graditeljstva

- poticanje razvoja komunalnog gospodarstva

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

- izgradnja/modernizacija/opremanje odgojno–obrazovnih objekata
- izgradnja/modernizacija/opremanje školsko-sportskih dvorana
- projekti izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja.

Ministarstvo socijalne politike i mladih

- izgradnja/modernizacija/opremanje objekata socijalne skrbi
- projekti razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih usluga socijalne skrbi
- projekti socijalnog uključivanja marginaliziranih skupina stanovništva.

Ministarstvo zdravlja

- projekti zdravstvenih organizacija
- projekti iz područja ovisnosti
- projekti iz područja psihosocijalnog
- projekti iz područja zdravstva.

Hrvatske vode

- projekti izgradnje sustava vodoopskrbe i odvodnje
- projekti iz područja upravljanja vodama.

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

- projekti korištenja obnovljivih izvora energije
- projekti povećanja energetske učinkovitosti
- projekti nabave komunalne opreme
- projekti zaštite okoliša.

Hrvatske autopiste, Županijska uprava za ceste Brodsko-posavske županije

- projekti izgradnje/modernizacije državnih i županijskih prometnica i prometnih objekata

Brodsko-posavska županija

- svi projekti u skladu sa Županijskom razvojnom strategijom

7.3. Proračun općine

U skladu s odredbama Zakona o proračunu, Zakona o fiskalnoj odgovornosti i Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje Vlade RH i Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne – regionalne samouprave za trogodišnje razdoblje ministra finacija, općine, gradovi i županije izrađuju upute, planiraju i donose svoj godišnji proračun i projekcije proračunske potrošnje za sljedeće dvije godine.

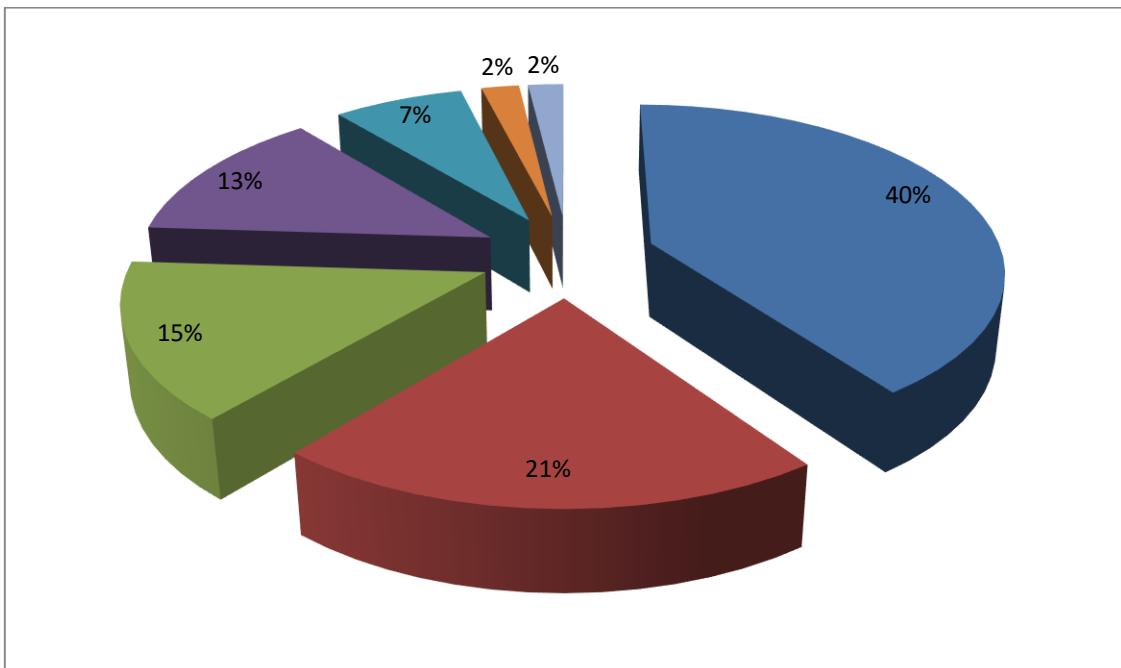
Politika planiranja općinskog proračuna mora se bazirati na odgovornom upravljanju proračunskim sredstvima sukladno zakonskim propisima. Raspoloživim sredstvima treba planirati razvoj i održavanje komunalne infrastrukture, osigurati sredstva za pomoć u poticanju i razvoju malog i srednjeg poduzetništva, poljoprivrede, osigurati financiranje predškolskog odgoja, zadovoljiti potrebe iz socijalnih programa, financiranjem rada udruga omogućiti visoku razinu zadovoljenja potreba u kulturi, sportu i očuvanju ekološke održivosti, a osiguranim sredstvima omogućiti pravodobno i transparentno informiranje.

Tablica 12: Proračun za 2015. s projekcijama za 2016. i 2017.

Proračun općine Slavonski Šamac – struktura prihoda	2015.	2016.	2017.
6 PRIHODI POSLOVANJA	4.194.300,00	7.315.000,00	6.459.800,00
61 Prihodi od poreza	1.553.850,00	1.480.000,00	1.579.800,00
63 Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	1.889.850,00	4.835.000,00	3.930.000,00
64 Prihodi od imovine	371.100,00	500.000,00	500.000,00
65 Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	359.500,00	450.000,00	400.000,00
66 Prihodi od prodaje proizvedene robe i usluga, donacija	20.000,00	50.000,00	50.000,00
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANSIJSKE IMOVINE	215.000,00	0,00	0,00
UKUPNO	4.409.300,00	7.315.000,00	6.459.800,00

Izvor: Općinska uprava

Promatraljući strukturu proračuna općine Slavonski Šamac za 2015. godinu prema izvorima financiranja, razvidno je da u ukupnom proračunu 40 % sredstava dolazi iz izvornih prihoda Općine. Slijede kapitalne pomoći s 21 %, dok udio prihoda utvrđenih posebnim zakonom iznosi 15 %. Financijska sredstva iz fondova i programa Europske unije predviđena su u iznosu od 573.500,00 kn ili 13 %, dok tekuće pomoći čine 7 % ukupnog proračuna. Najmanji udio prihoda po izvorima financiranja od 2 % planiran je po osnovi proračunskih fondova i prihoda po posebnim ugovorima.

Grafikon 9: Rekapitulacija proračuna po izvorima financiranja

Projekcije proračuna Općine za 2016. i 2017. godinu predviđaju povećanje ukupnih prihoda koji se temelje na osnovi „povlačenja“ bespovratnih sredstava iz europskih fondova i programa za projekte koje Općina planira aplicirati.

7.4. Ostali izvori

Za realizaciju projekata od interesnog značaja za područje općine Slavonski Šamac, potencijalnim korisnicima na raspolaganju su i specifične kreditne linije poslovnih banaka, poput kreditnih linija Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR):

- kreditna linija za financiranje projekata vodoopskrbe i odvodnje (HBOR i njemačka razvojna banka „Kreditanstalt für Wiederaufbau“ – KfW)
- program kreditiranja projekata Europskih strukturnih i investicijskih fondova javnog sektora

- program kreditiranja komunalne infrastrukture
- program kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije
- program kreditiranja energetske obnove zgrada
- kreditiranje EU projekata ruralnog razvoja, ribarstva i vinske omotnice
- program kreditiranja projekata Europskih strukturnih i investicijskih fondova privatnog sektora
- program kreditiranja mikro poduzetnika
- program kreditiranja turističkog sektora
- kreditiranje pripreme poljoprivredne proizvodnje
- program kreditiranja gospodarstva
- program kreditiranja nove proizvodnje
- program kreditiranja brodarstva
- program kreditiranja ženskog poduzetništva
- program kreditiranja poduzetništva mladih
- program kreditiranja poduzetnika početnika
- program kreditiranja razvitka malog i srednjeg poduzetništva.

HAMAG BICRO:

- jačanje konkurentnosti prerađivačke industrije
- jačanje konkurentnosti uslužne industrije
- program TEHCRO – glavni cilj Programa za razvoj tehnološke infrastrukture (TEHCRO) je povećanje konkurenčnosti hrvatske ekonomije kroz razvoj učinkovitih potpornih institucija koje će svojim djelovanjem stvoriti povoljno okruženje za transfer tehnologije i povećati mogućnosti rasta i održivosti inovativnih tehnoloških tvrtki, naročito onih koje nastaju kao tzv. „start-up“ ili „spin-off“ tvrtke utemeljene na znanju i rezultatima znanstvenog istraživanja te korištenju novih tehnologija. U sklopu programa TEHCRO razlikuju se četiri programske linije: tehnologiski inkubatori, tehnologisko-poslovni centri, centri kompetencije, razvojno-istraživački centri.
- kreditni program „Mikro kreditiranje – Prvi korak u poduzetništvo“.

Uz navedene oblike financiranja koriste se i ostali izvori, među kojima posebno model javnog privatnog partnerstva. Javno privatno partnerstvo je model financiranja koji je u primjeni u razvijenim ekonomijama više od desetljeća i sve više zauzima učešća u financiranju kapitalnih investicija javnog sektora. Ono pokazuje brojne prednosti: bržu gradnju infrastrukture, bržu provedbu, manje ukupne troškove, bolju alokaciju rizika, kvalitetniju uslugu, stvaranje dodatnih prihoda, učinkovitije upravljanje.

Javno privatno partnerstvo odnosi se na oblike suradnje između javnih i privatnih partnera čiji je cilj osigurati financiranje, izgradnju, obnovu, upravljanje ili održavanje infrastrukture ili pružanje usluga.

Jedan od dostupnih oblika financiranja projekta obuhvaćenih Strateškim razvojnim programom temelji se na društveno odgovornom poslovanju. Društveno odgovorno poslovanje je koncept u kojem poslovni subjekt odlučuje na dobrovoljnoj osnovi doprinositi društvenom razvoju, zaštiti okoliša, a u interakciji s ostalim dionicima. Biti društveno odgovoran ne znači samo ispunjavati zakonske obveze, već korak više od toga, investirati u ljudski kapital, okoliš i odnose s dionicima.

Primjenom društveno odgovornog poslovanja tvrtke se integriraju u okruženje u kojem djeluju i doprinose razvoju lokalnih zajednica ne samo kroz osiguranje radnih mesta ili plaćanje poreza. Primjer osiguranja finansijskih sredstava za projekte kroz društveno odgovorno poslovanje razvidan je kroz brojne natječaje u Republici Hrvatskoj kojima se tvrtke nastoje uključiti u život lokalne zajednice, čime doprinose rastu socijalnog kapitala. Neke od najvećih tvrtki koje kontinuirano razvijaju i potiču društveno odgovorno poslovanje su INA d. d., HEP d. d., Zagrebačka banka, Privredna banka d. d., Croatia osiguranje d. d., Holcim, Hrvatska pošta, Hrvatska lutrija d. o. o., Hrvatski telekom, RTL pomaže djeci, Karlovačka pivovara, ACT Printlab.

Natječaji koje provode navedene tvrtke, ali i brojne druge, usmjerene su na financiranje projekata udruga i organizacija mladih, projekata iz područja kulture i sporta, obrazovanja, zaštite okoliša, ljudskih prava, te humanitarnih i drugih akcija.

8. DOKUMENTACIJA ZNAČAJNA ZA OBLIKOVANJE STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA

Prepoznavanje i uvažavanje šireg razvojnog konteksta ključan je element planiranja svakog razvojnog programa. Navedeno se prije svega odnosi na županijske razvojne planove i strategije, nacionalne razvojne planove i strategije, kao i politike, strategije i programe EU-a. U procesu izrade Strateškog razvojnog programa općine Slavonski Šamac za razdoblje 2015. – 2019. vodilo se računa o njezinoj usklađenosti s navedenim širim okvirom, osobito u segmentu utvrđivanja strateških ciljeva i prioriteta koji su definirani na način da slijede opći smjer zadan ciljevima i prioritetima Brodsko-posavske županije, Republike Hrvatske, ali i Europske unije jer će se Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac koristiti i kao podloga za korištenje europskih fondova i programa.

8.1. EU razina

Strategija Europa 2020. desetogodišnja je strategija Evropske unije kojom se nastoji premostiti postojeća gospodarska kriza koja je raširena diljem Europe, te poticati konkurentnost i zapošljivost. Strategija adresira nedostatke postojećeg modela rasta i nastoji stvoriti uvjete za drugačiju vrstu rasta – rasta koji je pametan, više održiv i uključiv.

Europa 2020. usvojena je 2010. godine, te se direktno nastavlja na Lisabonsku strategiju iz 2000. godine koja je za cilj imala učiniti Europsku uniju najkonkurentnijim i najdinamičnijim svjetskim gospodarstvom temeljenim na znanju do 2010. godine.

U novoj strategiji revidirani su ciljevi iz Lisabonske strategije, ali su uvedeni i novi prioriteti i ciljevi te su predstavljene nove smjernice za rast i razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i inovacijama za jačanje konkurentnosti europskog gospodarstva i poticanje zapošljivosti europske radne snage.

Strategija definira pet glavnih ciljeva za EU do kraja 2020. Oni uključuju zapošljavanje, istraživanje i razvoj, klimatske promjene/energiju, obrazovanje, socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva. Ciljevi strategije Europa 2020. su:

- 75 % populacije u dobi između 20 - 64 godine trebalo bi biti zaposleno
- 3 % BDP-a EU treba investirati u istraživanje i razvoj
- treba ispuniti klimatsko-energetske ciljeve „20/20/20“ (uključujući i povećanje do 30% smanjenja emisije ukoliko okolnosti dozvoljavaju)
- postotak osoba koje rano napuste školovanje trebao bi biti ispod 10 %, a najmanje 40% osoba u dobi od 30 do 34 godine trebalo bi završiti tercijarni stupanj obrazovanja
- 20 milijuna manje ljudi trebalo bi biti u opasnosti od siromaštva.

Ciljevi su međusobno povezani i pretvoreni u nacionalne ciljeve i smjernice. Ciljevi strategije podupiru se i s pomoću sedam „vodećih inicijativa“ kojima se pruža okvir kojim EU i nacionalna tijela zajednički jačaju napore u područjima kojima se podupiru prioriteti strategije Europa 2020. kao što su inovacije, digitalno gospodarstvo, zapošljavanje, mlađi, industrijska politika, siromaštvo i učinkovitost resursa.

I drugim se instrumentima EU-a poput jedinstvenog europskog tržišta, proračuna EU-a i vanjskopolitičkom agendum doprinosi ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020.

8.2. Nacionalna razina

Nacionalni strateški referentni okvir – ciljevi	Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac 2015. – 2019.
Poticanje bržeg gospodarskog rasta temeljenog na integraciji tržišta i institucionalnim reformama Viša stopa zaposlenosti Promicanje održivog razvoja	Strateški cilj 2: Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva Strateški cilj 1: Održivi ruralni razvoj

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.	Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac 2015. – 2019.
Glavni cilj – povećanje atraktivnosti i konkurentnosti hrvatskog turizma, što će rezultirati ulaskom u vodećih 20 turističkih destinacija u svijetu po kriteriju konkurentnosti Strateški ciljevi 1. Poboljšanje strukture i kvalitete smještaja 2. Novo zapošljavanje 3. Investicije 4. Povećanje turističke potrošnje Operativne strategije: 1. Marketing 2. Razvoj turističke ponude 3. Investicije 4. Razvoj ljudskih potencijala 5. Upravljanje procesima	Strateški cilj 1: Održivi ruralni razvoj Prioritet 1.2.: Razvoj ruralnog turizma i njegovih podoblika Mjera 1.2.1.: Izgradnja turističke infrastrukture Mjera 1.2.2.: Razvoj turističkih proizvoda i usluga Mjera 1.2.3.: Marketing turističke destinacije

Strategija regionalnog razvoja RH 2011. – 2013.	Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac 2015. – 2019.
SC 1: Razvoj županija i statističkih regija Prioriteti: ✓ Poljoprivreda, šumarstvo, lovstvo i slatkovodno ribarstvo ✓ Razvoj regionalne infrastrukture ✓ Povećanje konkurenčnosti gospodarstva ✓ Zaštita okoliša ✓ Jačanje ljudskih potencijala SC 2: Razvoj potpomognutih područja	Strateški cilj 1: Održivi ruralni razvoj Prioritet 1.1.: Jačanje poljoprivrednog sektora Prioritet 1.3.: Zaštita okoliša i prirodnih resursa Strateški cilj 2: Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva

SC 3: Razvoj pograničnih područja**Podciljevi:**

- ✓ Promicanje održivog gospodarskog i društvenog razvoja pograničnih područja
- ✓ Zaštita okoliša, prirodno i kulturno nasljeđe, javno zdravstvo, borba protiv organiziranog kriminala
- ✓ Osiguranje učinkovitih i sigurnih granica
- ✓ Promicanje zajedničkih aktivnosti malih razmjera koje uključuju lokalne sudionike iz pograničnih područja

Prioritet 2.1.: Unapređenje postojeće i izgradnja nove infrastrukture

Strateški cilj 3: Poboljšanje kvalitete života na prostoru Općine i jačanje socijalne uključenosti
Prioritet 3.3.: Ulaganje u znanje i ljudske resurse

Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013. – 2020.**Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac 2015. – 2019.**

Opći cilj – povećanje konkurentnosti malog gospodarstva u Hrvatskoj

SC 1: Poboljšanje ekonomске uspješnosti

- ✓ Pružanje potpore tvrtkama u modernizaciji postrojenja i opreme, uvođenju tehnologija, postupaka i normi te mjera za unapređenje učinkovitosti sektora proizvodnje
- ✓ Promicanje usvajanja i uporabe informacijske te komunikacijske tehnologije i potpora ulaganju u digitalnu tehnologiju
- ✓ Pružanje pomoći pojedinačnim tvrtkama i skupinama tvrtki u procesu internacionalizacije poslovanja
- ✓ Razvoj klastera, udruga, vrijednosnih lanaca i poslovnih mreža koje obuhvaćaju malo gospodarstvo, PPI-ja i javnih istraživačkih organizacija za jačanje konkurentnosti pojedinačnih tvrtki
- ✓ Pružanje potpore tvrtkama za ulaganje u R&D i inovacije te povezivanje s visokoškolskim ustanovama i javnim istraživačkim organizacijama za jačanje konkurentnosti razvojem novih proizvoda i usluga
- ✓ Pružanje potpore tvrtkama u primjeni tehničkih normi i sustava kvalitete

Strateški cilj 2: Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva

Prioritet 2.1. Unapređenje postojeće i izgradnja nove infrastrukture

Prioritet 2.2. Jačanje konkurentnosti poduzetnika i obrtnika

Mjera 2.2.1. Podizanje razine tehnološke opremljenosti i primjena inovacija

Mjera 2.2.2. Stjecanje novih znanja i vještina

SC 2: Poboljšan pristup financiranju**SC 3: Promocija poduzetništva**

- ✓ Inicijative kojima je cilj promijeniti postojeće dominantne stavove prema poduzetništvu
- ✓ Poticanje otvaranja novih tvrtki te pružanje potpore novootvorenim tvrtkama i samozaposlenima
- ✓ Jačanje izobrazbe za poduzetništvo i poduzetničke kompetencije u sklopu kurikuluma školskih i visokoškolskih ustanova te na sveučilištima i znanstvenim ustanovama

- ✓ Poboljšanje kvalitete i kvantitete usluga pružanja poslovne potpore
- ✓ Poboljšanje ponude poduzetničke infrastrukture, posebno one namijenjene poduzetnicima početnicima i onima koji se bave djelatnostima baziranim na znanju
- ✓ Stvaranje povoljnih utjecaja na ulagačku klimu i osiguranje konkurentnosti za natjecanje za strane ulagačke projekte te proaktivno privlačenje izravnih stranih ulaganja

SC 4: Poboljšanje poduzetničkih vještina

- ✓ Podupiranje modernizacije poslovanja kroz izobrazbu za poduzetnike u Hrvatskoj
- ✓ Potpora unapređenju strukovnih kompetencija poduzetnika i njihovih zaposlenika uključivanjem u različite oblike neformalnog obrazovanja (seminari, tečajevi i dr.) i informalnog obrazovanja
- ✓ Pružanje stručne potpore ključnim aspektima poslovnog upravljanja, kao što su inovacije, upravljanje kvalitetom i marketing
- ✓ Razvijanje novih modela pristupa i usvajanja „najbolje prakse“ upravljanja te promicanje uspješnih priča za poticanje širenja inovativnog upravljanja u sektoru maloga gospodarstva
- ✓ Potpora razvoju opće svijesti o potrebi edukacije i usavršavanja te većem usvajanju cjeloživotnog učenja u malom gospodarstvu u Hrvatskoj.

SC 5: Poboljšano poslovno okruženje

Program ruralnog razvoja RH 2014. -2020.	Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac 2015. – 2019.
Opći ciljevi: ✓ Restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prehrambenog sektora ✓ Promicanje okolišno učinkovitog poljoprivrednog sustava ✓ Poboljšana učinkovitost resursa, te pomaka ka klimatskoj elastičnoj poljoprivredi, prehrambenoj industriji i šumarstvu ✓ Smanjenje ruralne depopulacije i povećanje kvalitete života, te gospodarski oporavak Prioriteti: ✓ Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima ✓ Jačanje isplativosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama ✓ Promicanje organizacije lanca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržiste, dobrobit životinja te upravljanje rizikom u poljoprivredi ✓ Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom ✓ Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru ✓ Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima	Strateški cilj 1: Održivi ruralni razvoj Mjera 1.1.1. Razvoj poljoprivredne proizvodnje temeljene na resursima i tržišnoj potražnji Mjera 1.1.2. Unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju Mjera 1.1.3. Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača Prioritet 1.3. Zaštita okoliša i prirodnih resursa Strateški cilj 3: Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti na području Općine Prioritet 3.2. Visoka razina zdravstvene i socijalne skrbi i usluga Mjera 3.2.2.: Unapređenje kvalitete zdravstvene i socijalne skrbi, te poticanje integracije socijalno osjetljivih skupina stanovništva u zajednicu Prioritet 3.4. Jače uključivanje civilnog društva u razvoj zajednice Mjera 3.4.2. Poticanje razvoja volonterizma i socijalnog poduzetništva

Nacionalna strategija zaštite okoliša	Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac 2015. – 2019.
Dugoročni nacionalni ciljevi:	
✓ Sačuvati i unaprijediti kakvoću voda, mora, zraka i tla u Republici Hrvatskoj ✓ Održati postojeću biološku raznolikost u Republici Hrvatskoj ✓ Sačuvati prirodne zalihe, a osobito integritet i značajke područja posebnih prirodnih vrijednosti (more, obala i otoci, planinski dio Republike Hrvatske itd.)	Strateški cilj 1: Održivi ruralni razvoj Prioritet 1.3. Zaštita okoliša i prirodnih resursa Mjera 1.3.1. Učinkovito korištenje energije Mjera 1.3.2. Promocija i jače korištenje obnovljivih izvora energije Mjera 1.3.3. Gospodarenje otpadom
Opći prioriteti:	
✓ Striktna provedba propisa zaštite okoliša ✓ Podizanje svijesti o potrebi zaštite okoliša, to jest obrazovanje za okoliš ✓ Integralni pristup u borbi protiv zagadivanja (osobito zraka, mora, voda, tla) i djelovanje usmjereno k prevenciji nastanka otpada (sustav gospodarenja otpadom) ✓ Održivo gospodarenje prirodnom baštinom i prirodnim resursima: tlom, vodama, morem, krajolikom te jadranskom obalom i otocima ✓ Reduciranje potrošnje energije iz neobnovljivih izvora ✓ Unapređenje kakvoće okoliša urbanih sredina ✓ Unapređenje zdravlja i sigurnosti, osobito kroz upravljanje industrijskim hazardima	
Nacionalna strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti	Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac 2015. – 2019.
Strateško područje – obrazovanje i cjeloživotno učenje Strateško područje – zapošljavanje i pristup zapošljavanju Strateško područje – stanovanje i dostupnost energije Strateško područje – pristup socijalnim naknadama i uslugama Strateško područje – pristup zdravstvenom sustavu Strateško područje – skrb o starijim osobama Strateško područje – borba protiv zaduženosti i finansijske neovisnosti Strateško područje – uravnoteženi regionalni razvoj	Strateški cilj 3: Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti Prioritet 3.2. Visoka razina zdravstvene i socijalne skrbi i usluga Mjera 3.2.2. Unapređenje kvalitete zdravstvene i socijalne skrbi, te poticanje integracije socijalno osjetljivih skupina stanovništva u zajednicu Prioritet 3.3. Ulaganje u znanje i ljudske resurse Mjera 3.3.2. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja stanovništva

Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva	Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac 2015. – 2019.
✓ Institucionalni okvir za potporu razvoju civilnog društva ✓ Civilno društvo i sudionička demokracija ✓ Osnaživanje uloge OCD-a za društveno-ekonomski razvoj ✓ Djelovanje i daljnji razvoj civilnog društva u međunarodnom kontekstu	Strateški cilj 3: Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti na području Općine Prioritet 3.4. Jače uključivanje civilnog društva u razvoj zajednice Mjera 3.4.1. Unapređenje kapaciteta organizacija civilnog društva Mjera 3.4.2. Poticanje razvoja volonterizma i socijalnog poduzetništva Mjera 3.4.3. Umrežavanje i jačanje suradnje organizacija civilnog društva

8.3. Regionalna razina

Kod planiranja strateških razvojnih ciljeva općine Slavonski Šamac u razmatranje su uzeti strateški razvojni dokumenti Brodsko-posavske županije:

Županijska razvojna strategija Brodsko-posavske županije	Strateški razvojni program općine Slavonski Šamac za razdoblje 2015. – 2019.
Strateški cilj 1: Jačanje gospodarstva na način koji vodi značajnom i kontinuiranom povećanju zaposlenosti i kvalitete radnih mjesta Strateški cilj 2: Zaštita prirode i okoliša kao temelja održivog razvoja i gospodarskih aktivnosti Strateški cilj 3: Kontinuiran razvoj obrazovnog sustava u skladu s potrebama gospodarstva Strateški cilj 4: Poboljšanje kvalitete života, razvoj društvene infrastrukture i unapređenje položaja socijalno osjetljivih skupina	Strateški cilj 2: Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva Strateški cilj 1: Održivi ruralni razvoj Prioritet 1.3. Zaštita okoliša i prirodnih resursa Strateški cilj 3: Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti Prioritet 3.1. Poboljšanje razine društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja Prioritet 3.2. Visoka razina zdravstvene i socijalne skrbi i usluga Mjera 3.2.2. Unapređenje kvalitete zdravstvene i socijalne skrbi, te poticanje integracije socijalno osjetljivih skupina stanovništva u zajednicu Prioritet 3.3. Ulaganja u znanje i ljudske resurse

**Strategija razvoja ljudskih potencijala
Brodsko-posavske županije**

**Strateški razvojni program općine Slavonski
Šamac za razdoblje 2015. – 2019.**

Prioritetna os 1: Potpora pristupu održivom zapošljavanju i prilagodljivosti radne snage

Prioritetna os 2: Pojačanje socijalne uključenosti skupina u nepovoljnem položaju i osoba s posebnim potrebama

Prioritetna os 3: Poboljšanje ljudskog kapitala u obrazovanju i u istraživanju i razvoju

Prioritetna os 4: Jačanje uloge civilnog društva za bolje upravljanje

Strateški cilj 3: Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti

Prioritet 3.2. Visoka razina zdravstvene i socijalne skrbi i usluga

Mjera 3.2.2. Unapređenje kvalitete zdravstvene i socijalne skrbi, te poticanje integracije socijalno osjetljivih skupina stanovništva u zajednicu

Prioritet 3.3. Ulaganja u znanje i ljudske resurse

Prioritet 3.4. Jače uključivanje civilnog društva u razvoj zajednice

9. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Praćenje i izvještavanje čini važan element provedbe Strateškog razvojnog programa općine Slavonski Šamac, koji ima za cilj osigurati učinkovitost upravljanja i transparentnost provedbe ovog razvojnog dokumenta. Osnovna svrha praćenja je osigurati uspješno upravljanje provedbom. Redovito praćenje daje uvid u stvarno stanje provedbe mjera, odnosno u to odgovara li trenutno stanje provedbe planiranom provedbenom okviru te hoće li prethodno postavljen skup ciljeva biti ispunjen u smislu očekivanih rezultata prema utvrđenom terminskom planu. Praćenje služi i kao korektivni alat – u slučaju da se uoče veća odstupanja od planirane provedbe, kontinuirano praćenje omogućiti će pravodobnu reakciju i eventualno potrebne izmjene ili dopune Strategije, ukoliko će to biti nužno. Zadaci praćenja provedbe su sljedeći:

- učinkovita i transparentna provedba definiranih mjera
- utvrđivanje učinkovitosti provedenih aktivnosti i projekata po mjerama
- utvrđivanje opravdanosti provedbe definiranih mjera i projekata
- ažuriranje postojećih i definiranje novih projekata.

Odgovornost za praćenje provedbe Strateškog razvojnog programa nosi općina Slavonski Šamac. Načelnica općine Slavonski Šamac i njezina zamjenica izraditi će godišnja izvješća o provedbi Strateškog razvojnog programa, te ga prezentirati Općinskom vijeću na usvajanje.

Na kraju razdoblja kojeg Strategija obuhvaća, provedeće se evaluacija iste. Provedba evaluacije temeljit će se na pokazateljima definiranim na razini definiranih ciljeva. Kvantificirani pokazatelji na ovoj razini služe kao ciljane vrijednosti koje se trebaju postići do 2019. godine i to kao rezultat provedbe planiranih mjera.

Indikatori na razini ciljeva koji će se koristiti u evaluaciji prikazani su u tablici koja slijedi:

Strateški ciljevi	Indikatori provjere
1. Održivi ruralni razvoj	Povećani prihodi Općine od poreza na dohodak za 5% Povećan udio površina pod ekološkom proizvodnjom za 10 % 100 ostvarenih turističkih noćenja
2. Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva	Povećan broj zaposlenih za 10 % Povećanje prihoda poduzetnika i obrtnika za 10% Povećanje neto plaća za 5 %
3. Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti	Porast potrošnje na području općine za 10 % Povećan udio visokoobrazovanih osoba u ukupnom stanovništvu za 5 %

Evaluacija će ocijeniti relevantnost, učinkovitost, utjecaj te održivost provedenih mjera:

- relevantnost – jesu li strateški ciljevi, prioriteti i mjere reagirali na prave probleme koje je trebalo riješiti i je li logika planiranja intervencije bila dobra i učinkovita
- učinkovitost – jesu li mjere doprinijele postizanju prioriteta, a prioriteti postizanju strateških ciljeva
- utjecaj – kakav će utjecaj provedba strateškog plana imati na šire okruženje
- održivost – hoće li koristi stvorene provedbom mjera unutar strateškog programa nastaviti trajati.

Rezultati dobiveni evaluacijom koristit će se kao pri izradi strategije razvoja za razdoblje nakon 2019. godine.

10. AKCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

Strateški cilj/Prioritet	Aktivnosti/projekti	Iznos (kn)	Izvor financiranja
1. Održivi ruralni razvoj			
Razvoj ruralnog turizma i njegovih podoblika			
	Izrada projektne dokumentacije izgradnje regionalnog edukativno-turističkog centra	120.000,00	Općinski proračun, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost
	Crkva sv. Petra i Pavla	152.000,00	Općinski proračun
Zaštita okoliša i prirodnih resursa			
	Modernizacija sustava javne rasvjete	250.000,00	Općinski proračun, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Ministarstvo gospodarstva
UKUPNO	522.000,00		
2. Razvoj konkurentnog lokalnog gospodarstva			
Unapređenje postojeće i izgradnja nove infrastrukture			
	Cesta Ljudevita Gaja	20.000,00	Općinski proračun
	Cesta Mostogradnja	100.000,00	Općinski proračun
	Cesta hrvatskih branitelja	20.000,00	Općinski proračun
	Nerazvrstane ceste i prometni objekti	337.500,00	Ministarstvo poljoprivrede – Program ruralnog razvoja
	Nogostupi	30.000,00	Općinski proračun
	Kanalizacija	500.000,00	Općinski proračun, Brodsko-posavska županija
UKUPNO	1.007.500,00		
3. Poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne uključenosti na području Općine			
Poboljšanje razine društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja			
	Uređenje dvorišta društvenog doma	190.000,00	Općinski proračun, Ministarstvo graditeljstva
Visoka razina zdravstvene i socijalne skrbi i usluga			
	Socijalna skrb i novčane pomoći	222.000,00	Općinski proračun
Ulaganje u znanje i ljudske resurse			
	Dječji vrtić	40.000,00	Općinski proračun
	Osnovna škola	10.000,00	Općinski proračun
Jače uključivanje civilnog društva u razvoj zajednice			
	LAG	10.000,00	Općinski proračun
	Sportski klubovi i udruge	30.000,00	Općinski proračun
	Udruge građana	27.000,00	Općinski proračun
	DVD	75.000,00	Općinski proračun
UKUPNO	604.000,00		
SVEUKUPNO: 2.133.500,00			

DODATAK I.

OBRAZAC ZA PRIJAVU PROJEKTNIH IDEJA / RAZVOJNIH PROJEKATA

1. OSNOVNI PODATCI O PREDLAGATELJU	
1.1. Ime i prezime / naziv predlagatelja	
1.2. Formalno-pravni oblik predlagatelja (tvrtka/obrt/OPG/udruga i sl.)	
1.3. Adresa	
1.4. OIB predlagatelja	
1.5. Telefon, faks, e-mail adresa	
1.6. Ime i prezime, kontakt osobe	
2. OPIS PROJEKTNE IDEJE / RAZVOJNOG PROJEKTA	
2.1. Naziv projekta	
2.2. Kratki opis projekta	
2.3. Svrha projekta	
2.4. Glavni ciljevi projekta	

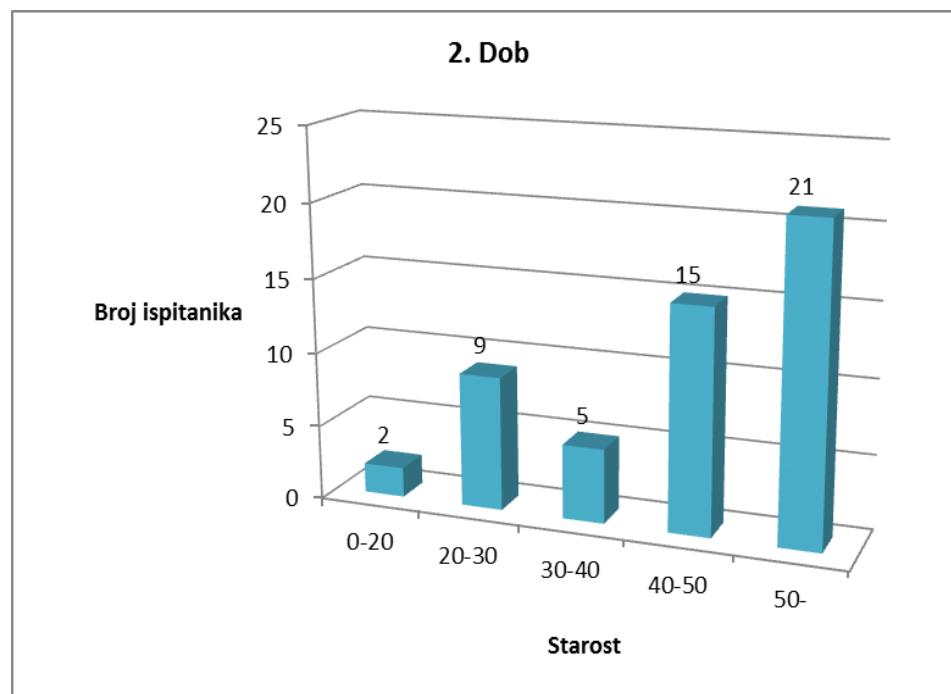
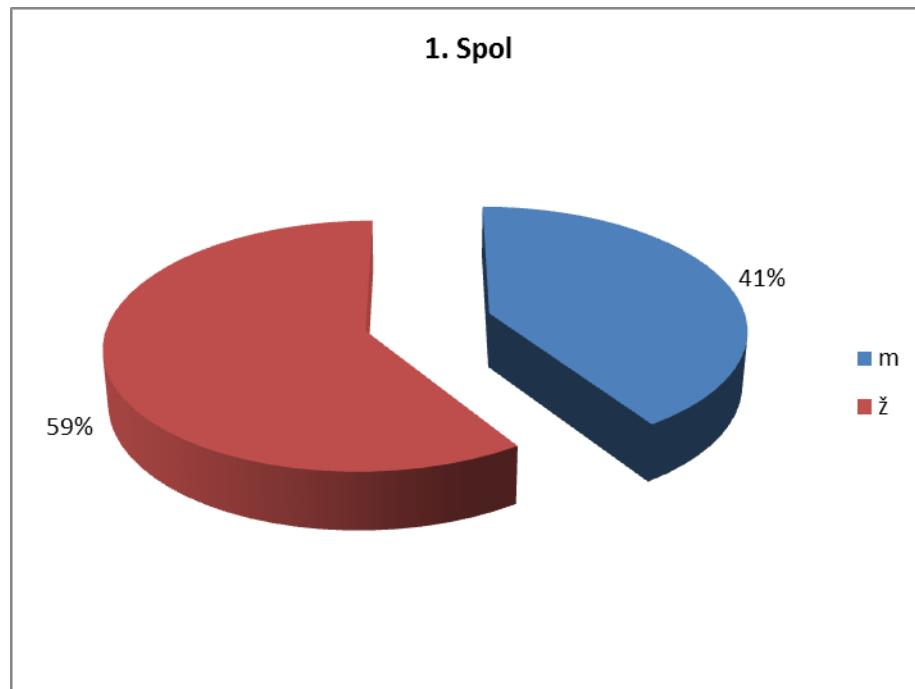
2.5. Aktivnosti projekta (koje su glavne aktivnosti koje planirate provesti u okviru projekta)	
2.6. Očekivani rezultati (što očekujete postići provedbom projekta)	
2.7. Korisnici projekta (npr. djeca i mladi, stariji i nemoćni, osobe s invaliditetom, poljoprivrednici, lokalno stanovništvo i sl.)	
3. PODRUČJE PROVEDBE PROJEKTA	
3.1. Adresa lokacije	
3.2. Naselje	
4. SEKTOR PROJEKTA	
4.1. Na koji se sektor odnosi Vaš projekt? (molimo zaokružite)	☐ a) Gospodarstvo ☐ b) Poljoprivreda ☐ c) Turizam ☐ d) Obrazovanje ☐ e) Infrastruktura ☐ f) Okoliš i zaštita prirode ☐ g) Kultura ☐ h) Sport ☐ i) Razvoj civilnog društva ☐ j) Zdravstvo ☐ k) Socijalna skrb ☐ l) Energetika ☐ m) Ostalo (navesti) _____

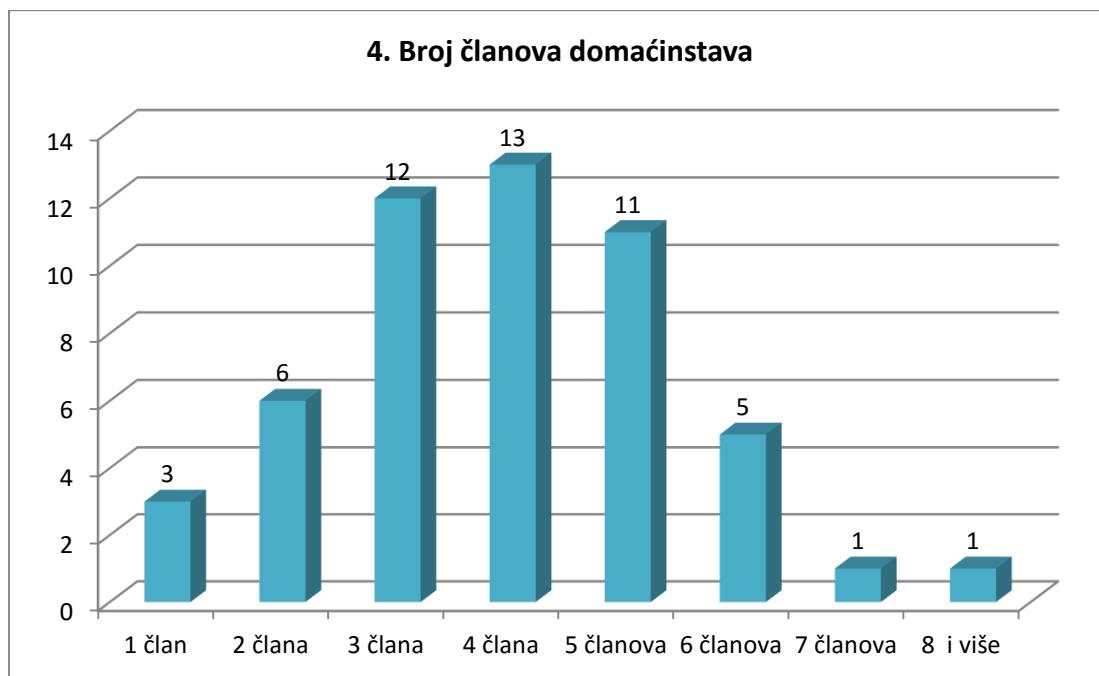
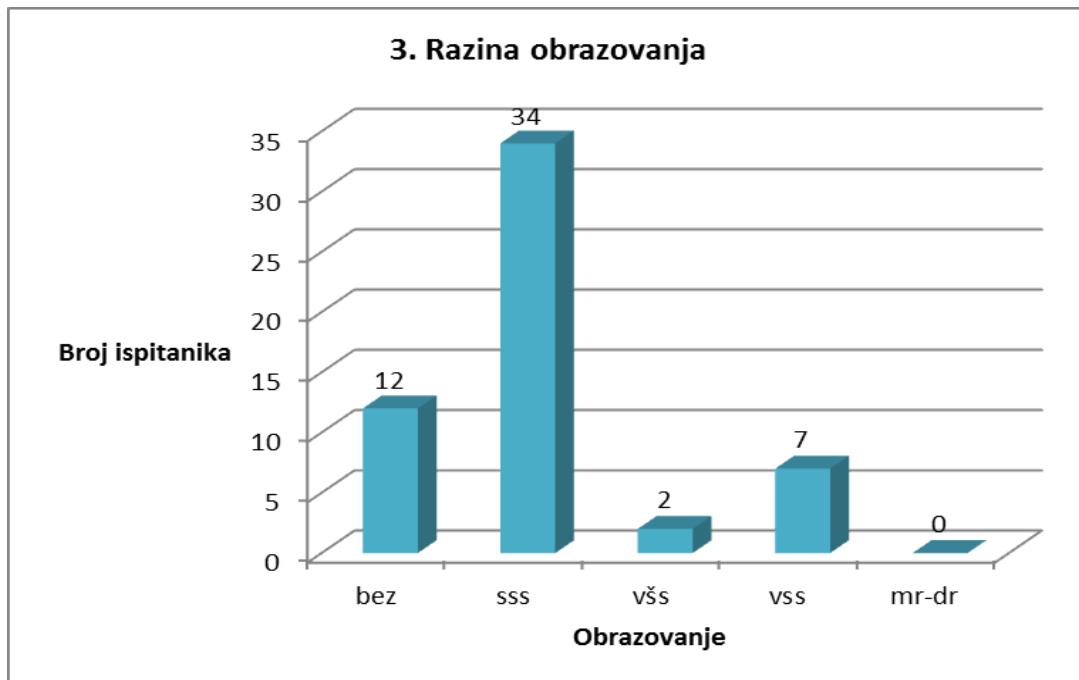
5. IMOVINSKO – PRAVNA PITANJA	
5.1. Jesu li riješeni svi imovinsko-pravni odnosi ako projekt obuhvaća i građenje (molimo zaokružite)	a) Da b) Ne c) Nije primjenjivo
6. U KOJOJ JE FAZI PREDLOŽENI PROJEKT	
Molimo zaokružite ¹ Projekti koji se nalaze u nekoj od faza pripreme projektne dokumentacije ² Projekti koji posjeduju svu potrebnu dokumentaciju i spremni su za financiranje/provedbu ³ Projekti koji su kandidirani na natječaje na regionalnoj/nacionalnoj/EU razini	a) Projektna ideja b) U pripremi ¹ c) Spreman ² d) Kandidiran ³
7. PROJEKTNO – TEHNIČKA DOKUMENTACIJA	
7.1. Zahtijeva li projekt izradu projektno – tehničke dokumentacije (molimo zaokružite)	a) Da b) Ne
7.2. Je li za projekt izrađena projektno-tehnička dokumentacija? (molimo zaokružite)	a) Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi b) Studija o utjecaju na okoliš/elaborat procjene utjecaja zahvata na okoliš c) Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu d) Elaborat energetske učinkovitosti e) Idejno rješenje f) Idejni projekt g) Lokacijska dozvola h) Glavni projekt i) Potvrda glavnog projekta j) Izvedbeni projekt
7.3. Ukoliko za projekt nije izrađena projektna dokumentacija, navesti koji dokument je potrebno izraditi i koji je mogući rok izrade/ishodenja	
8. UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA	
8.1. Ukupna vrijednost projekta (u HRK sa PDV-om)	
9. PLANIRANI IZVORI FINANCIRANJA PROJEKTA	
	a) Vlastita sredstva _____ kn b) Sredstva iz državnog proračuna

	_____ kn
c) Sredstva iz županijskog proračuna	_____ kn
d) Sredstva iz EU fondova i programa	_____ kn
e) Sredstva iz drugih inozemnih izvora	_____ kn
f) Sredstva iz kreditnih linija	_____ kn
g) Ostali izvori (navesti koji)	_____ kn
10. POVEZANOST PROJEKTA S DRUGIM RAZVOJnim PROGRAMIMA / STRATEGIJAMA NA NACIONALNOJ I REGIONALNOJ RAZINI	
10.1. Navedite nazine razvojnih strategija/programa/planova (npr. Županijska razvojna strategija, Strategija razvoja turizma, Program zaštite okoliša i sl.) s kojima je Vaš projekt povezan/usklađen	
11. MJESTO I DATUM	
12. POTPIS PREDLAGATELJA (ime, prezime, funkcija)	

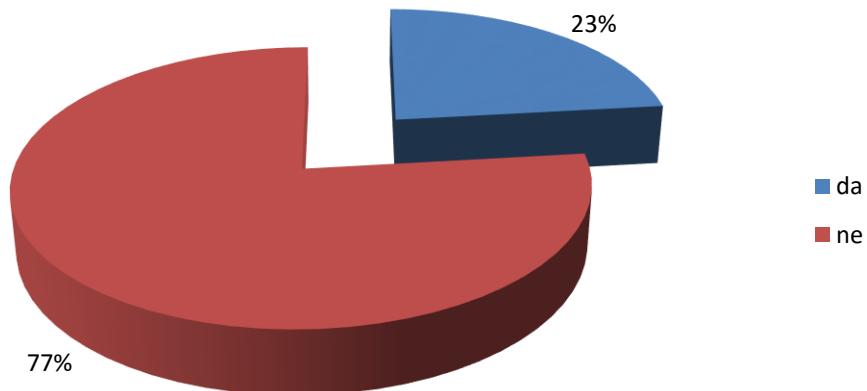
DODATAK II.

REZULTATI PROVEDENOOG ANKETIRANJA

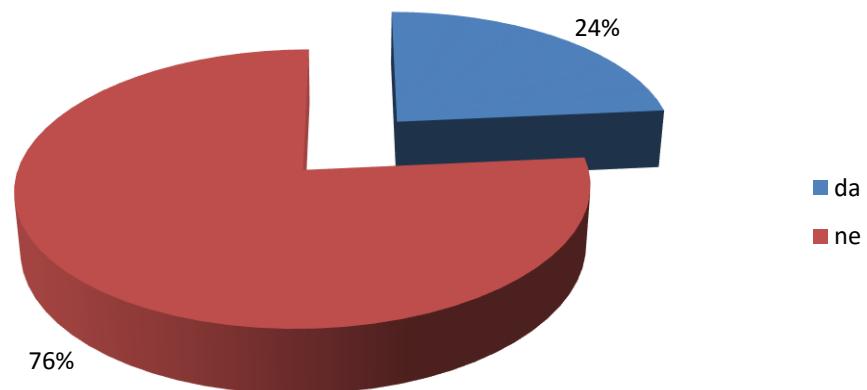

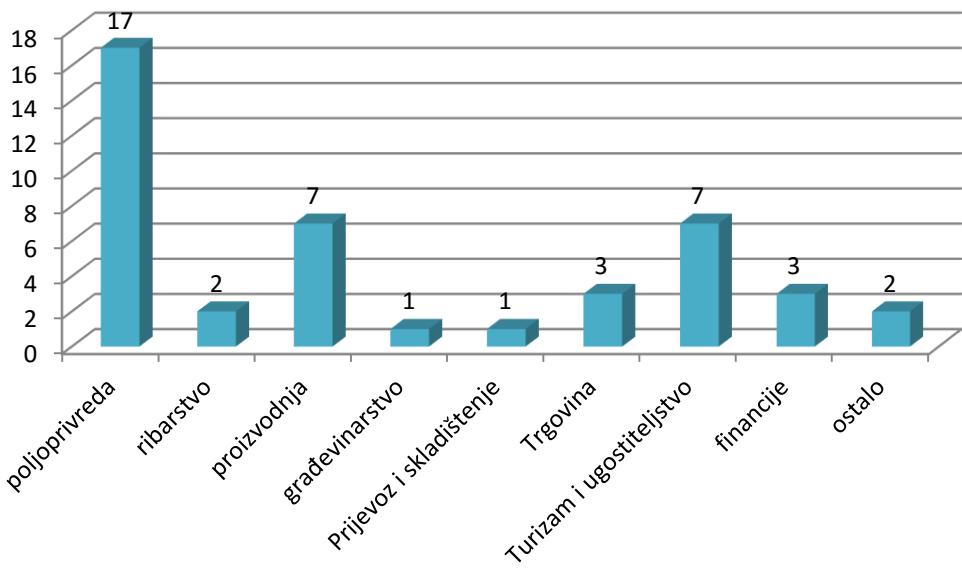
6. Jeste vlasnik/suvlasnik/član obrta/OPG-a/zadruge..

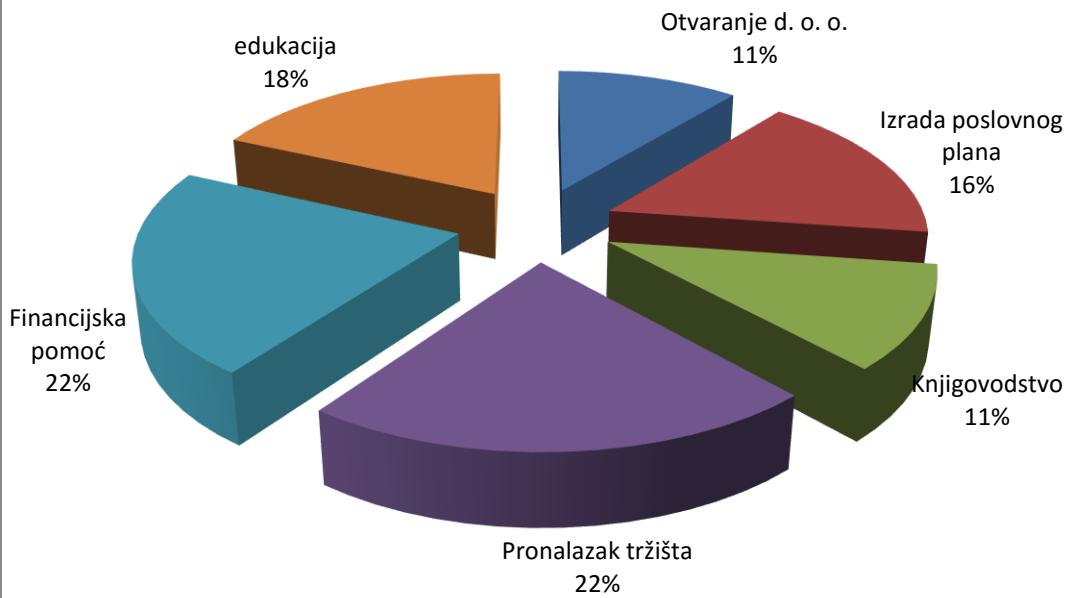
7. Imate li želju pokrenuti vlastito poslovanje

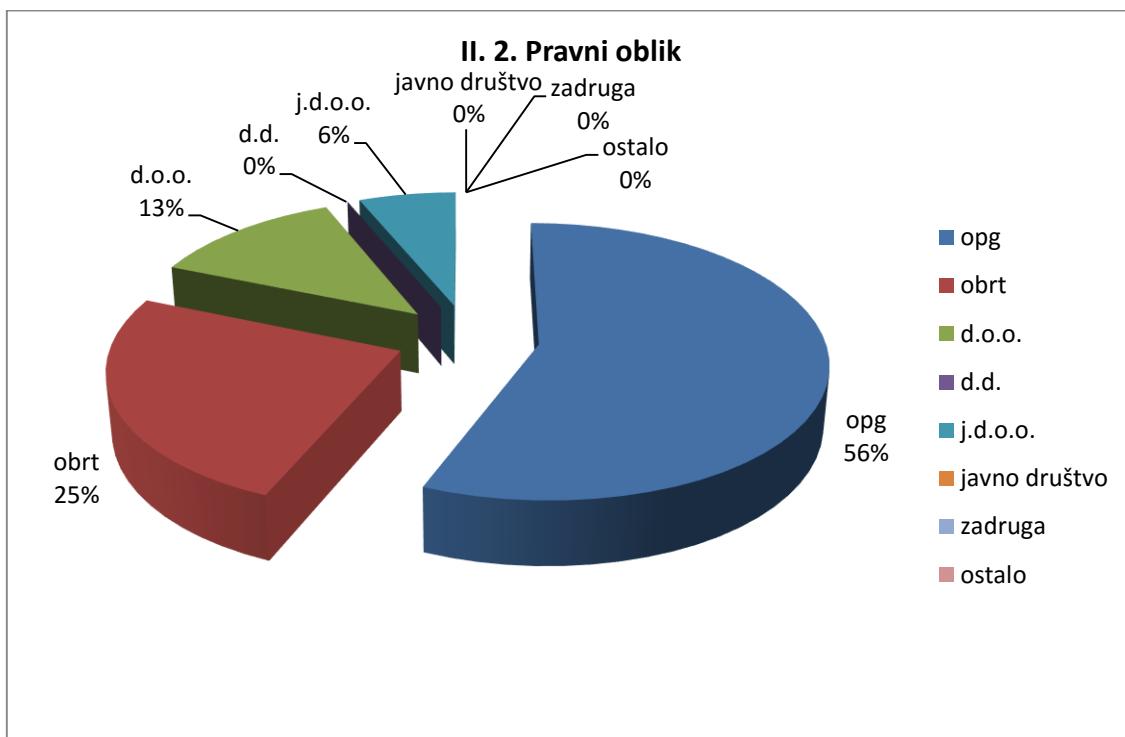
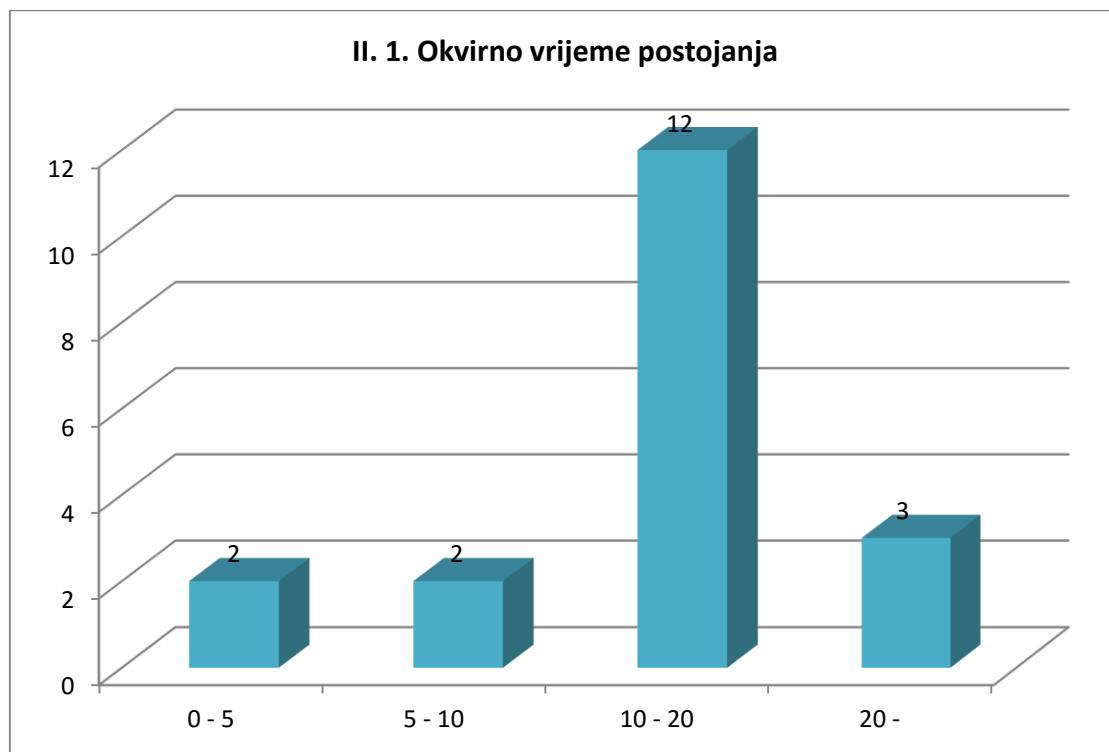

8. Koje je vaše područje interesa

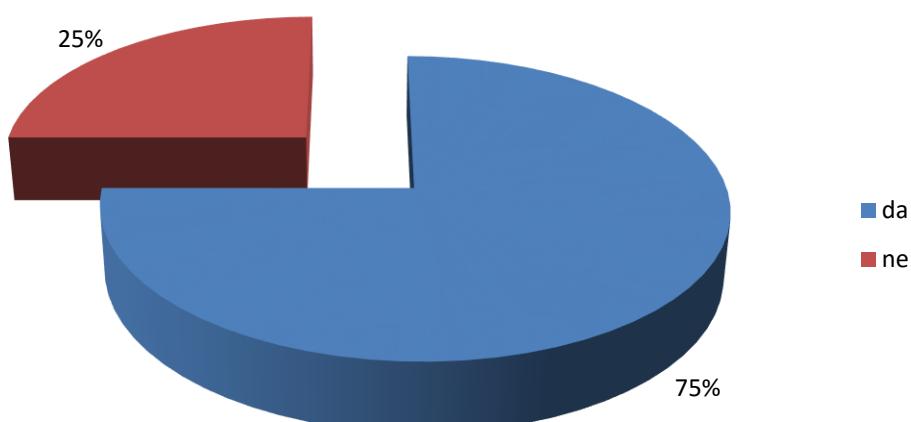

9. Potrebna stručna pomoć

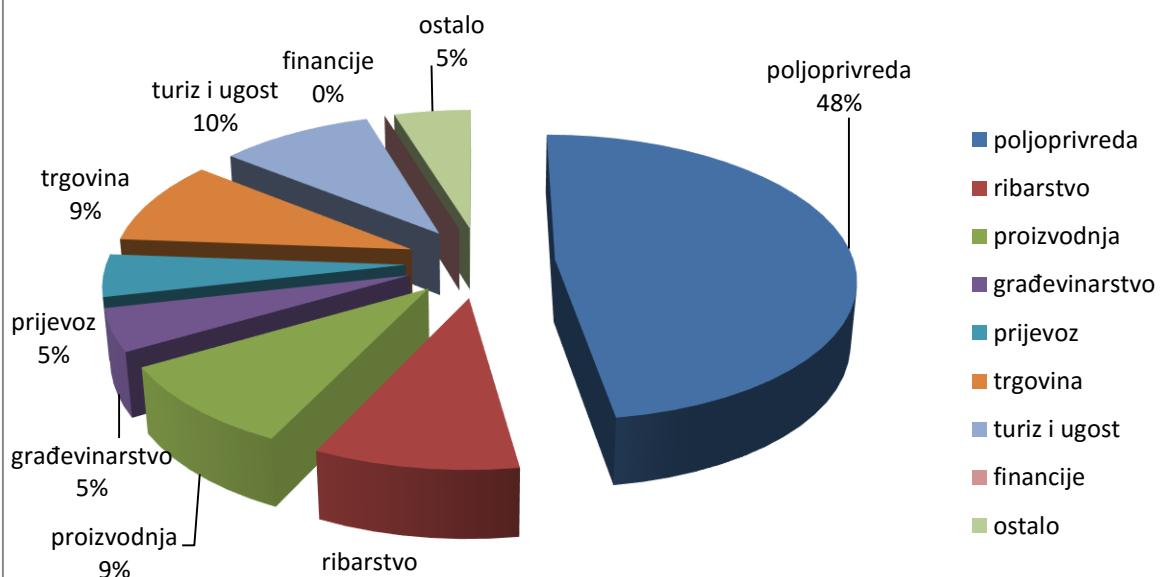

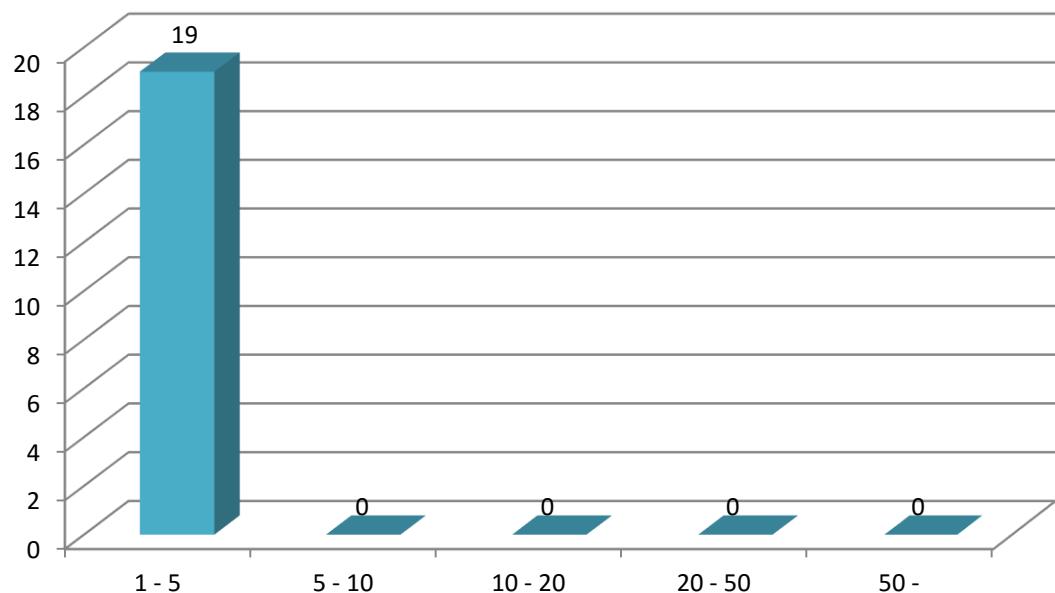
II. 3 Je li sjedište vaše tvrtke na području općine

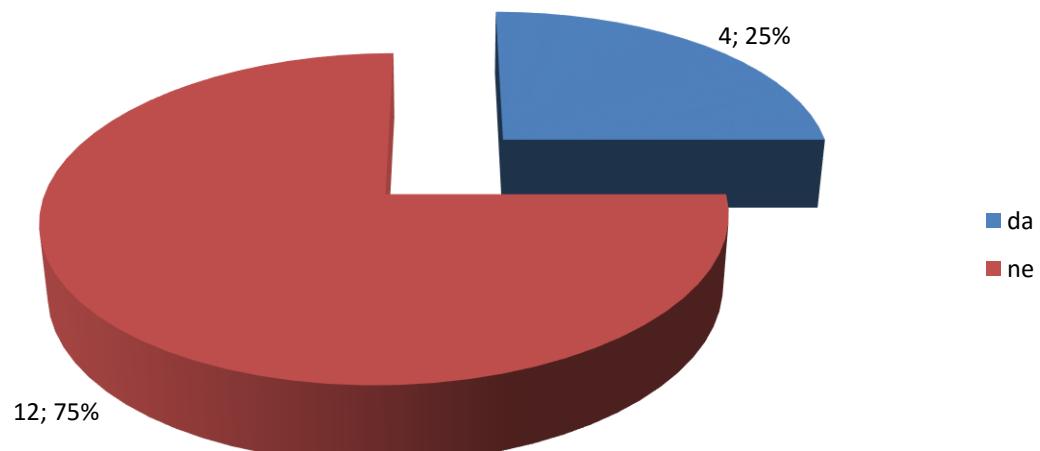
II. 4. Djelatnost tvrtke

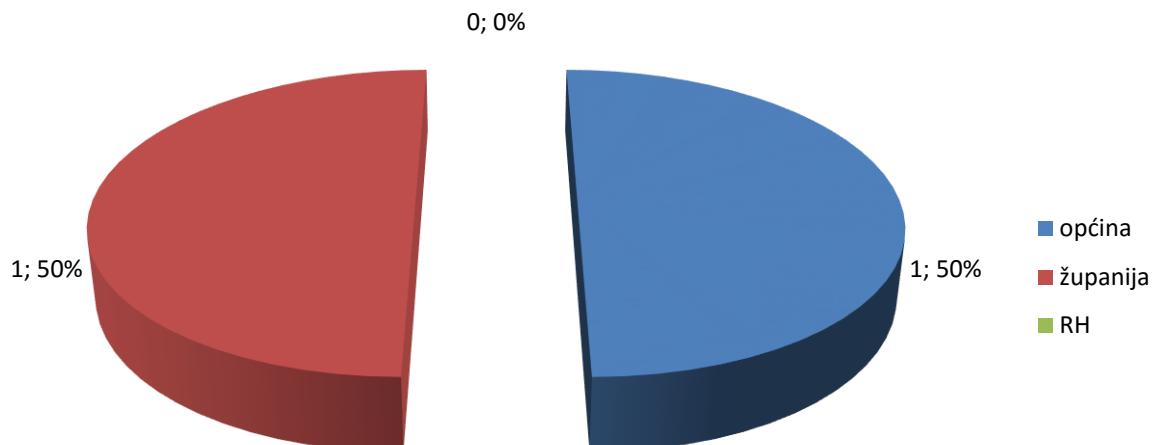
II. 5. Trenutni broj zaposlenih u tvrtki/obrtu/OPG-u

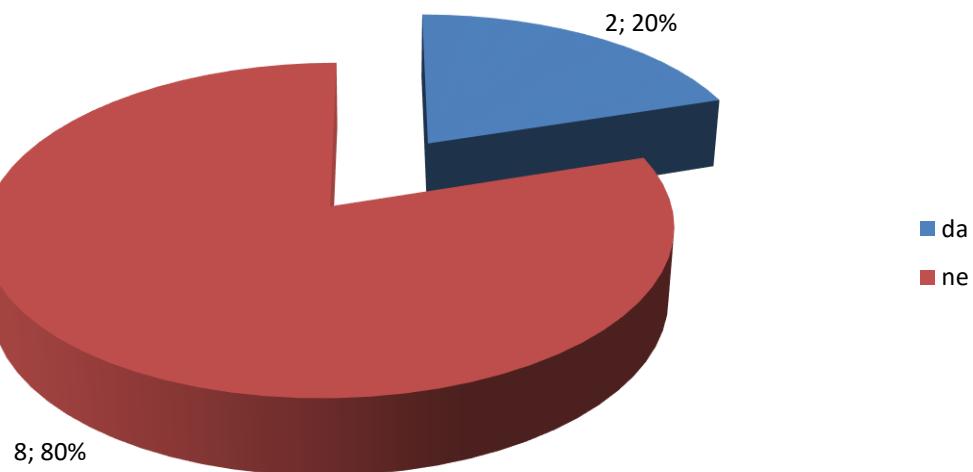
II. 6. Koristite li sezonsku radnu snagu

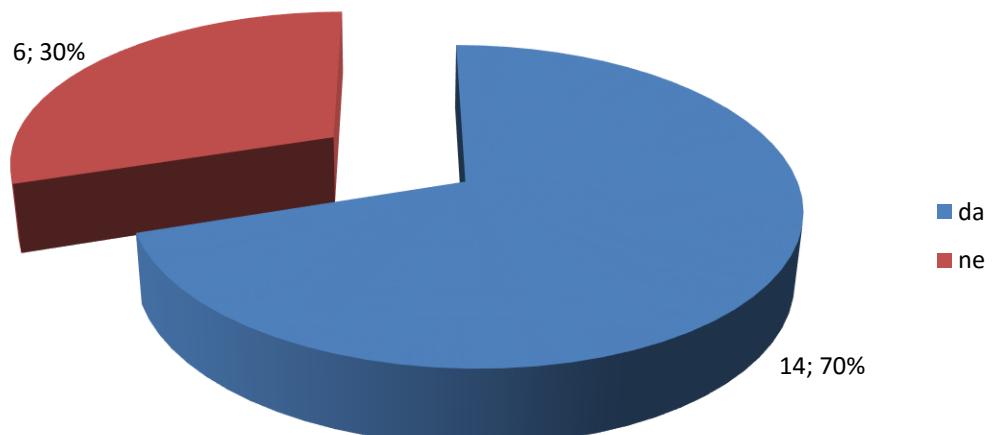
II. 6. Dolazi li sezonska radna snaga

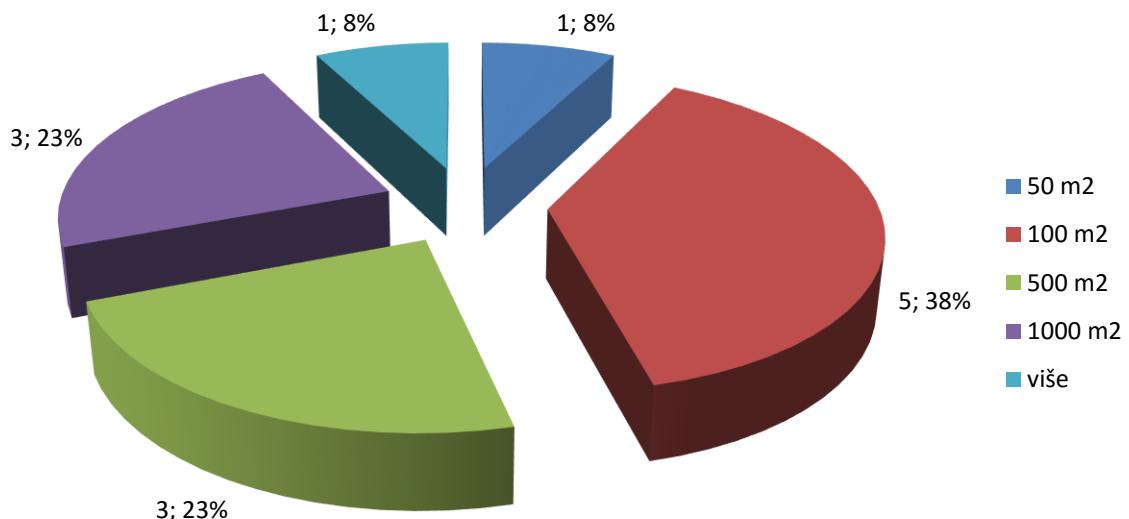
II. 7. Možete li pronaći zaposlenike

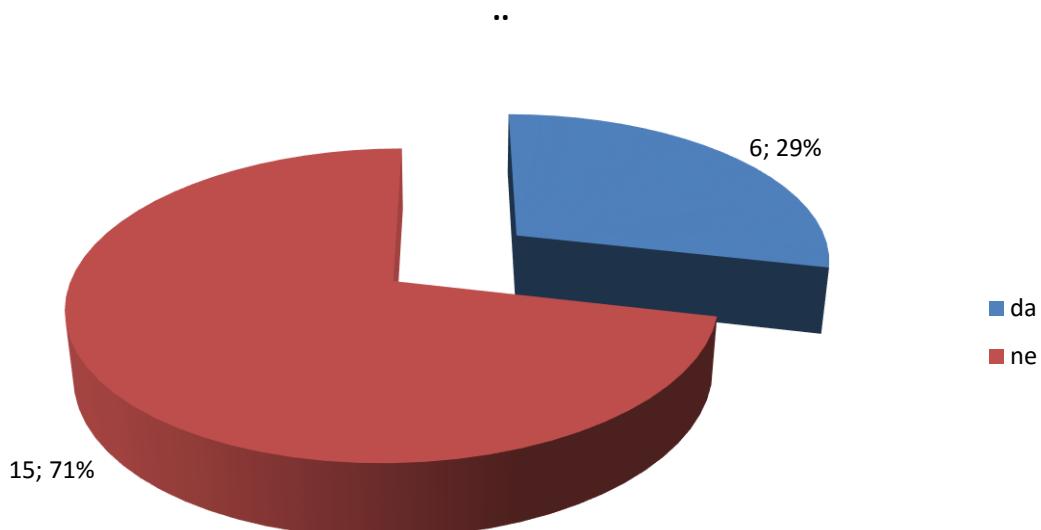
II. 8. Raspolažete li vlastitim prostorom

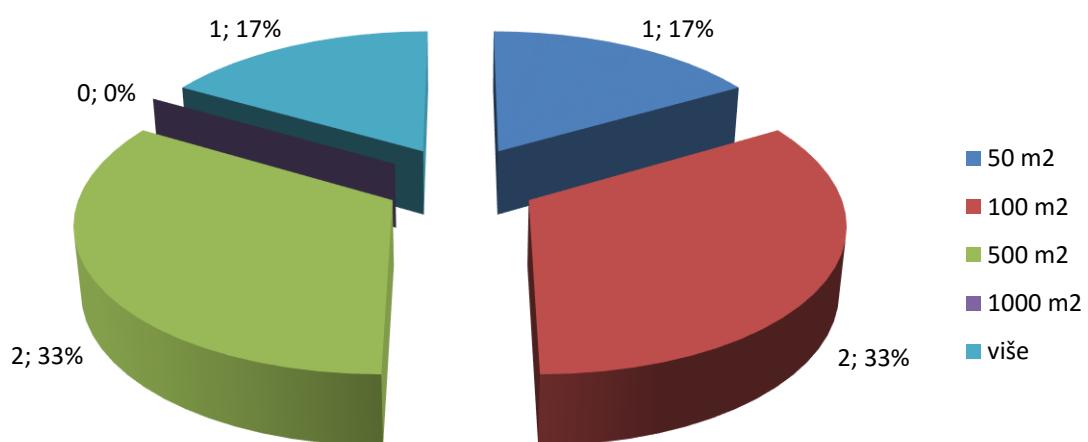
II. 9. Površina proizvodnog/uslužnog prostora koji koristite

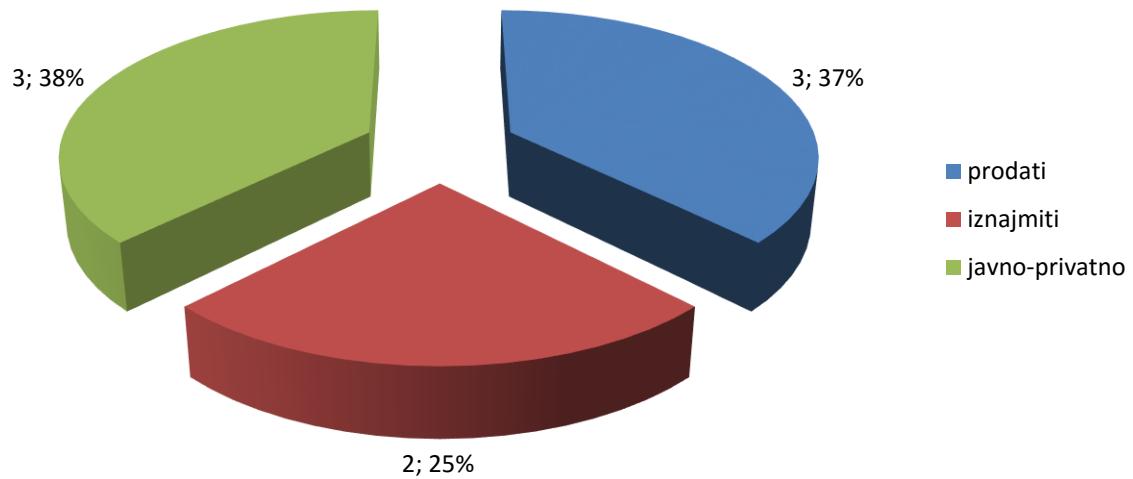
II. 10. Posjedujete li objekte/prostore koji se mogu prenamijeniti

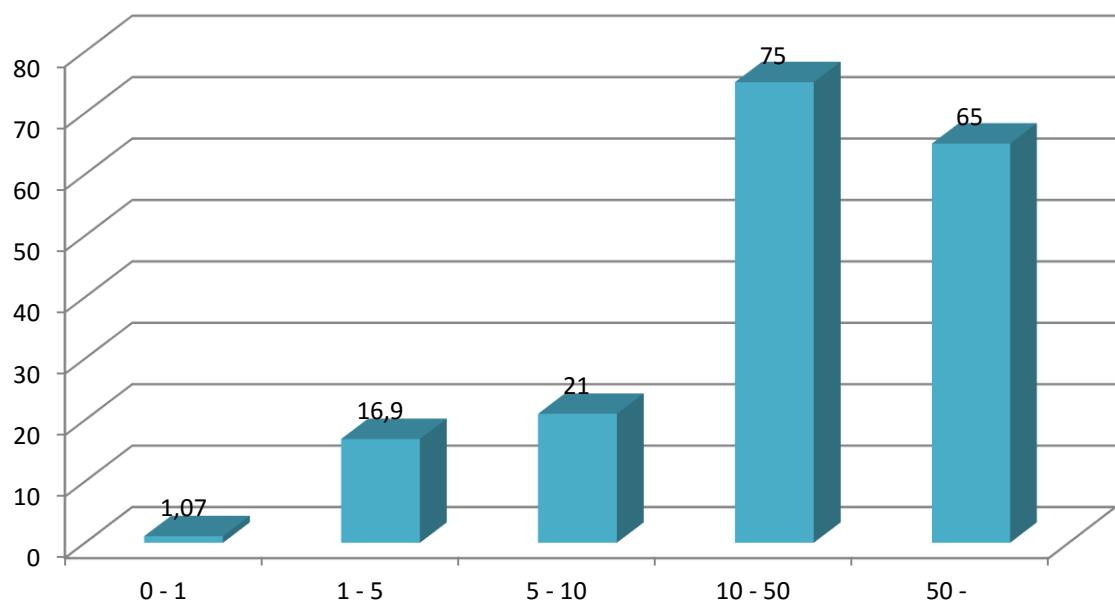
II. 11. Koja je površina prostora koji možete prenamijeniti

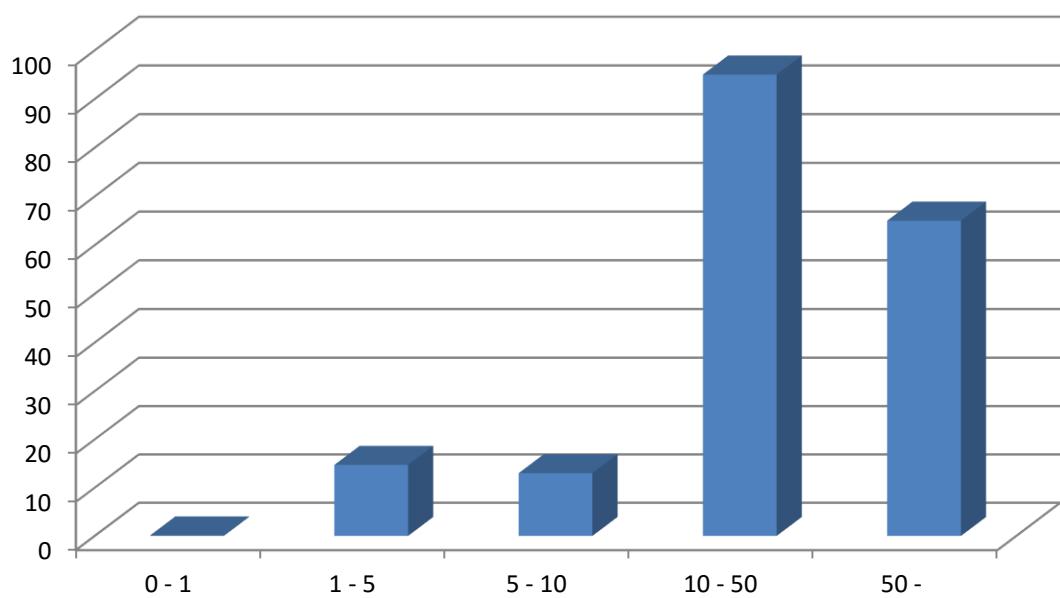
II. 12. Koja od opcija raspolaganja bi vam bila najprihvatljivija

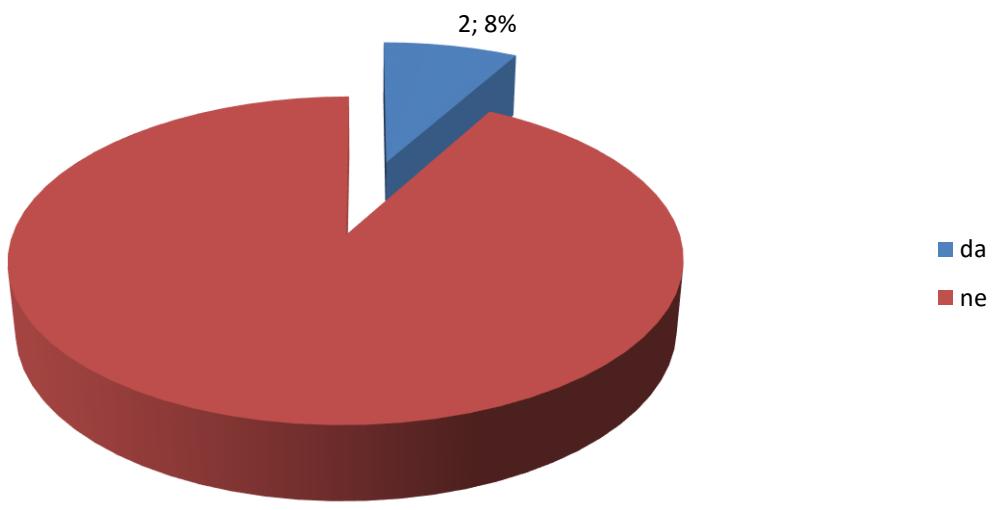
II. 13. Ukupna površina polj. zemlj. kojim raspolažete

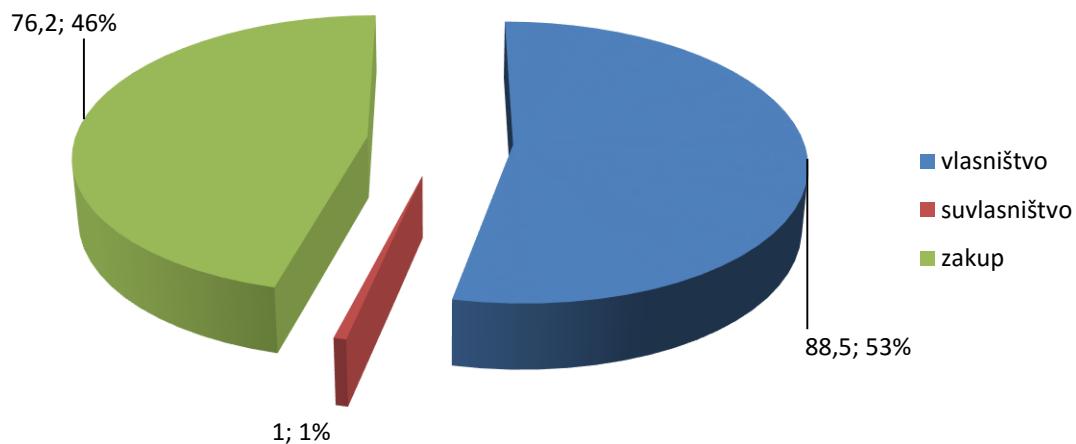
II. 14. Površina polj. zemljišta koju obrađujete

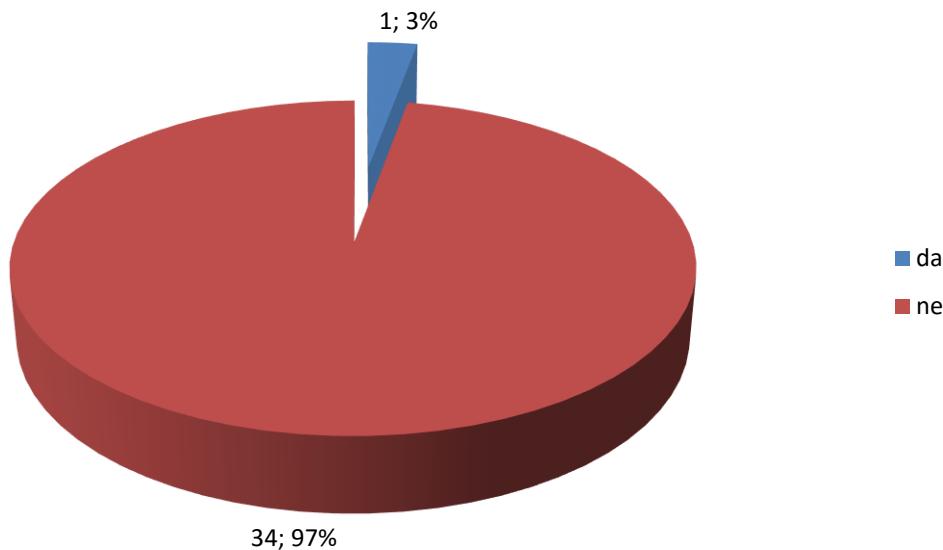
II. 15. Imate li polj. zemljišta za prodaju/najam

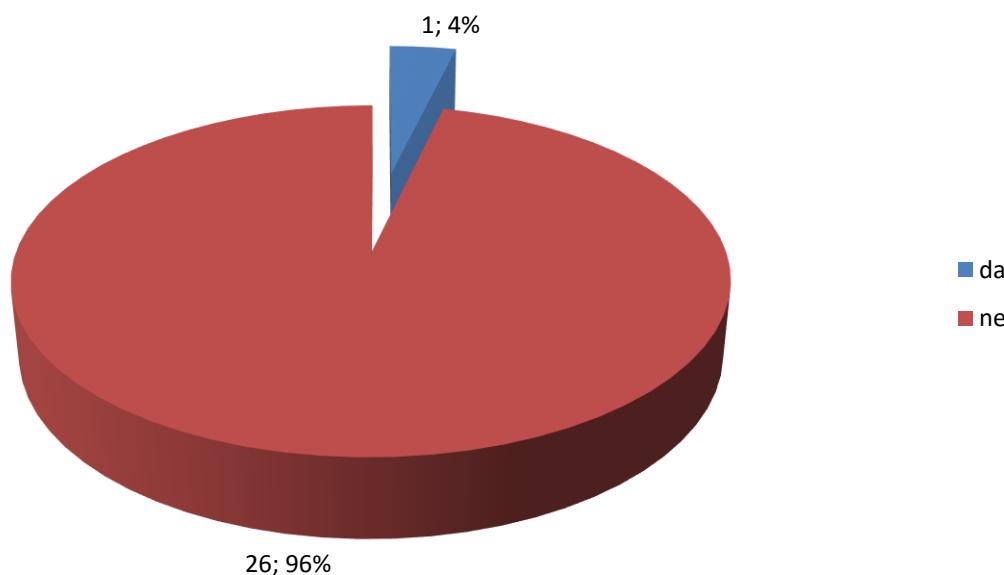
II. 16. Polj. zemljište koje obrađujete je..

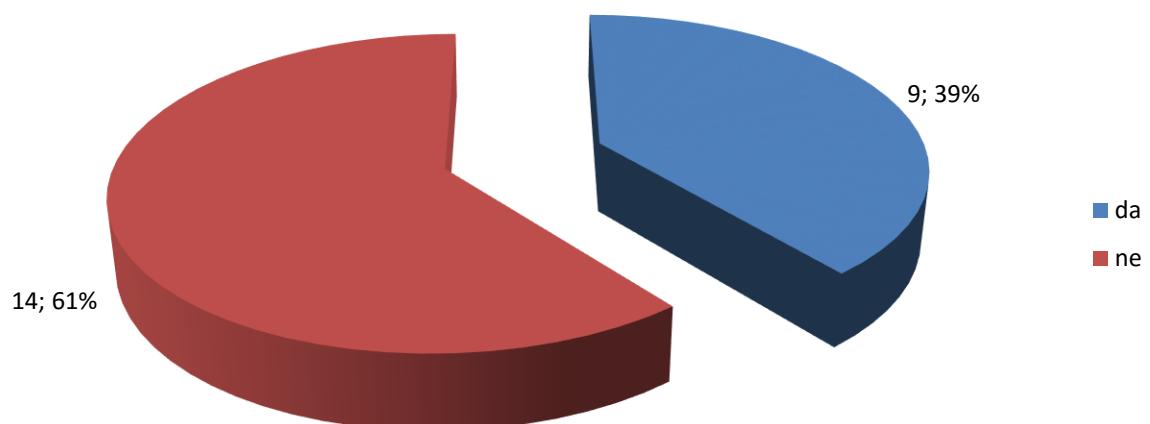
II. 17. Jeste li član zadruge ili klastera

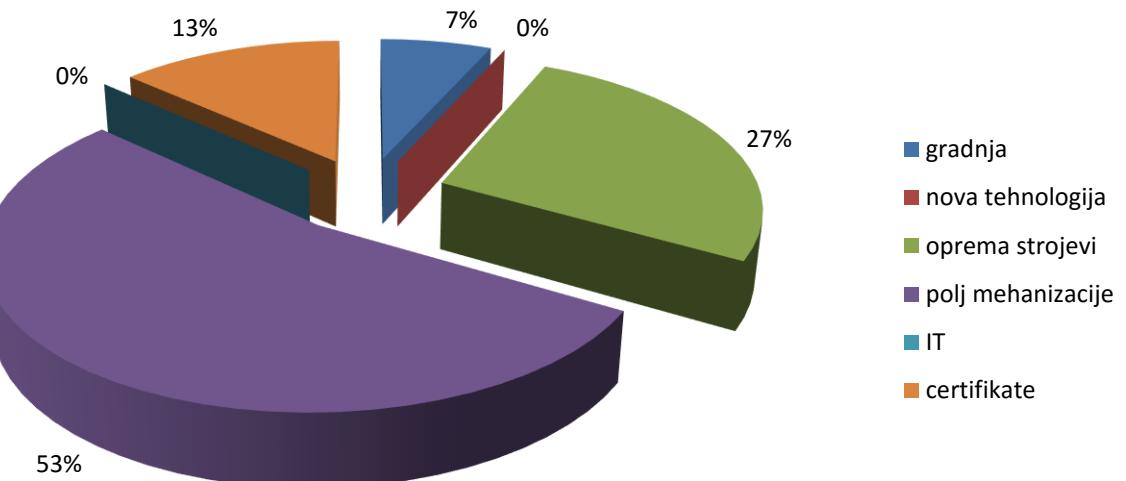
II. 18. Izvozi li vaša tvrtka/OPG...

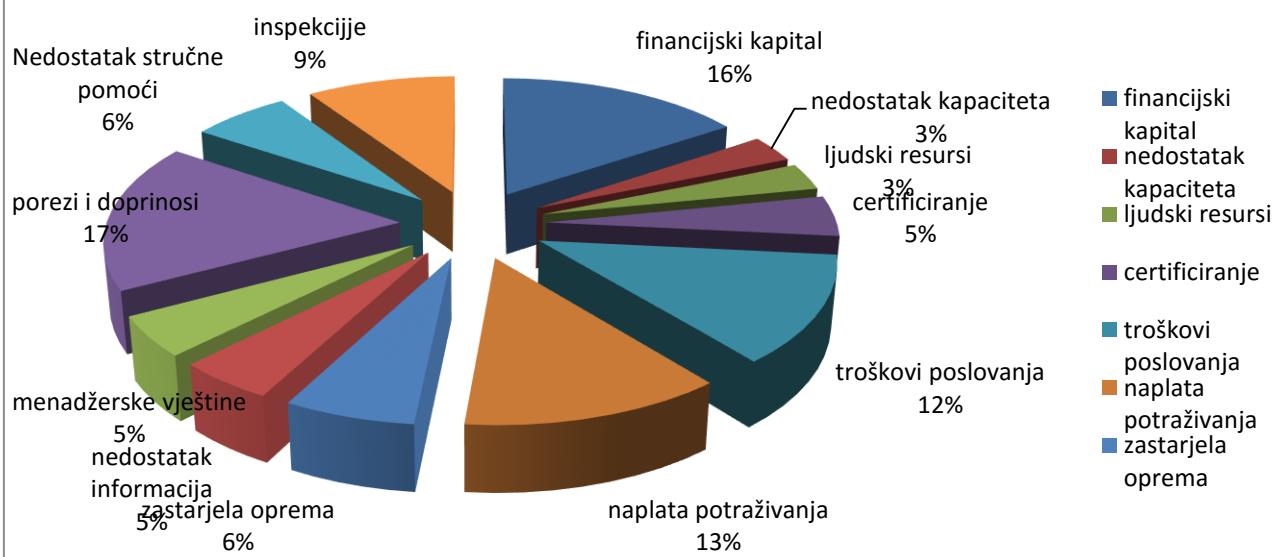
II. 19. Planirate li nova ulaganja

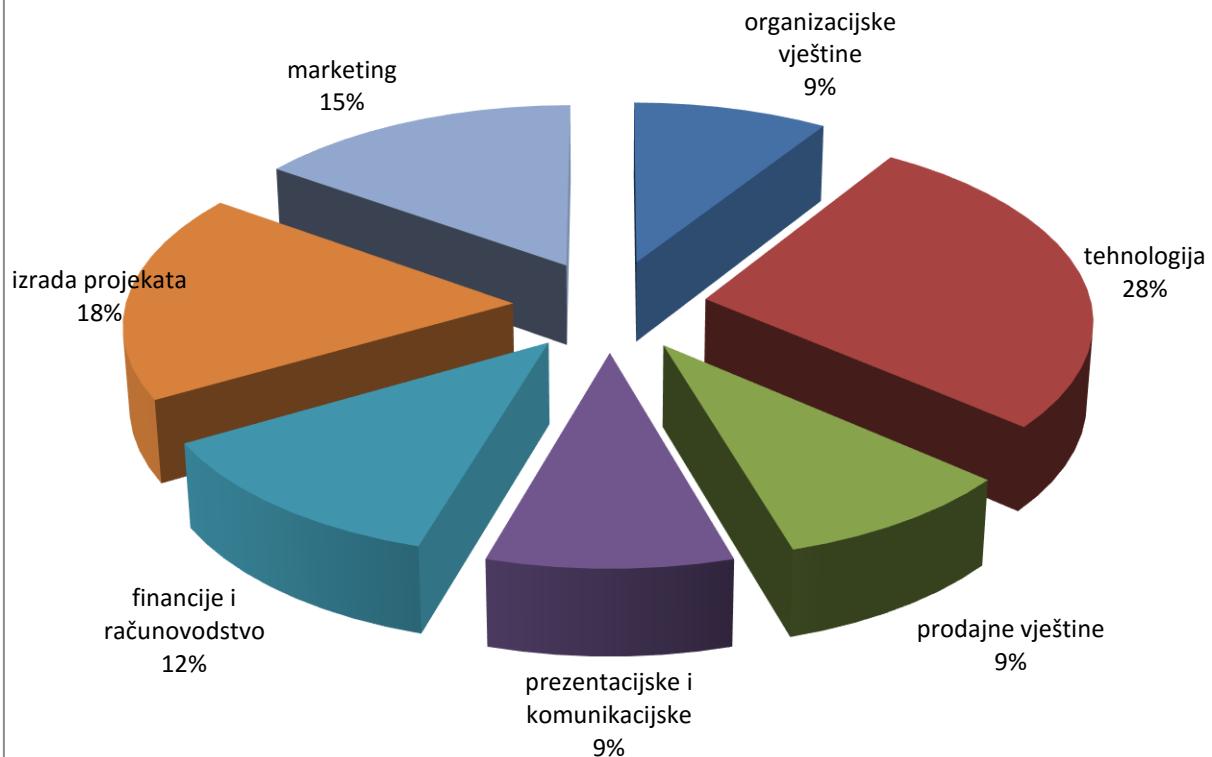
II. 20. Ulaganja u...

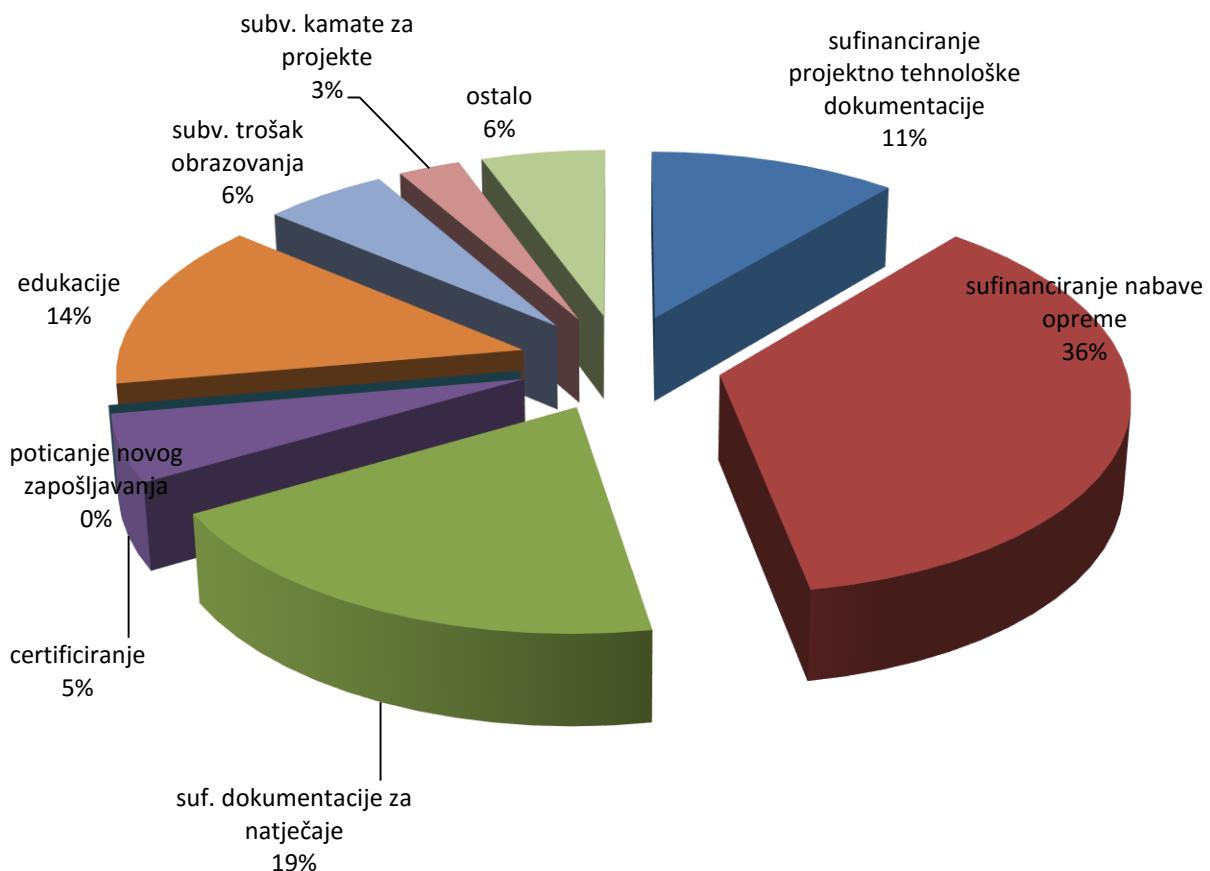
II. 21. Prepreke u poslovanju

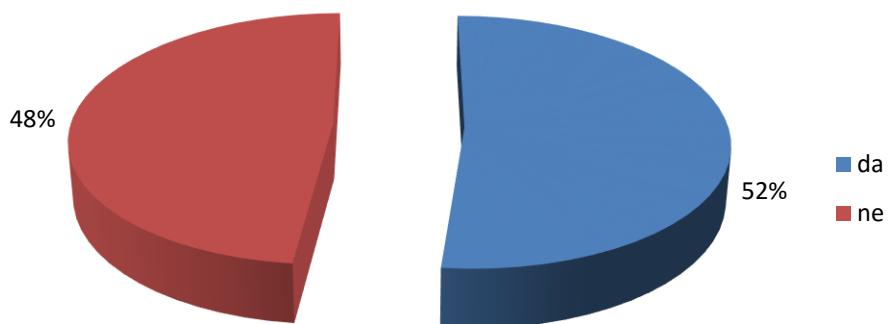
II. 22. Želite li unaprijediti svoje vještine..

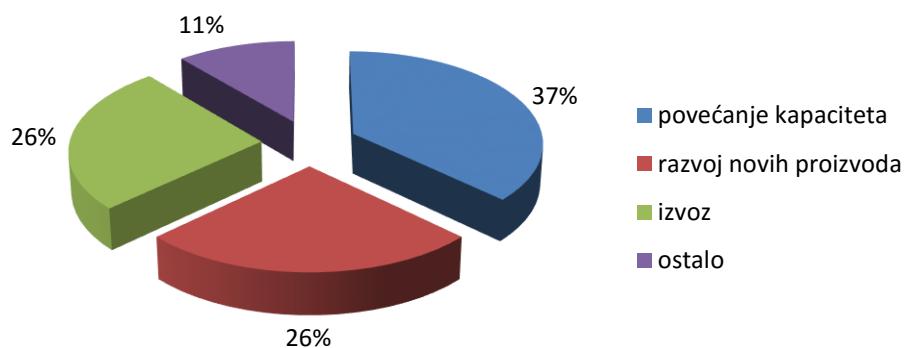
II. 23. Za koju od mjera poticanja gospodarstva smatrate da bi Vam pomogla

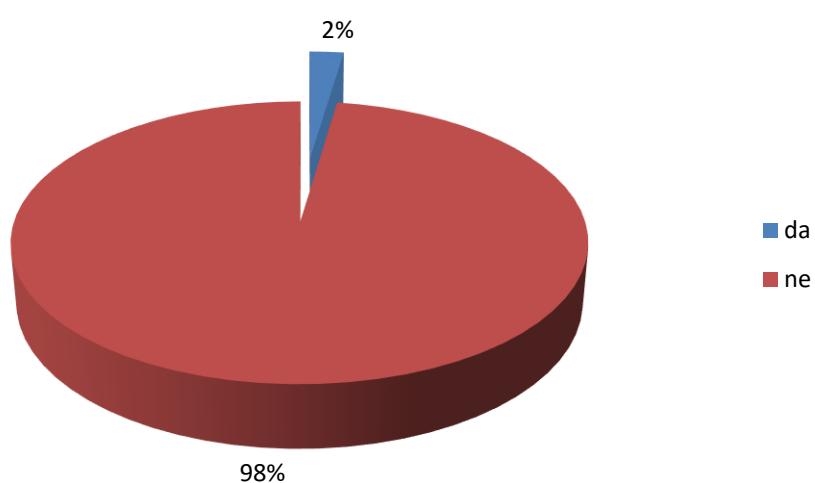
II. 24. Jeste li zainteresirani za udrživanje u klastere...

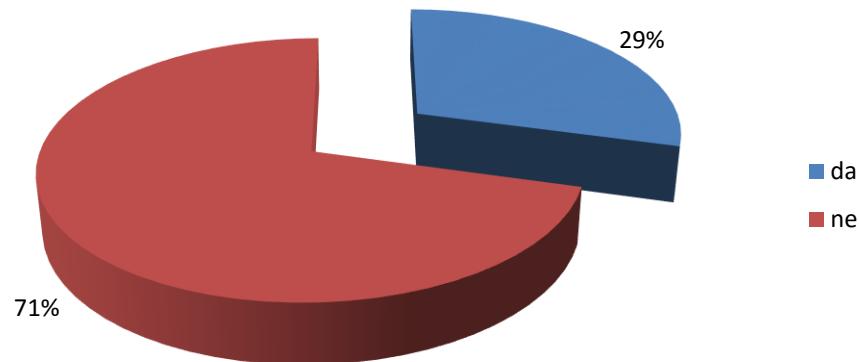
II. 25. Koji su vaši planovi razvoja poslovanja..

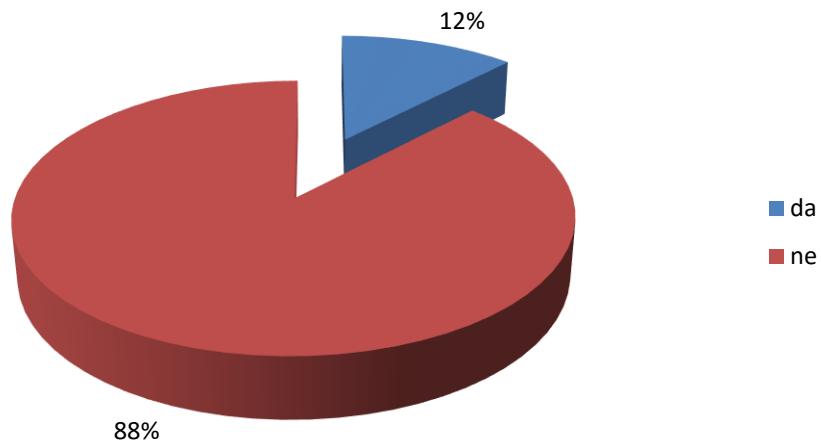
II. 26. Jeste li se prijavljivali za sredstva EU

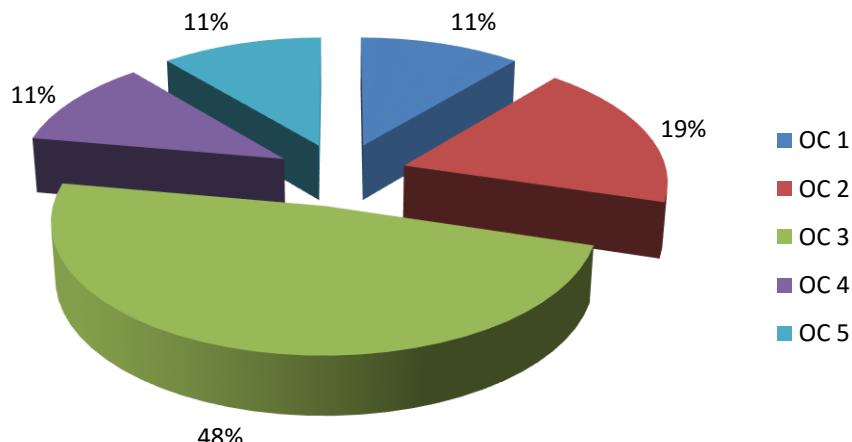
II. 27. Planirate li se prijavljivati na bespovratna sredstva EU

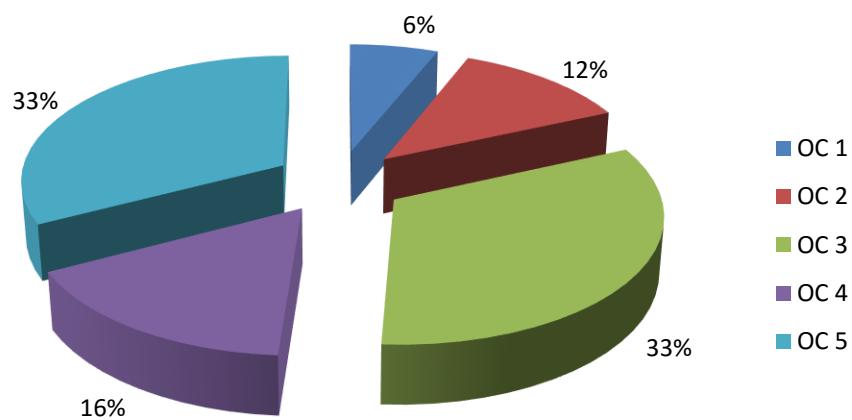
II. 28. Smatrate li da ste dovoljno informirani o mogućnostima korištenja bespovratnih sredstava

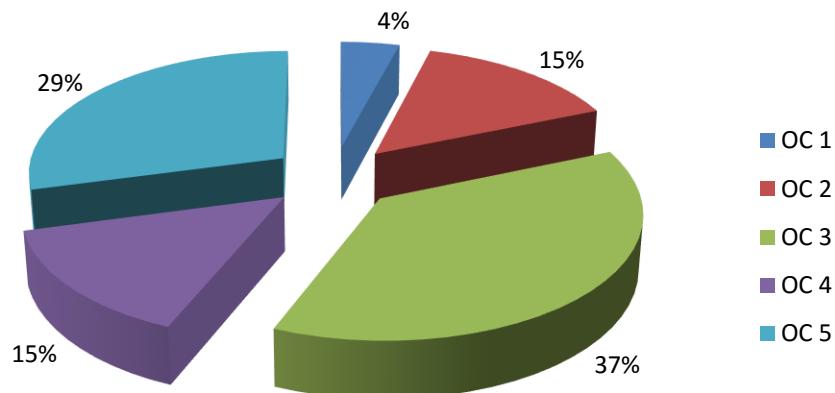
III. 1. Općina kao mjesto za vođenje poslova

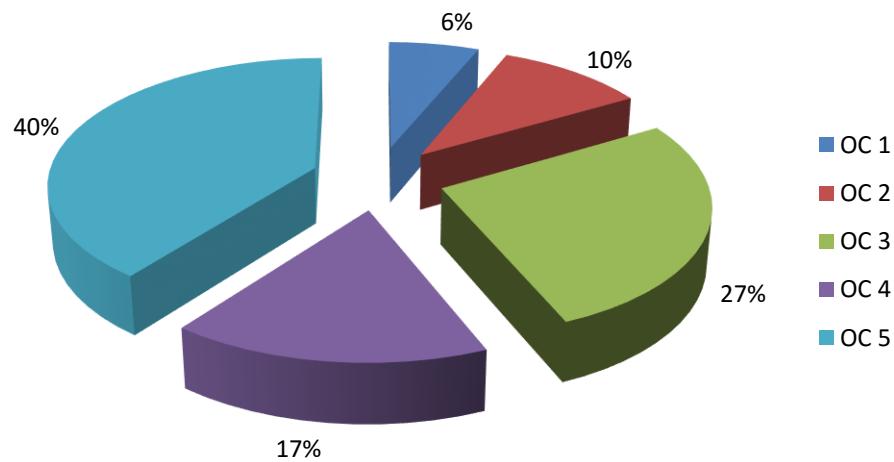
III. 2a. Općina nastoji proces izdavanja suglasnosti

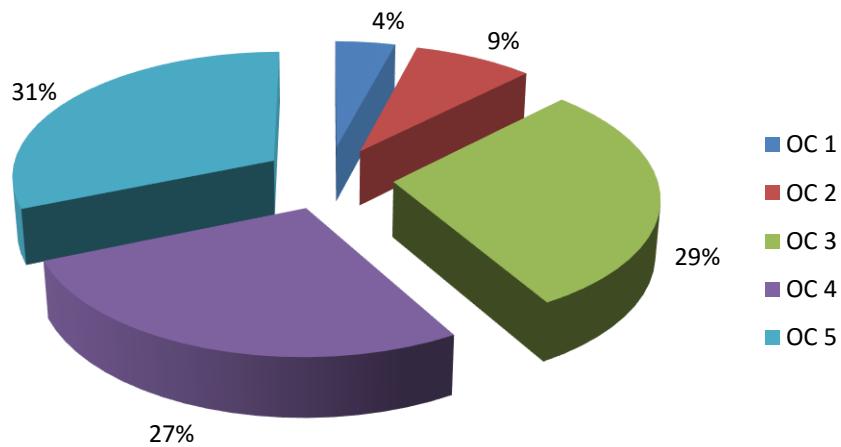
III. 2b. U usporedbi s drugim općinama lokalni porezi

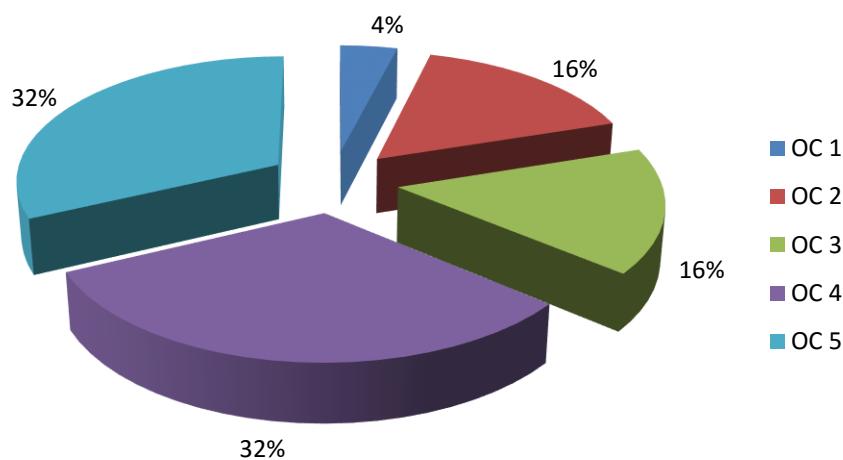
III. 2c. Općinski je sustav poreza i nakanda pravedan i učinkovit

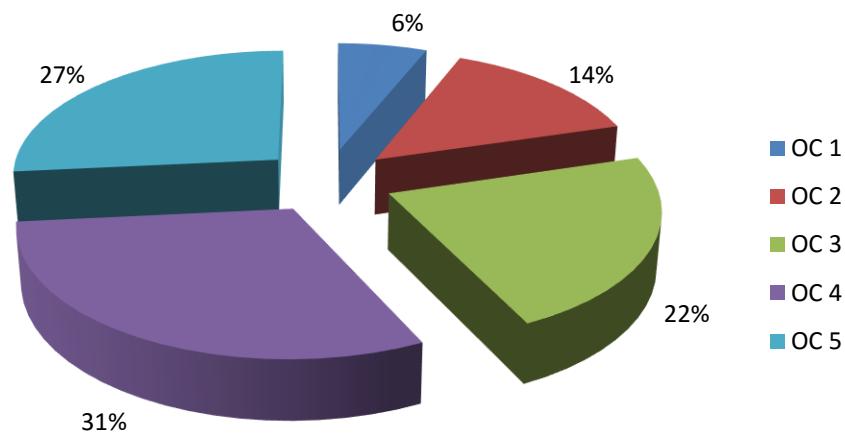
III. 3. Općina odgovorno koristi javna sredstva

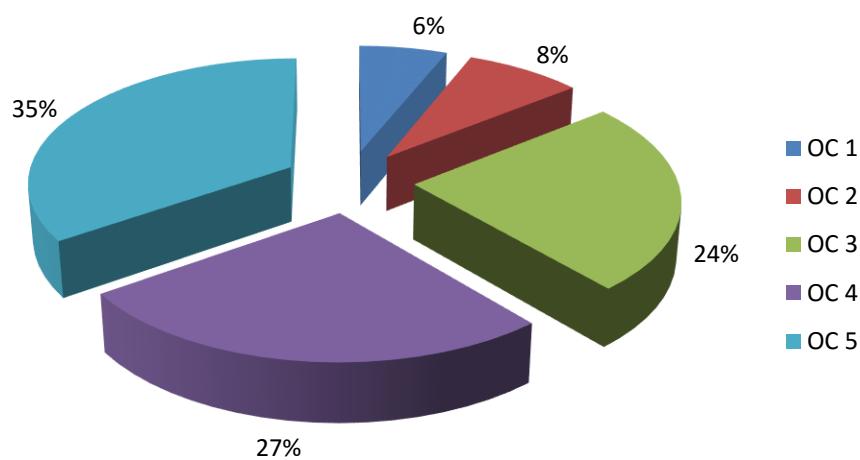
III. 4. Zaštita okoliša

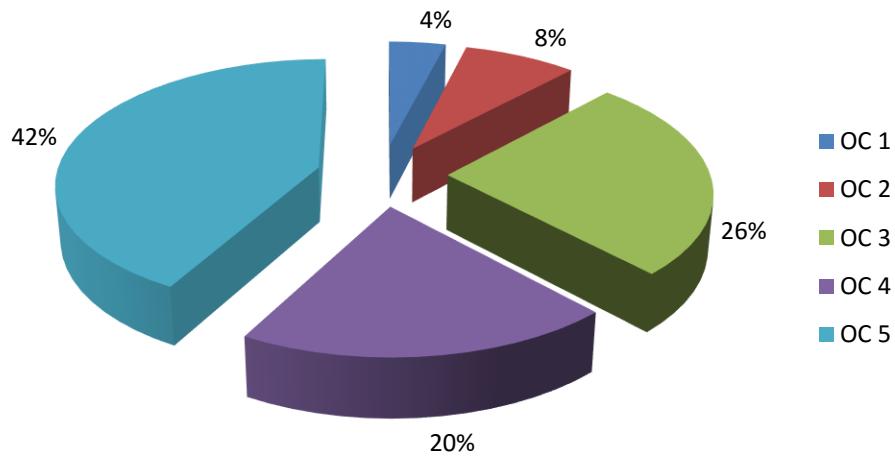
III. 4. Stanovanje

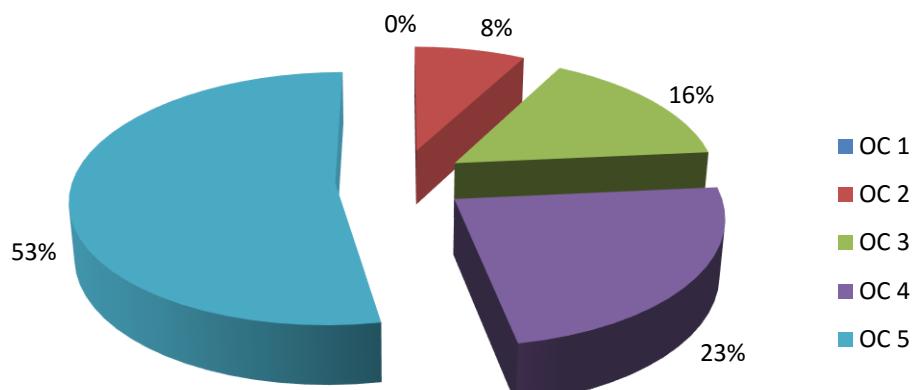
III. 4. Komunalne usluge

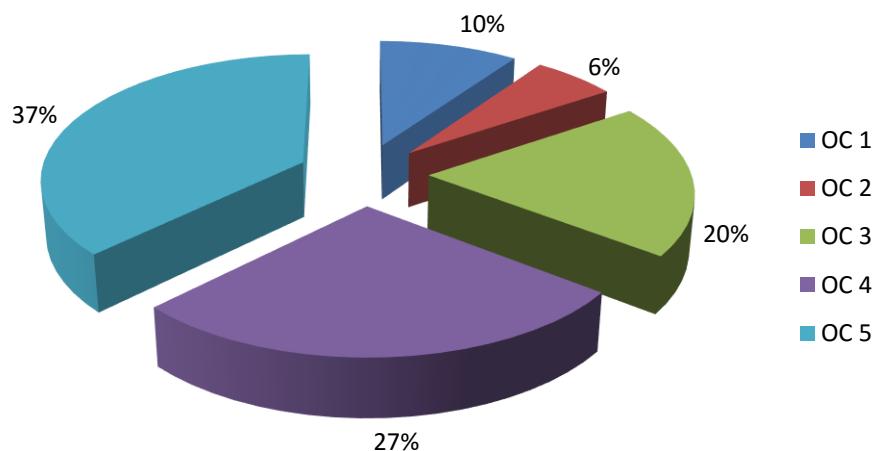
III. 4. Upravljanje općinskim vlasništvom

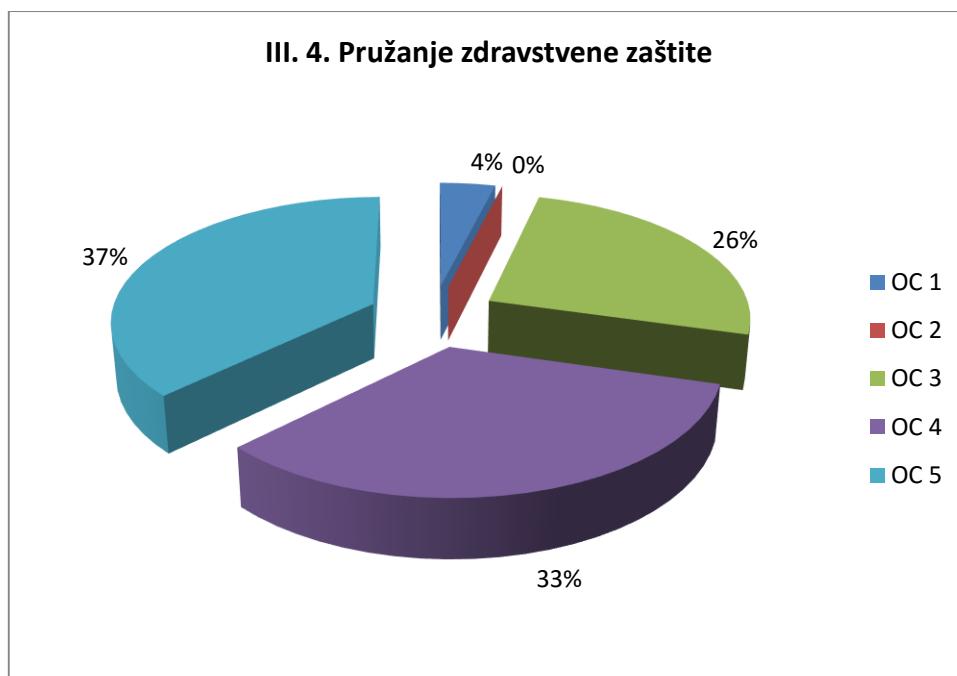
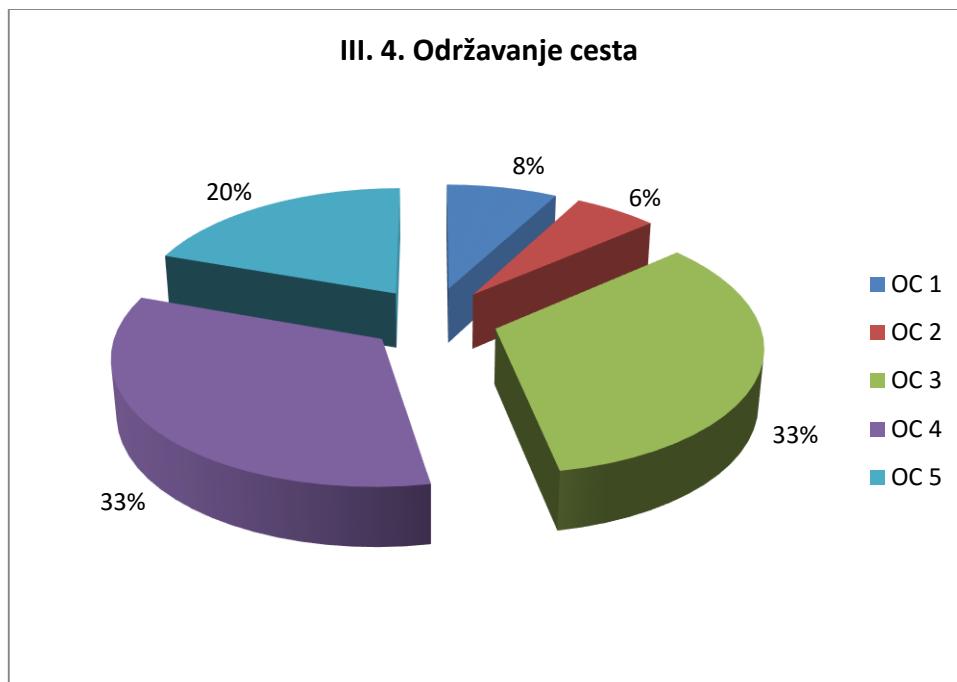

III. 4. Zaštita od požara

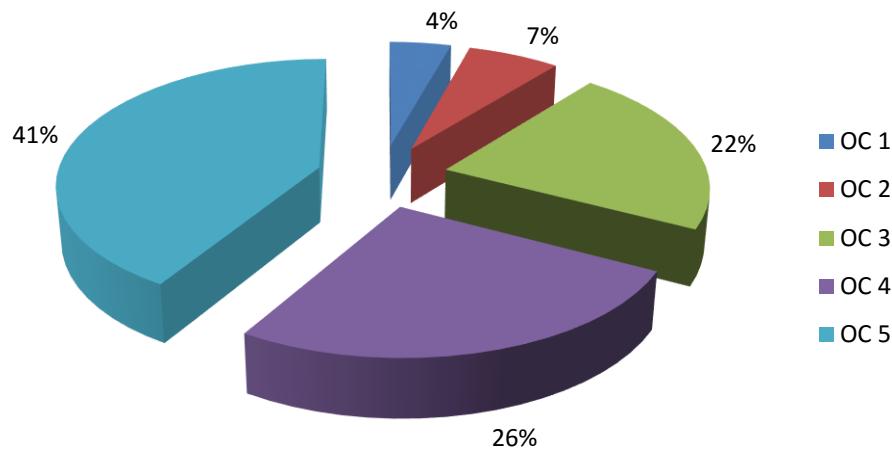

III. 4. Odlaganje otpada

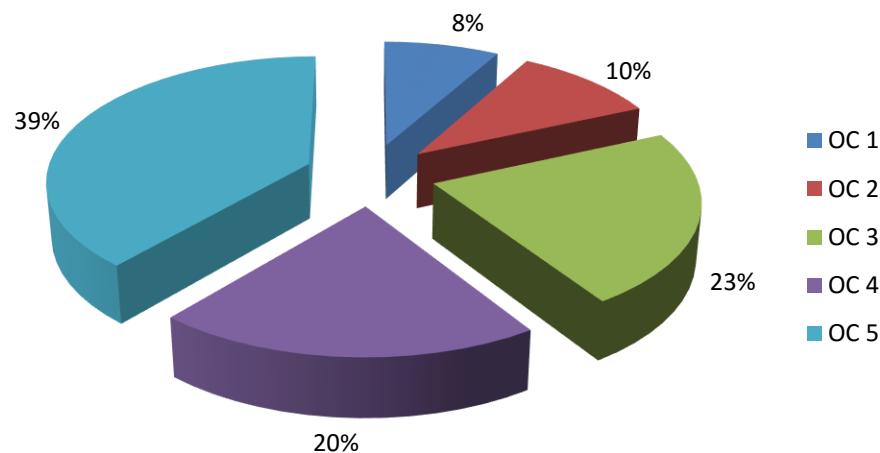

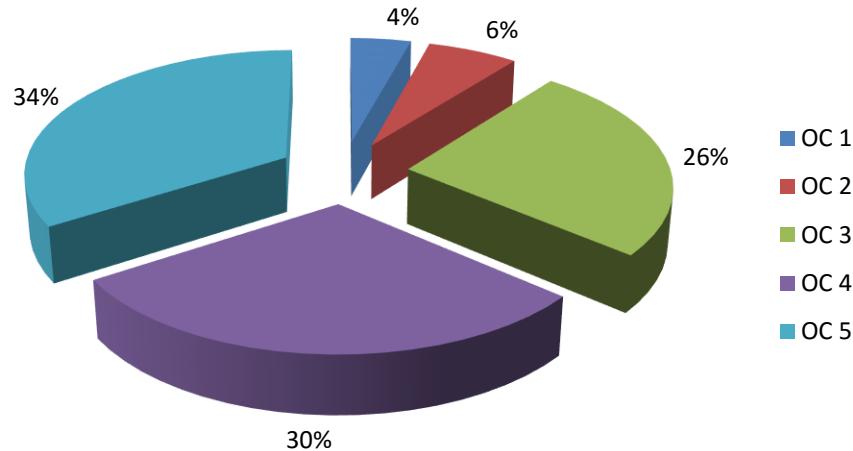
III. 4. Pružanje socijalne skrbi

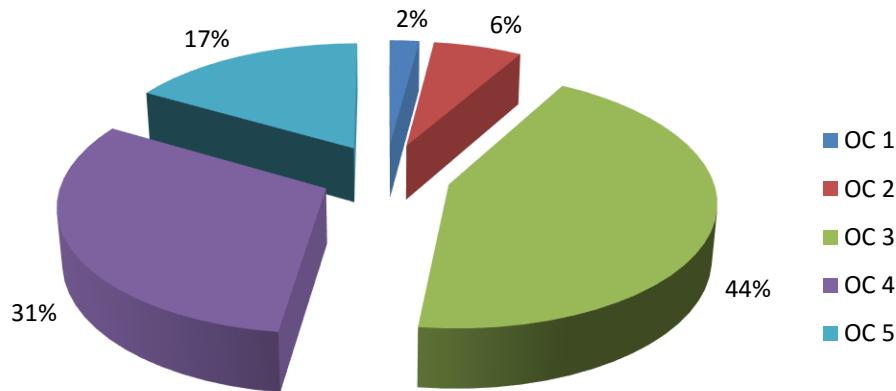
III. 4. Briga o djeci

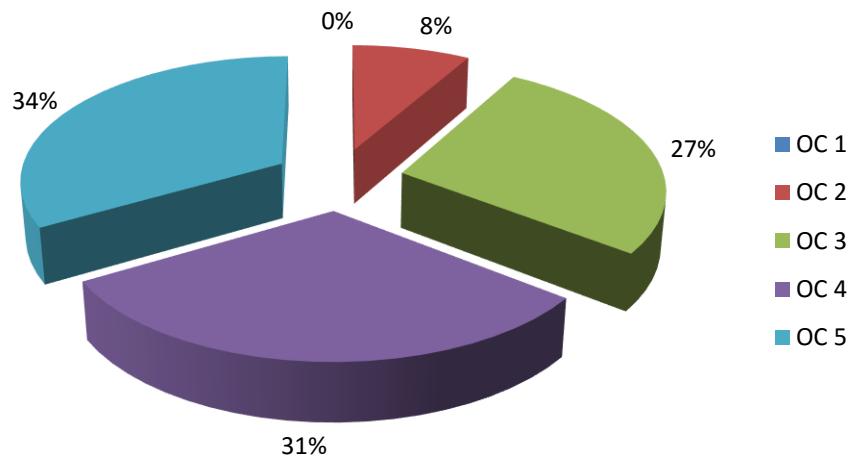
III. 4. Obrazovanje

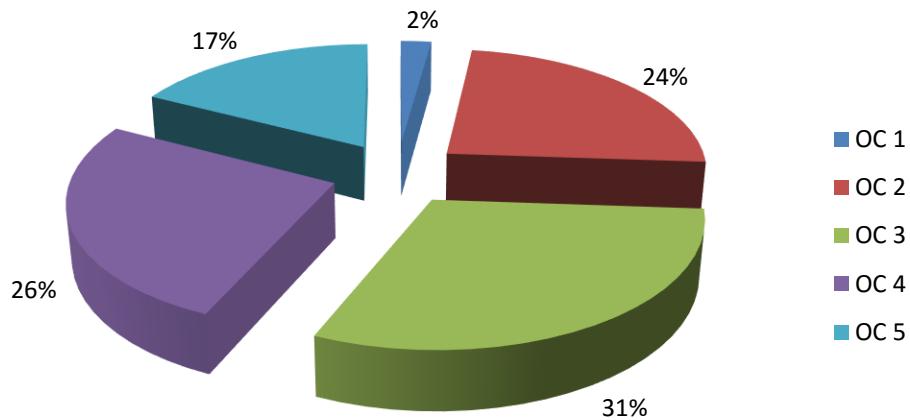
III. 4. Prostorno i urbanističko planiranje

III. 4. Izdavanje potrebnih dozvola i suglasnosti (općina)

**III. 4. Izdavanje potrebnih dozvola i suglasnosti
(županija)**

DODATAK III.

POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA

Slika 1: Položaj općine Slavonski Šamac u okviru Brodsko-posavske županije

Slika 2: Razvrstavanje JLS prema indeksu razvijenosti

Slika 3: Glavna prometnica u poslovnoj zoni

Slika 4: Jezero Šoderica – Topolje

Slika 5: Smeđa signalizacija koja obilježava biciklističku stazu

Slika 6: „Kad zasvira samica na stanu“

Slika 7: Pokladno jahanje

Slika 8: Most koji spaja Slavonski Šamac i Bosanski Šamac

Slika 9: Granični prijelaz Slavonski Šamac

Slika 10: Prostorni prikaz kanala Dunav – Sava

Slika 11: Položaj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Šamac – Sikirevci

Slika 12: Zečji nasipi za vrijeme velike poplave 2015.

Slika 13: Zeleni otok u naselju Kruševica

Slika 14: Trasa postojećeg sustava javne rasvjete na području Općine

Slika 15: Nova mrtvačnica u naselju Slavonski Šamac

Slika 16: Nova mrtvačnica u naselju Kruševica

Slika 17: Crkva sv. Petra i Pavla

Slika 18: Obuhvat ekološke mreže na području općine Slavonski Šamac

Slika 19: Društveni dom u naselju Kruševica

Slika 20: Društveni dom u naselju Slavonski Šamac

Slika 21: OŠ „Josip Kozarac“

Slika 22: Igralište u naselju Kruševica

Slika 23: Dječje igralište u naselju Slavonski Šamac

Slika 24: Objekt Doma zdravlja u Slavonskom Šamcu

Slika 25: Kamp UIP „Mihaljevica“

Slika 26: NK „Graničar“, 1912. godine

Slika 27: Prostorni obuhvat LAG-a „Slavonska ravnica“

Tablica 1: Tablica 1: Popis pedoloških jedinica na području općine Slavonski Šamac

Tablica 2: Broj stanovnika u razdoblju 1981. – 2011.

Tablica 3: Broj stanovnika po naseljima

Tablica 4: Stanovništvo prema izvorima sredstava za život

Tablica 5: Popis aktivnih tvrtki na području Općine

Tablica 6: Popis aktivnih obrta na području Općine

Tablica 7: Broj zaposlenih prema osnovi osiguranja

Tablica 8: Dobna struktura nezaposlenih

Tablica 9: Korišteno poljoprivredno zemljište u ARKOD sustavu

Tablica 10: Količine prikupljenog otpada na području Općine

Tablica 11: Količine odvojenih vrsta otpada iz komunalnog otpada u 2012. i 2013.

Tablica 12: Proračun za 2015. s projekcijama za 2016. i 2017.

Grafikon 1: Starosna struktura stanovništva

Grafikon 2: Stanovništvo prema stupnju obrazovanja

Grafikon 3: Aktivne tvrtke prema glavnoj djelatnosti

Grafikon 4: Aktivne tvrtke po naseljima u Općini

Grafikon 5: Aktivni obrti prema pretežitoj djelatnosti

Grafikon 6: Aktivni obrti po naseljima

Grafikon 7: Ukupan broj nezaposlenih u razdoblju 2010. – 2015.

Grafikon 8: Nezaposlene osobe prema stupnju obrazovanja

Grafikon 9: Rekapitulacija proračuna po izvorima financiranja

IZVORI PODATAKA, KORIŠTENE PUBLIKACIJE I FOTOGRAFIJE

Državni zavod za statistiku; Popis stanovništva 2011.
Državni zavod za zaštitu prirode, www.dzzp.hr
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
Ministarstvo poduzetništva i obrta, Obrtni registar, or.minpo.hr
Ministarstvo gospodarstva, www.mingo.hr
Ministarstvo kulture, www.min-kulture.hr
Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
Ministarstvo turizma, Pravilnik o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede (NN 122/09, 09/10, 61/10, 82/10, 36/11, 89/11, 146/11, 141/12, 144/12, 38/13, 153/13), www.mint.hr
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, www.mzoip.hr
Ministarstvo uprave, Registrat udruga u RH
Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
Agencija za vodne putove, http://vodniputovi.hr/projekti/vkds/vi%C5%A1enamjenski-kanal-dunav-%E2%80%93-sava.html
Agencija za zaštitu okoliša
Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, www.fzoeu.hr
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Sektor za ekonomske analize
Hrvatski zavod za zapošljavanje, www.hzz.hr
Hrvatska turistička zajednica
Hrvatska gospodarska komora, Registrat poslovnih subjekata, www.biznet.hr
Hrvatska mreža za ruralni razvoj, www.hmrr.hr
Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za srednju i donju Savu, Izvješće rukovoditelja obrane od poplava za branjeno područje 2; područje malog sliva Brodsko posavina o provedenim mjerama obrane od poplava
Brodsko-posavska županija, Prostorni plan uređenja Brodsko-posavske županije, www.bpz.hr
Zavod za prostorno planiranje Brodsko posavske-županije
Javna ustanova za upravljanje zaštićenim vrijednostima Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica, www.natura-slavonica.hr
Turistička zajednica Brodsko-posavske županije
CTR d.o.o., razvojna agencija Brodsko-posavske županije
Vodovod d. o. o. Slavonski Brod, http://www.vodovod-sb.hr/
Općina Slavonski Šamac, Prostorni plan uređenja općine Slavonski Šamac, Plan gospodarenja otpadom općine Slavonski Šamac za razdoblje od 2015. – 2021. godine, www.slavonski-samac.hr
Lokalna akcijska grupa „Slavonska ravica“
MUP RH; Policijska uprava Brodsko-posavska, Policijska postaja Vrpolje
OŠ „Josip Kozarac“ Slavonski Šamac, http://os-jkozarac-slavonski-samac.skole.hr/
Udruga izviđača porječana “Mihaljevica” Slavonski Šamac, http://www.uip-mihaljevica.com/
Lukin portal za djecu i obitelj, http://www.pjesmicezadjecu.com/narodne-igre/gra-pale-i-piriza.html
Autor fotografije s naslovnicu: Josip Cvitan
Fotograf Petar Zečević, https://www.facebook.com/krusevicaslavonskisamac/?fref=ts
Fotografski obrt Foto-video Knežević, https://www.facebook.com/foto.knezevic.vrpolje/?fref=photo http://esekerijer.hr/bio/83-pavle-blazek
Hrvatsko društvo karikaturista, http://www.hdk.hr/vijesti/josip_cosic.htm https://www.facebook.com/145903638855052/photos/a.145939695518113.25413.145903638855052/146400308805385/?type=3&theater

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPJSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

„Izrada Strateškog razvojnog programa općine Slavonski Šamac“

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. – 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaze u ruralna područja